

የ2006 በጀት ዓመት የዘመን ወረት

የፊደላዊ ቴራንስፖርትና ዕቅድ እ&ዲዑስ ሪፖርት

ማይሆኝ 2006
አዲስ አበባ

ማግብር

መግቢያ	1
I. የፋለፍ ስራውች /የማስፈጸም አቅም ግበታ (LEARNING AND GROWTH) ዕረታ:-	3
1. የለወጥ ሥራ አመራርና የአቅም ግንባታ ስራውች፡-	3
1.1. የከተማ የለወጥና ያልማት ስራውች ግንባታን በተመለከተ፣	3
1.2. የለወጥ አተገበበር የከተማ፣ የሚገኘው ግብረ-መሰሰ ማንዋል ነገድነትን በተመለከተ፣	6
1.3. የመረጃና የእንደርሱትን ተከናላይ ስራውች፡	8
II. የዋና ውና ተልዕኮዎች ግበታ(INTERNAL PROCESS) ዕረታ:-	10
2.1. የጥቃቅናና አነስተኛ ተቋማት የሥራ ዕድል ፍጤት ስራውች፡-	10
V) ለፈጸማዊ አካላት የተሰጠ የግንዘብ ማስጨበበው ስልጠና፣	17
A) አካላሪን ማህበናን በማጠናከር ወደ ሥራ ከማስጠበቅ አንዳር፣	18
2.2. የከተማ መልካም አስተዳደርና አቅም ግንባታ ስራውች፡-	20
2.2.1. መልካም አስተዳደርን በተመለከተ	20
2.2.2. የአቅም ግንባታ ስራውችን በተመለከተ	21
2.2.3. የአካላት ተሳትፊነና ያልተማከለ አስተዳደር ማሽያምና ማጠናከራያን በተመለከተ	24
2.3. የከተማ መሬት አጠቃቀም ጥገና፣ መሬት ለማትና ማኅድመንት ስራውች፡-	25
2.4. የተቀናዣ የመኖሪያ ቤቶች ለማት ስራውች፡-	32
2.4.1. የበት ለማት ለተራሱቻቸና የአካል ማቆቀፍ ነገዴት ሥራ፣	32
2.4.2. የበቶች እና የህንጻ ግንባታ አቅም ግንባታ ሥራ.	33
2.4.3. የበቶች እና የህንጻ ግንባታ ግብዓት ተናትና አቅርቦት ሥራ	33
2.4.4. የበቶችና የመንግሥት ግብዓት ተጨማሪው የአካል ዘዴግን ነገድና ነገድነትና ተማሪው ስራውች፡-	34
2.4.5. የተቀናዣ የበቶች ለማት ተጨማሪው አፈጻጸም፡-	35
2.4.6. የበቶች ማስተላለፍና የፋይናንስ ስራውች፣	36
2.4.7. የፈልጋዕስ የመንግሥት ቤቶች አስተዳደር ስራውች፣	38
2.4.8. የከተማ ቤቶች መረጃ አስተዳደር እና ድጋፍ ስራውች፣	40
2.5. የተቀናዣ የከተማ መሬት ለማት ግንባታ ስራውች፡-	40
2.6. የከንሰት-ራክሽን አንድስትና ለማትና ፍትላቶች ስራውች፡-	41
2.7. የከተማው ድጋፍና ወጪት ስርዓት ማሽያም ስራውች፣	45

III.	የኢትዮ ቴጂወሚነት ግብቻ(CUSTOMER PERSPECTIVE) ያደጋጋሪ:-	48
3.1	በማኑስተር መስፈርቶች በሚሰጠ አገልግሎቶች የተገለጋው እርምጃን በተመለከተ፣	48
3.2	የትምህርታዊ ለማታዊ ከሚኑስከሽንና የሀገሪቱ ተንተነት ስራ፣	49
3.3	የባለቤት ክፍና ሥራዎች፣	49
IV.	የተቋሙ የድርጅቶ፣ ከት-ትልና ግምገማ ሥርዓት፣	50
V.	ከለለው ተቋሞች ያለው ቅንቃቸው እኩረናና ሥራ አልፈጸም፣	51
VI.	ለከልለው የሚሰጥ ድርጅቶ ያለበት ሁኔታ፣	51
VII.	በአፈጻጸም ሆኖት ያገጠው ቅጂወሚና እየተወስኑ ያለ የመኅትና እርምጃዎች:-	52
VIII.	ማጠቃለያ:-	54

መግቢያ

የከተማ ልማት፡ በጥቃና ከንሰነት-ሸክሽን ማኅልፋር በከተማ ልማት፡ ዘርፍና በከንሰነት-ሸክሽን እንዲሰነረ የተሰጠውን ሁኔታዊ ልማት ምላሽነት ለመወጣት፡ በ2006 በደረሰ ዓመት በጥቃቅንና አነስተኛ ተቆማት ልማት፡ ጥርጋራም፡ በጥቃና ልማት፡ ጥርጋራም፡ በከተማች መሠረተ-ለማት፡ ጥርጋራም፡ በከተማች መለከም አስተዳደር ጥርጋራም፡ በከንሰነት-ሸክሽን እንዲሰነረ እና በለውጥ ለሆኑ አመራር ዘርፍ ለሆኑን ለማከናወን ከሁጻዊ የፊድንትና ትራንስፖርትና ዕቅድ እንባር አጠጥቀም በማከናወን ላይ ይገኙል፡፡ የበደሰ ዓመቱ ዕቅድ በከተማች አካባቢ የሚታየውን የከራይ ስብሰብነት አመሌካከትን በማስወገድ ልማታዊ የፖ.ለ.ቲ.ካ-ኢትዮጵያ ለመኖር በቃት ያለውና በለውጥ ቅኑት የሚሰራ የለማት ለራዊት መኖርበት ቁልፍ ተግባር አድርት አስቀምበል፡፡ በተጨማሪም የሥራ ዕድል ፈጠራ እና የአነስተኛና ጥቅም እንተርጋራይም ልማትን ማስፈጸም፡ ልማታዊ የከተማ መሬት አስተዳደር፡ የጥቃና ልማት ለሆኑ፡ የከንሰነት-ሸክሽን ዘርፍ አቶም ጉንባታ እና ከተማችን በለው ዘይል በማተናከር ታላናቸውን የማስተማበርና የመሠረተ-ለማት አቅርቦት ለሆኑን ወና ወር ተግባራት ሆነው ተለያተዋል፡፡ በዘመና መንኛነት በ2006 በደረሰ ዓመት በፊድንና ትራንስፖርትና ዕቅድ የተጠለ ግዢ የዘመና ወራት አፈጻጸም በዋና ወና ለሆኑን አንድማከተለው ቁርቃል፡፡

I. የቆልና ሲሆዎች /የማስፈጸም አቶም ግዢ (Learning and Growth) ዕይታ፡-

1. የለውጥ ለሆኑ አመራርና የከተማ ግዢ ማስፈጸም ሲሆዎች፡-

1.1. የከተማ የለውጥና የለማት ለራዊት ግዢ በተመሌከተ፡

የከተማ የለውጥና የለማት ለራዊት ከመንግባት እንዲር በዘመና ወራት የተለያየ ስልጠናዎችን በመስጠት እና በዘመና ከሚኖሩት ለራዊት እና የለውጥና የለማት ለራዊት ለማድረግ በታቃፊው መሠረት በማኅልፋር መሥራም በቃት የለውጥ ለራዊት ለመንግባት በቃድሙ ገዢች ተመሳሳይ ለማከናወን የተናበዚ አፈጻጸም፡ የመኖር እና ዕቅድ የማናበዚ ተግባራት አቅርቡ፡፡ በዘመና መሠረት በለኩት ዓመታት አፈጻጸም፡ የማናበዚ ተግባር ከዚያ ነወል ተመናቁል፡፡ ዕቅድን በተመሌከተ የማኅልፋር መሥራም በቃት ዕቅድ ከከልሎች ወር ተናቦ የመግባበያ ለነድ የመራራራም ለሆኑ ተስርቷል፡፡

ዘመና በተጨማሪ በዘመና የለውጥና የለማት ለራዊት ለመንግባት ለተሟልቸ የነበረው ጥረት የተጠበቀውን የህል ወጪታማ እንዳይሆን የአፈጻጸም፡ እና የአስራር ለመኖር ከፍተት ተግር የፈጻሚ መሆኑን ግዢ ተስተዋዋል፡፡ የከተማ የለማት ለራዊት ግዢ ለሆኑ የማዘጋጀት ለሆኑ ተስርቷል፡፡ ወይም

የይት በስኩተር ያረጋ የለው·ጥ ማረቃት ወጥ በሆነ አደራሻዎት እና በተናበብ የአሰራር ለመዓት ለመምራት እንዲታል የተዘጋጀ በመሆኑ ለአገልፏ ክፍተኛ አመራርች እና ለዘርፍ የበላይ አመራርች በሆነት መድረከች አማካኝነት ቅርቡ ግብዓት ተሰባሰቦ እንዲያብር ተደርጓል፡፡ በማኔስቴር መሥራያ በት በተለያየ ገዢ በተካሂዴ መድረከች ለመራተዋች ቅርቡ ወይም ተካሂዴበታል፡፡

እቅዱን በማዘጋጀት ላንድ አጠቃላይ የማኔስቴር መሥራያ በቱ አመራርች የተሳተሩበት የ7ቀናት መድረክ በማዘጋጀት የ2005 እኩዲያምን በጥልቀት በገምገም በመልካም እኩዲያምች ላይ የመማማማር እና ማኑቀምችን ለይቶ የሚውጥት ተግባራት ተከናወኝል፡፡ በተጨማሪም በ2006 ዕቁድ ላይ በመወያየት የሚሰተካልና የአዲያም አቅጣይዎች የመለያት ሥራ ተከናወኝል፡፡ የአጠቃላይ ማረተቃውን በተመለከተ ምስት ቅናት የፈረግ የአዲያም ግምገማ የዕቁድ ባንቃት መድረክ በየሥራ ክፍሎችና የለው·ጥና የልማት በድጋፍ ተካሂዴል፡፡ በመጨረሻም በበላይ አመራር የተመራ የእንደ ቀን የአጠቃላይ ማረተቃውን መድረክ በማዘጋጀት በየደረጃው በተለያየ የአዲያም ያረጋዎች፡ ማኑቀምች፡ የ2006 ዕቁድ እና እኩዲያም አቅጣይ ላይ የጋራ መማበባት ላይ ተደርጓል፡፡

በተግባር ምዕራፍ በየደረጃው የንቅናቀ መድረከችን ለመኖጠር፡ የከራይ ስብሰበነት አመለካከትና ተግባር እምርሬው የሚታገለ ተከ አመራርችን ለማናራት እና በተለያየ ለአመራርች የሚናቀ እራታት እና ለለው ለማታዊ አመለካከት የሚያደበና ሥልጠናዎች ለመሥጠት ተቁድ የነበረ መሆኑ ይታወቂል፡፡

በዚህም መሠረት ላይ በዘርፍ ያረጋ የአራት ቅናት መድረክ በማኑሮድ የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ምክር በት አጠቃላይ ክፍተኛ አመራርችን በዘርፍ ሂሳብዎች፡ ሂሳብቁቃዎችና እና ተጨማሪዎች ላይ እንዲወያየ ተደርጓል፡፡ የማኔስቴር መሥራያ በቱ መከከለኛ አመራርች የለው·ጥና ዘለማና ቁጥር በማግበት ተግንባውና በአሰራር መመራያዎች ላይ በቁ ክህለት አቅጣይው አመሌካምና እኩዲያም የነበረዎችና ክፍተትና ለመመለት በተያዘው ዕቁድ መሠረት 48 ለማሆኑ የማኔስቴር መ/ቤቱ መከከለኛ አመራርችና ለለመያዎች በመሠረታዊ የሥራ ሂደት ለውጥ ጥናት፡ በሚሆናዊ ወጪት ተከር ለመዓት (ከደረግ 1 እስከ ያደግ 9) በራስን ማብቃት ዕቁድ አዘጋጅቶ ማንዋድ፤ በለው·ጥና የልማት በድን እኩደረጃዎት መመራያ ላይ ለልጠና ተስተታቸዋል፡፡ ከዚህም ገን ለነን ከኢትዮጵያ ሥራ አመራር እንዲታቸው ጋር በመተባበር ለውጥና በመምራትና በማስተባበር ላንድ ወደኛ ማና ካለቸው መሥራያዎች የተወጣበት 21 መከከለኛ አመራርች የመሰረታዊ የሥራ ሂደት ለውጥ ጥናትና የሚሆናዊ የውጪት ተከር ምዕራፍ ሲሆን ዓንድ ሁኔታው የሚታገበበት አግባብን በተመለከተ ክህለት የሚያሳቢት የ10 ቅናት ሥልጠና ተስተታቸዋል፡፡ ከዚህም በተጨማሪ በማኔስቴር መሥራያ በቱ በማዘጋጀ የሥራ መመራክ ያደግ ለለመያዎች በመሠረታዊ የሥራ ሂደት ለውጥ ጥናት አካሂድ ላይ የሁለት ቅናት ለልጠና እኩዲያምና ተደርጓል፡፡ በለላ በከል አዲስ በመቀመር ወደ ማኔስቴር መሥራያ

በቱ የሚገበ ሲሆን በለውጭ እና በለውጥ ሲሆን ተግባራ የለማ፡ ፊይደ እና አስራር ገጽ ተንሬበ
መብትው ተለዋወል ለሚድረግ እንዲታል በተያዘው ዕቅድ መሠረት ለ33 አዲስ
ሸራተኞች የሚሰተዋወቁም ለሚገኘው ተመዝግበ፡፡ ይህን እንዲ በማር/ር መ/ቤቱ 56 አመራርና
የከመራርና ማኅቃ አፈጻሚ (Problem Solving) ለመሥጠት የተያዘው ዕቅድ ለሚለውን የሚሰጥ
በቁ ክህልውን ያለው ባለሙያ ለማግኘት በለመቻሉ ለማካሂድ አላተቻለም፡፡

አዲሱ ተልዕክ ለጥቶ በአፈጻሚው ክትትል፡ ይጋፍ፡ የምግማና ግብረመልስ አየሰጠ በመሆኑ የለውጥና
የልማት ለሸራተኞች ለመግኘት እንዲታል ተቋማዊው የውጭት ተከር ዕቅድ በግብ ተግባራት
መንገድ በማውረድ ለእያንዳንዱ አመራርና ዓዲሱ ተልዕክ ተስተኞል፡፡

ተከታታይነት ያለው የአፈጻሚው ይጋፍ በማድረግ ላይ ለሸራተኞች ተልዕክውን ለመፈጸም የሚያስችሉው
አመለካከት እንዲመብጥና ክህልውን እንዲያቀበር ለማድረግ የሚያስችል የሚገኘገኝ እና ከተኩ
ሸርዓት በመዘርጋት ለሸራ ላይ ወሳኔ፡፡ በዘመኗ አቀፍበት የሚቀመጥ፡፡ በዘመውር የሚመጠ እና
አፈጻሚያችው የደክመው ለሸራተኞችን ክበጥናቸው ወር በማስተካከለ አቅማቸውን ለመግኘት ተረት
በመድረግ ላይ ነው፡፡ ለሸራተኞች በማኅበሩር መሠረም ቤቱ ከሚፈጸማለቸው ይጋፍ ባሻነር ዕርሰ
በርሳቸው እንዲማማሩ ለማድረግ በተዘረጋው ሸርዓት በ69 የለውጥና የልማት በድጋፍቸው አማካኝነት
አመለካከትና ክህልውን ለማቆበር የሚያስችል ሪፖርት በመግለጫ በየሰምንት ዕርሰ በርሳ ይማማራለ፡፡
ከዘመኗ በተጨማሪ የራሳን ማብቃት ዕቅድ የዘመኗ ስጋት አፈጻሚውም በየራሳ ዓመቱ እና የተገመገመ
ግብረመልስ አየተሰጣቸው ይገኛል፡፡

የአፈጻሚው ክትትል፡ የሙግማና ግብረመልስን በተመለከተ በማኅበሩር መሠረም ቤቱ የተደረሱት 69
የለውጥና የልማት በድጋፍ በየሰምንት በማያደርግት ስብሰብ ስምንታዊ አፈጻሚያችውን የሙግማግምና
የቀበይ ስምንት ለሸራው የመከናፈል ተግባር ይከናወናል፡፡ ከዘመኗ በተጨማሪ የውርሃዊ፡ የራሳ ዓመት
እና የግማሽ ዓመት አፈጻሚው የምግማውን አከናወነው በየሚመለከተው ስለፈ ግብረመልስ
ተስተኞቸውል፡፡

የአፈጻሚው ምዕናን በተመለከተ በበቃት ዓመቱ በዕቅድ በተያዘው መሠረት ሁሉት ምዕናዎች ተከሂዳዋል፡፡
ከዘመኗ መሠረት በ2005 በቃት ዓመት 2ኛ ማማሽ ዓመት በሠራቱ የግምገማና ምዕና መሠራርናቸው
(ውጭት ተከር፣ ሪሳን ማብቃት፣ እንዲሁም በዘመኗ መለስ የምግማ) መመዘን ክነበረባቸው 296
ተመዘዋቸው ወሰት 34 አመራርና እና 239 ዓዲሱ ዕቅድ በደምኑ 273 ለሸራተኞች ተመዘነዋል፡፡ ከዘመኗ
ውሰት በለቀ አፈጻሚው ይረዳ (የረዳ 4) የለም፡ 152(55.68%) ከፋተኛ አፈጻሚ (የረዳ ስስት)፣
111(40.66%) ጥሩ አፈጻሚው (የረዳ ሁሉት)፣ 3(1.10%) ከቋተኛ አፈጻሚ እና 7(2.56%) በግም
የቋተኛ አፈጻሚው ወጪት አገኘቸዋል፡፡ በ2006 በቃት ዓመት የውርሃዊ እና የራሳ ዓመት አፈጻሚን

በለው·ጥና ለማት በድን ይረዳ እንዲከናወን በማድረግ የእራዳዎም የከተት·ልኩ ደንብ ተደርጓል፡፡ የ2006 በቻት ዓመት የመጀመሪያው ማማሽ ዓመት የሰራ እራዳዎም ማምጣዊም የተከናወነ ስምን ወጪቱ በማኑ ካበኑ ተገምግጥ ከዘረቀ በኋላ ግልጽ የማድረግ ይሆናል፡፡

በሚኑስቱር መሥራም በቱ የለው·ጥ መሳሪያዎች በፊልዕራልና በከልል 100% የተናበብ በማድረግ፡ የሚታወቃ ተዋካይዎችን በመቀመር እና በማስፈጸም እና እንዲሁም የተጠናከረ የከተት·ልኩ ማምጣዊ ለራዎችን በመስራት እና ምክንያት የሥራ አካባቢ በመቀመር በዘርፍ በየደረጃው በማሳጠት አገልግሎቶች የተገልጻዋቸ እርከታ የ90% እንዲደርሰ የማድረግ፡ ለውጭን በትግል የሚመሩና የከራይ ስጠቅበት አመለካከትንና ተግባራትን አምርራው የሚታገለ 25% ተከ አመራርችን ማፍራት፡ ከሚፈጸመው ተከ አመራር ወሰጥ ደንብ የ25% ለተቻ እንዲሆነ ማድረግን በተመለከተ በየሥራ ክፍለው በሥራ እራዳዎችው ከፍተኛ እራዳዎም ያላቸውን ይጠቀሙ የመለያትና በተለያዩ ሌይ መረጃ የመስጠበብ የቆይው ጊዜቶች ለራዎች በማከናወን ተከ አመራር ለሆነ የሚቻሉ 40 ዕጋጌዎች የተለያ ለሆነ ክነበሆም ወሰጥ 10 ለተቻ ዓይነው፡፡ ተከ አመራርችን አገልግሎት የማብቻት ተግባር በቀጣይ ማማሽ ዓመት የማከናወን ይሆናል፡፡

1.2. የለው·ጥ አተገባበር የከተት·ል፡ ማምጣዊ ግብረ-መልስ ማንዋል ነገዴትን በተመለከተ፡

በሚኑስቱር መሥራም በቱ ወደ ተግባር የገበት·ን የለው·ጥ መሳሪያዎች እራዳዎም በየጊዜው በመከታተል፡ በመግምገምና ግብረ-መልስ በመስጠት የሥራ እራዳዎም ወጪትና ግብረ-መልስ 100% በውጭት ተከር የምዕስ ስርዓት /BSC/ ሌይ የተመዋወቂት እንዲሆነ ለማድረግ በተቻው የልማትና የለው·ጥ ስራውችንና ወጪታማትና የሚያፋጥና የተገቡ ሥራ አመራር ለርዓት ተግባራዊ ለማድረግ ዕቁድ ተይቄል፡፡

በዘርፍ መሠረት በሚኑስቱር መ/ቤቱ የከተት·ል፡ ማምጣዊ ግብረ-መልስ ማንዋል ተዘጋጀቶ ወደ ተግባራዊ እንቅስቻዎ የተገበ ለሆነ በዘርፍ መሠረት በየሥራ ክፍለ በውጭ ሁሉት ቤት አት·ት·ልኩ ደንብ በማድረግ በየውሩ ለሥራ ክፍለው ግብረ-መልስ በመስጠት ሥራ በማከናወን ሌይ ይገኘል፡፡ የሥራ ክፍለ·ን የውጭት ተከር ዕቁድ ለመራተኞች በግብ ተከር ተግባራት በማውራድ፡ ልምንታዊ፡ ወርሃዊ፡ የፋብ ዓመትና የማማሽ ዓመት እራዳዎም የመከታተል፡ የመግምገምና የመመዘን ለራዎች መሰራ በመለጥ ተከናወነዋል፡፡ እንዲሆነ ማምጣዊ የዕርስ በርስ የመማማር ለርዓት በለው·ጥና የልማት በድንድ አደረጃዎች መመራም ተደግኝ በማግበ በተጠናከረ ሁኔታ ለካሂድ ቅድመች፡፡

በዘርፍ ወራት በሚኑስቱር መሰራም በቱ በማሳጠ አገልግሎቶች የተገልጻው እርከታ የ86% ማድረግ በተመለከተ በየደረጃው የማሳጠ አገልግሎቶችን ቁልጥሩ፡ ወጪታማና ተደራሽ ለማድረግ በተገልጻዋቸ የሚቀርቡ ቁልጥዎች በደንብና በመመራያው መስራት ምለሽ እንዲያገኘ ከማድረግ እንዲ ከፍተኛ የተገልጻው ቁልጥ የሚነሳበት የሥራ ተቋራሙች፡ ባለሙያዎች፡ የከንስትራክሽን መሳሪያዎች ምዝገበ

የሥራ ክፍል ሌይ ተገልጻዋች የሚቀርቡውን ቅዱታ ለመኖታት እንዲቻል በበቃት ዓመቱ በተዘረዘሩው የመልከም አስተዳደር ቅዱታ መኖች አጣሪሁ ዕቅድ መሠረት የማስተካከያ እርምጃዎች በመወሰኑ ሌይ ይገኘል::

በዚህም መሠረት የመልከም አስተዳደር ቅዱታ መኖች አጣሪሁ ዕቅድን መሠረት በማድረግ የሥራ ክፍልን አደረጃቸጥና አስራር ለማሽኑል እንዲቻል የመሠረታዊ የሥራ ሂደት ለውጥ ጥናት በመጠናቀቁ ሌይ ይገኘል:: የተሻሻለው ጥናት ተጠናቆ ወደ ሥራ አስከባባ ድረሰ ለታማ አፋጣች የሚመለከት መስጠት ተገቢ ሆኖ ለሰተኛ ያጋጋቸችን በበቃ መጠን ማስተናገድ የሚያስችል በቁ ለፏት ያለው በርሃ በማዘጋጀት:: አዲስ የፌዴራል ካብኬቶች በግዢ በማማሳት ከ80% የሚሰላው ማህደርች በአዲስ መልክ በማድረግት:: የሠራተኞች ዕጥረትን ለመኖታት ከለሎች የሥራ ክፍል ቀን በጥረት የሚያስፈልግ የሚመለከት ይችል ወንድ በምዝገባ መምራያ የቅዱታና አስተያየት መቀበያ ያስከ በመከራከት እና የሰው ተመድቦ እንዲሰራ ተደርጓል:: በለላ በከል በተደረገም በዚህ የሥራ ክፍል ሌይ ተገልጻዋች በአከል በመግኘትና በጽሁፍ ለማያቀበት ቅዱታ:: አቤቱታ ወይምን በመቀበል በመመርያው መሠረት በመመርመርና በማጣራት ተገልጻው ወሆነዎን የማሳወቁ ሥራዎች ተከናወነዋል:: ይህን እና በአስተያየት መሥጭ ለተናቸው ወሰጥ አስተያየት መቀበያ ሥራ ተከናወል::

የ360 ዓ.ግ ግምገማን ተገባራዊ ለማድረግ በተያዘው ዕቅድ መሠረት በሚኒስቴር መሥራያ በቁ በየደረጃው በለ አደረጃቸጥች የ2005 በይት ዓመት ተቋማዊ የዕቅድ አፈጻጸም ግምገማ ተከሣሽል እንዲሆኝ የ2006 በይት ዓመት የመጀመራያ ማሽን ዓመት ግምገማ ተከናወል:: በዚህም ግምገማ በሚኒስቴር መ/ቤቱ በሚገኘ የሥራ ክፍል የነበረውን የግብት አፈጻጸም በመግምገም አፈጻጸማቸው (ከ80%) በታች ለሆነ ግበት የነበሩ ማኅቆወችን ከከመለከት:: ከከሆሉት:: ከግብት አቅርቦት:: ከከለራርና አደረጃቸጥ:: ከከትትልና ድጋፍ ሥራዎች እንዲር የመለያት ሥራ ተከናወል::

የመሰረታዊ አሠራር ሂደት ለውጥ /BPR እና የውጭት ተከር ሥርዓት ግንባታ /BSC አተገባበርና ወጪት በየደረጃው በየውሩ ከትትልና ግምገማ በማድረግ ግብረ-መልስ መስጠት በተመለከተ በሚኒስቴር መ/ቤቱ በተቀናጅ የለውጥ መሠረያዎች አተገባበር ሌይ በየውሩ ሁሉት ገዢ በመሞራያዎች ይረዳ ከትትል ሲደረግበት ቁይቷል:: በዚህም የከትትል:: ግምገማና ግብረ-መልስ ሂደት የሥራ ክፍል በሚ/C መ/ቤቱ የውጭት ተከር ማስፈልጊዎች ማንዋል መሰረት የፈጸማዎችን ወጪት ተከር ዕቅድ ማዘጋጀታቸው:: በዕቅድ ሌይ የጋራ ሲምግኑት መፈራራም እና አመታዊ ዕቅድን መነሻ በማድረግ የፈጸማዎች ወርሃዊ ልምንታዊ ወጪት ተከር ዕቅድ መዘጋጀቱን እንዲሆኝ ወርሃዊ የውጭት ተከር ዕቅድን በየሰምንት

ለፈ.ዲ.ማ.ቻ መከና.ራ.ለ.ን፣ ይህንንም መሰረት በማድረግ በመምረያዎች በየሳምንቱ የውጭት ተከር ዕቅድ አፈ.ዲ.ግም ማደረገን በተጨማሪያም በእመራሩና በፈ.ዲ.ማ.ው ዕለታዊ የአፈ.ዲ.ግም መረጃ ምዝገባና ስምንታዊ የዕቅድ አፈ.ዲ.ግም ማደረገን ሥርዓት ተግባራዊ መደረገ፣ በለውጥና በልማት በድኅቶች የዕርስ በርሃ መማማር መደረገን፣ ልሳን የማብቃት ዕቅድ የማዘጋጀትና ወደ ታምበራ መግባቱን እንዳሁም በየወሩ የውጭት ተከር ምዝገባ መከናወተ፣ በየራብ ዓመቱና በየግማሽ ዓመቱ የውጭት ተከር፣ የዘረፈ መለሰና ልሳን የማብቃት ዕቅድና አፈ.ዲ.ግም ምዝገባ መከናወተን በተመለከተ በየወሩ ካት-ት-ለ እያተዳደገ የኩሁና ጉብረመልስ እያተሰጠ ይገኘል፡፡

የሥራ አፈጻጸም ወጪትና ባብሪ-መልስ አገልግሎት 100% በወጪት ተከር ምዘና ሥርዓት BSC ላይ የተመለከተ እንዲሆን ማድረግን በተመለከተ ማረጋገጫውን መሥራያ በፌ: ከጥር 1/2004 ዓ.ም ፕሮጀክት የሚዘጋጀው የወጪት ተከር ሥርዓት በመተማበር ላይ ይገኛል፡፡ በመሆነም ዓመታዊ ዕቅድ በግብ እና በግብ ተከር ተማሪዎች ተመዝግበ ለእያንዳንዱ የሥራ ክፍል እና ማረጋገጫ ወርዳል፡፡ በዚህም መሠረት በበቃት ዓመቱ መሆኑን ላይ የ2005 በቁት ዓመት የህሳተኛ ባሟሽ ዓመት እንዲሆዎም በአጠማሽ ላይ ይገባው የ2006 በቁት ዓመት የመሆኑን ባሟሽ ዓመት የተቀማዋ፡ የወራተወችና አመራርዎች በወጪት ተከር፡ በተረጋግጧት መለሰና ሲሄን ማብቃት ዕቅድ ተግኝቷል፡፡ መሠረት ተከናወኅል፡፡

1.3. የመረጃና የእንደርሱን ተከተሎች ሥራዎች፡

የሚኒስቴር መሰረም በቱ ከከልለ ካለ የዘርፍ ተቁማት ጋር የጋራ ትቁል በማቀል በአካባቢው ከሚገኘው የመገኘናና የኢንይሮግሽን ተከናወቂ እናደንበ ጋር በጋራ በመሆኑ መያዥ ይጋፍ በማድረግ የወረዳ ነት ተዘርግቶ የእንደግለጫ ተጠቁማ እንዲሆነ አግባብ:: ከዚህ ወሰጥ የፌዴራል ተቁቅናና አነስተኛ እንተርፕራይዝ ለማት እናደንበ በአማራና በአፏር ከልላ ያለት የዘርፍ ተቁማት የለማል እናደም ነትዎርክ ተዘርግቶለሁ አገልግሎቱን እንዲያገኙ ተደርጋል:: በተመሳሳይ የፌዴራል ተቁቅናና አነስተኛ እንተርፕራይዝ ለማት እናደንበ የወረዳ ነት የተዘረዘሩ ለሆነ የአማራና የኢፏር የዘርፍ ተቁማት በቀረው በቻት ዓመት ወራት እንደማግበ ይጠበቃል:: ሆኖም የእርማማሪ የትግራይና የደቡብ በአር በከፈልጊዜ ህዝቦች ከልላዋ መንግስት ስራ ያለ የዘርፍ ተቁማት ቀደም በለው የወረዳ ነት ተጠቁማ ሆነዋል::

የሚኒስቴር መሰረም በቱ ወብት ፖርታል በሁሉም ከልላ ያለ የዘርፍ በርምጃና የ86 ከተማ አስተዳደር ይ/ቤቶችን ወብት ስራት የየዘርፍ ለሆነ ወብት ፖርታል በአማራና ለመጠቀም እንዲቻል በዚህ በቻት ዓመት በመጀመሪያ ተጠቁም ወሰጥ ለ66 ባለሙያዎች በዋብ ፖርታል ለመጠቀም ለይ ስልጣና ተስተቻል:: ከዚህ ወሰጥ 22 ለፌዴራል እና 44 በከልላ ለለ የዘርፍ በርምጃና በከተማ አስተዳደር ይ/ቤት ለማግኘት ባለሙያዎች ተስተቻል::

በተጨማሪም የዘርፍን ወብት ፖርታል በአማራና ለማስተዳደርና ለመጠቀም እንዲቻል ሁሉም ባለሙና አካላት የሚኒስቴር መሰረም በት:: በከልላ የሚገኘ የዘርፍ ተቁማትና የከተማ አስተዳደርሱ ይ/ቤቶች ሰር የሚገኘ ወብቶች መረጃዎችን በየወቂቱ በመጠን መረጃዎቹ ለሁጻረተሰበ ተደራሽ ለማድረግ ለማመሌከታቸው የሰራ ከፍለው ቡለፊታቸውንና ተግባራቸውን ማለውቁ የሚያስቻል መመሪያ በድቀ ሁሉም አካላት እንዲጠቀሙት ተደርጋል::

የሚኒስቴር መ/ቤቱ የመሠረታዊ የኢትዮጵር ሂደት ለውጥ /BPR/ እና የውጭት ተከር ስርዓት ጉንባታ (BSC) ትግበራ በኢንይሮግሽን ተከናወቂ የታገብ እንዲሆነ ለማድረግ ትቁል በመከራ ለተደዘዘነ ሰነት በር ተጠቁማዎች የውጭት ተከር የአውቶሙሽን ስራ የተጠናቀቀ ለሆነም በመከራ ትግበራ ወቅት የታደት ትግበር ለማስወገድ ከኢንይሮግሽን መረጃ ይህንት እናደንበ ጋር በመሆኑ የታደትን ተከናወቂ ትግበር ለመፍታት እናተሰራ ነው:: በመሆኑም በተመረጋገጫ ሰነት በርምጃ የውጭት ተከር ስራው በአውቶሙሽን እንዲሆነ የተደረገ ለሆነም መለያ በመለያ በለመጠናቀቀ ወደ ሌሎች በርምጃ የሚስሩት ሰራው እልተቋሙለም::

የሚኒስቴር መ/ቤቱ የአቅርቦትና የግምና በት:: የሰው ዝርዝር አስተዳደር እና የተቀናዣ የጠቁላለ አገልግሎት የመረጃ ሥርዓት በሚኒስቴር መ/ቤቱ እንዲለማ ትቁል የመረጃ ሥርዓት የሚልማት ሰራው መለያው ወቅት የተጠናቀቀ ለሆነም በመገኘናና ከኢንይሮግሽን ተከናወቂ ሥርዓት የሚኒስቴር የለማውን የመረጃ

ሥርዓት ወደ መሬዲቱ መሥራው በፌ:: ፍላጊት:: በማግኘት:: ወደትግበር ለመግባት:: ለፈጸማዊ ባለሙያዎች ሰልጻና በመሰጣት:: ለይ:: ነው::

II. የዋና ውና ተልዕክዎች ግብት(Internal Process) ያደታ:-

2.1. የጥቃቅንና አነስተኛ ተቁማት የሥራ ይድል ስጂሳ ሥራዎች:-

2.1.1. የአመለካከትና የከህለት ግንባታ ሥራ::

የልማት:: ሰራዊት:: ግንባታ ሥራዎችን ወር በተያያዘ ከፊዕራል አይጠስዎ እስከ አንድ ማዕከል አገልግሎት:: መሰጠ ማብያዎች 5,582 የባለሙያ አባላት:: ይነትተ 765 የዘርፍ:: ከማንድ:: ዝነት::: 9,203 አባላት:: ያለዋቸው:: 1517 የልማት:: በድጋፍ:: እና 1,978 የ185 አይረዳቸቻች ተፈጥረዋል:: ነገር አንቀሳቻችን በተመለከተ 511,037 አባላት:: ያለዋቸው:: 31,127 የልማት:: በድጋፍ:: እና 87,627 አንድ:: ለእምነት:: አይረዳቸቻች ያለ:: ለሚን በዘረዝር ቅጋርቸና ማኅቆዎችን በፈሳቸው:: የመፈታት::: አቅም የመገኑበት:: ይምር እንቅስቻዎች:: እንዲለ ለማውቅ ተቻላል::

የዘርፍ:: ስትራቴሽና የማስፈጸሚያ መመሪያዎች:: ለይ አመራርቸና ባለሙያዎች የጂሳ ግንዘበና ዕውቀት:: እንዲያራቸው:: ለማስታወሻ በሁሉም ከልሎችና ከተማ አስተዳደርች የሚገኘ:: በድጋፍ:: ለ3385 ከፍተኛ መከከለኛ:: አመራርቸና ለ11343 ገዢተኛ:: አመራርቸና ባለሙያዎች የአመለካከትና የከህለት:: ሥልጻና ተስተቻል:: የሰቶች ተስተር:: ከከፍተኛና መከከለኛ:: አመራርቻ:: 401 ለሚን የገዢተኛ:: አመራርቸና ባለሙያዎች:: 211 ነው:: ከዚህ በተጨማሪ በፊዕራል ይረዳ ከከይዚ እንዲታረች:: ወር በመተባበር ከከልሎችና ከተማ አስተዳደርች ለተወጣበት 221 ባለሙያዎች የከይዚ ሲሆ አመራር:: የአስፈላጊዎች:: ሰልጻና ተስተቻል:: በኤንድስዎ:: ለሚገኘ:: 250 ባለሙያዎችና አመራርቻ:: በጥቃቅንና አነስተኛ እንተርፕራይዘቻች:: ስትራቴሽና በተለያየ የማስፈጸሚያ መመሪያዎችና ማንዋለች:: ለይ በከፍተኛ ባለሙያዎች:: ለ3 ቀናት:: እንዲሁም ከሁሉም ከልሎች:: ለተወጣበት 135 አመራርና ባለሙያዎች:: ለ3 ቀናት:: ሰልጻና ተስተቻል::

2.1.2. የአቅም ግንባታ ተርክክት ሰራዎች እፈጸም::

የሁቶች እንተርፕራይዘንስ ልማት:: ተርጉራም በ 5 ዓመታት ወሰኑ በዓለም ባንክ ድጋፍ:: 20,000 ሌት:: እንተርፕራይዘቻች:: በከህለት:: ሰልጻና እና በፌ.ይናንስ አቅርቦት:: የሚደግኘ:: ተርጉራም ለሚን በደብብ:: በትግራይ:: በአጠቃላይ እና በአማራ ከልሎች:: እንዲሁም በድጋፍ አስተዳደር እና በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ከሚገኘ:: የአንድ ማዕከል አገልግሎት:: መሰጠ ማብያዎች ወሰኑ 45 ቀን በመግለጫ

በኢትዮጵያ አስተዳደር የተሰጠ እንዲሆነ የማዕከላቸው ጥገና የማከናወን፣ የብር መገልጻው ዕቃዎችን የማሚያት፣ ለትራንስፖርት አገልግሎት የሚወለው ቁጥር ስይከለው ያጋኩ ተደርጓል፡፡

በተጨማሪም 365 ለማሆነ የማዕከላቸው እኩልዎች፣ አስፈላጊ እና በብርር አካላት የግንዘብ ማስጨበበሙ ሲልጠና ለጥቃቄል፡፡ ለተጠቀማቸውም የክህሉት ሲልጠና ለመስጠትና የ43 ሚሉያን ይለር በድር ለማስረጃዎች የሚያስተካክለ ነገዴት ተጠናቆ ወደ በድር አቅርቦት ስራ ተገበደል፡፡

በአዲስ አበባ፣ አዲማና ባህር ዓር 1426 ሲት እንተርፕራኬሽን ለብርር ሲልጠና ተመዝግበው በአዲስ አበባ 149 ሲቶች 45.6 ሚሉያን በር፣ በባህር ዓር 31 ሲቶች 6.2 ሚሉያን በር፣ በአዲማ 50 ሲቶች 16.1 ሚሉያን በር በድር አገኘታዋል፡፡ በድራጅዎ የተመረጋገት የእንደ ማከከል አገልግሎቶች የተጠቀማቸውን ምንገባ የቃሙና ለሚኖሩ በድር የመሥጠቱ ለራም ተቃምራል፡፡ ይህንን እንደ ለብር የተዘጋጀው በር 212,188,980.40 ወጪ በጥቅም ለይ የዋለው አነስተኛ መሆኑን የእትየኩል ልማት ባንክና ጥርቃኙት፣ ዓ/ቤቱ በመገምገምና የጋራ ወይም በማካሂድ የሚያሳይበት ሁኔታ ተደርጓል፡፡

በለላ በከላል ድግሞ ዓለም አቀፍ ተዋክር ማግኘት የሚያስተካክለ የክህሉት ሲልጠና ከሱስላምና የጥቃቄዎች ሐገዴት በማከናወን ለቴ/ሙ.የ ትምህርና ሲልጠና ከሌደ መምህራን የአስተዳደር ሲልጠና የሚሰጥ የአማካሬ ድርጅት የጊዜ ተከናወጥ በዓለም ባንክ በከላል ይህንን አገኘችል፡፡

የእንደ ማከከል አገልግሎቶች የብር ጥገና ከአዲስ አበባ ማዕከላት በስተቀር የለለው አምስት ከተሞች ተጠናቆል፡፡ የጥርቃኙት፣ ዓ/ቤቱ የሰው ሂይል በቅጥር ለማሚያት በተደረገው ተረት የሰው ሂይል የተማለ ለሚኖሩ በጥርቃኙቱ ሲደብት ከተሞች የአስተባባሪዎች ቅጥር በሂደት ለይ ነው፡፡

በጥርቃኙቱ እንደ ቅጂ የታየት የብርር አጠቃቀም፣ የአስፈላጊዎች ሲልጥርቃኙቱ ያለቸው ተንሱና የከተሞች እኩልዎች ተመሳሳይነት መንፈል፣ የሱት እንተርፕራኬሽን ሲልጠና መዘግየት ለሚኖሩ በቅጥር በተሰጠ መንገድ ለመምራት የሚመለከታቸው የከተማ አመራር ትክረት የሚና መሆኑ ለይ ወይም ተደርጓል መግባባት ለይ ተደርጓል፡፡

የእትየኩል የእንተርፕራኬሽን ልማት ማከከል የአመለካከትና የባህር ለውጥ ለመመጣ የሚችል የአስተዳደር ሲልጠና መንፈል እንደሸፍ 60 ሲቶች 13 በድግምና 73 የሰለጠኑ ለሚኖሩ የንግድ ልማት አገልግሎት ሲቶች 32 መንፈል እንደሸፍ 77 በድግምና 109 እና በእንተርፕራኬሽን መንፈል እንደሸፍ 734 ሲቶች 369 በድግምና 1413 ሲልጠና በተለያየ ዘመን በአዲስ አበባ ከተለያየ እንስተተያዤች፣ ከመንግስት የኩርክስ ከተሞችና አነስተኛ እንተርፕራኬሽን ልማት እኩል፣ ከቴ/ሙ.የ/ስ እኩልዎችና ከሌደ፣ ከማይከር ፊይናንስ ተቋማት፣ ከሌለው ፊይናንስ ተቋማት) እና ከግል/ ሽፋትና እንተርፕራኬሽን እና የከልል ከተሞችና በአዋጅ፣ በአዲማ፣ በባህርናር፣ ይሁ እና በመቀለ በተለያየ ዘመን በስልጠናው ጥርግራም

ተከታታለች ሆነዎች:: ከከልሎች የበላይ አመራርች ገዢ በመወያት ቁርንጫሪዎችን ለመከራት የሚያስችሉ ስራውች ተከናወኝል::

የኢትዮ. አ.ከፍማ. ልማት (LED) ተርጉራም በተመረጋገጫ 4 ክልሎች በ27፣ ከተሞች ወሰጥ የከለከተር ልማትን ለማከናወን በፊወቃዊ የጥቃቅንና አነስተኛ ክለከተር ልማት መመራያን ማዘጋጀት እስፈላጊ ሆኖ በመግኘቱ እንደ የዓለም አቀፍ አማካይ ተቀጥሮ ባዘጋጀሙ ሌቀቅ መመራያ ላይ የራዲዮልና የከልል ላጻማና አጋር አነሳት በተገኘበት ተግባራዋና ተስተካክለው ከዚያ በኋላ እንዳታተወ ተደርጉ ተስፋጭቷል:: በከለከተር ልማት መመራያው መሠረት የከለከተር መምረጫ መሰራርት ተዘጋጀቶ በ4ቸው ክልሎች በጥርጉራሙ የታቀኑት ከተሞች አዋጅ ነው በለው ያመተዳደርዎን የሚት ዓይነቶች አቅርቦው ተወካድረዋል:: እያንዳኝነው ክልል ክልል ክልል የሚቀርብ ማረጋገጫ እና ለህንጻ አ.ከፍማ. ከሚያደርጋው አስተዋጽኑ እኩያ እንደ እንደ ክለከተር መምረጥ ተቋላዋል፡፡በዚህም መሠረት በደቡብ ቤት/ቤት/ክልል የሚሆን-አማን የፈረኞች ማቀነባበያ፣ በእርማያ ቤት/ክልል የበሽፍቱ፣ የደርሱ ዕርግታና የደርሱ ተዋጽኑ ማቀነበያ፣ በትግራይ ቤት/ክልል የአዲግራት እንጂ ቤት/ክልል ማምረጥ፣ እንዲሁም በእምራ በፊወቃዊ ክልል የደረሰ መርቃዙዙችና አልባሳት ማምረጥ ክለከተርች በየከልሎች በተቋቋሙ የሰነድን ከሚሆ አባላት በተገኘበት ተመርጫዋል:: ይህ ሥራ የከልሎችን እንዲያዊ ተቀማቷ (comparative advantage) ከግምት ያስገባ ነው:: በተጨማሪም ሁሉም ክልሎች ክለቀልበት እኩያ በተለያየ ምረቶች ላይ የተመማሩ ክለከተርችን የመረጋገጫ በመሆኑ በንድ ክልል እኩያ የግምት ክለከተር ላይ የሚገኘ ተሞከር እያተቀመረ በለለው ክልሎች እንዲሰሩ ይደረጋል፡፡በዚህም በ4፣ ክለከተርች የአዲግዥ ሲተራተኝ የሚያዘጋጀ እንደ የአማካይ ይርሱት የሚመረጥበት ቤት/ክልል የተዘጋጀ ሲሆን፣ በዚህም መሠረት ክፍረበት ይርሱት መከከል ተስሉ የተገኘ እንደ ይርሱት እንዲለይ ተደርጉል፡፡ዚህም ጥን በየደረሰው ያለ አመራር በበለቤትነት እንዲይዘው በማድረግ በቀጣይነት መደረገና ይጠይቧል::

በከተማ ተግባራ ለገዢ ለሰራት ዓይነት በ27፣ የ LED ከተሞች በአካል በመግኘት በበደር አመራዙዙትና አመለሰስ ላይ እንዲሁም በአንተርፕራይዝ ልማት እና በሥራ ልጠና ላይ እስፈላጊው ያጋና ተደርጉል::

2.1.3. የግምትና ሥራ ልላይውች ምዝገባ እና አረንጻቸኗና:

በ2006 በደረሰ ዓመት የሰራ ልላይውችን የግምትና መረጃ በተደረሱ ክልክ በቋሚነት ለመያዝና የመረጃ ጥራቱን ይረዳ ለማሻሻል በአገር አቀፍ ይረዳ ወጥ የሆነ የሰራ ልላይውች መመዘገበዎች ተዘጋጀቶ ለከልሎች ተስፋጭቷል:: በዚህም መሰረት ወንድ 1,049,001 ሲት 743767 በድምሩ 1,795,768 ሲሆ ልላይውች የተመዘገበ ሲሆን ከተመዘገበት ሲሆ ልላይውች ወሰጥ 41,298 የየኔሽንድ፣ 310,010 የከልሎች የቴክኒክና መሆኑ ምርመራ ሲሆን የተቀኑት 1,444,460 ሲሆ ልላይውች በተለያየ የትምህርት

ይረዳ ሌይ የሚገኘ ዓቃዎ:: ከተመዘገበት የምኑዋን ስራ ልላጊዎች ወሰጥ 25.3% ሌቶች ሌሆነ በከተማለያ ከተመዘገበትም 41.1% ሌቶች ዓቃዎ:: በዘርፍ ለሰጠለው መግባርታዊ ድጋፍ ሌ 813,620 ስራ ልላጊዎች የአመለካከት ባንሻው ፈጻድን የተደረገ ሌሆን ገለፉ ከተደረገለችው ወሰጥ 163,334 የህል ምኑዋን ስራ ልላጊዎች ዓቃዎ::በለቱት 9 ወራት 39,935 ወንድ 24,645 ሌት በደምኑ 64,580 ምኑዋን የሥራ ዕድል ተፈጥሮለችዋል::

የሳውሃ አረብ ብቻ ተመለስ ማቅረብ ተቀብሎ አስፈላጊ ወደ ስራ ክማስገባት አንቀጽ 6215 ወንድ 5412 ሌት በደምኑ 11627 ሥልጠና የውስጥ ሌሆን 11531 ወንድ 7879 ሌት በደምኑ 19410 ማቅረብ ተፈጻሚቷው ወደ ስራ ጉባኤዋል::

2.1.4. የሥራ ዕድል ለጻድ ሥራ::

በዘርፍ ወራት ወሰጥ በመደበኛ 709,199 የሥራ ዕድል ለመኖጠር ታቁድ 963,806 (135.9%) የሥራ ዕድል መኖጠር የተጀለ ሌሆን የሰራ ዕድል ለጻድ ወሰኑ በዘርፍ ሌታይ በማን-.ኩ.ክትሪንግ ዘርፍ 180,413 (81%); ከንሰት-.ሸክሽን ሥራዎች 297,425 (170%); በአገልግሎት 224,725 (171%); በከተማ ጥበና 123,907 (137%) እና በንግድ 137,336 (228%) ነው:: በመደበኛ ከተፈጻሚው የሰራ ዕድል ወሰጥ ታቁድ 722,855 (75%) ገዢያዊ 240,951 (25%) ነው:: ከተፈጻሚው ስራ ዕድል ወሰጥ 570,862 (59.23%) ወንድ ሌሆን 392,944 (40.77%) ሌቶች ዓቃዎ::

በተመሳሳይ በመንግባት ተፈጻሚች 750,000 የሰራ ዕድል ለመኖጠር ታቁድ ሌ 750,117(100%); ለዚ የሥራ ዕድል የተፈጻሚው ሌሆን ከተፈጻሚው ስራ ዕድል ወሰጥ 450,070 (60%) ወንድ ሌሆን 300,047 (40%) ሌቶች ዓቃዎ:: በከተማለያ በመደበኛና በመንግባት ተፈጻሚች የተፈጻሚው የሥራ ዕድል ወንድ 1,020,932; ሌት 692,991 በደምኑ ሌ 1,713,923 ለዚ የሰራ ዕድል ተፈጥሮ::የሰቶች ተጠቃሚነት 40.43% ያረዳል::

2.1.5. የተደረገ ድጋፍ::

አነስ አንቀሳቻች እንደ የፊድንት ደረጃዎች በተከናወነ መያዥ ሥልጠና ተቋማትና በተለያየ ተቋማት የቴክኒክ ክህሎት ክፍተት ማማሪ ሥልጠና እና የኢትዮጵያና የንግድ ሥራ አመራር ሥልጠና እንዲያገኙ ማድረግ ለኢትዮጵያና ክህሎት ወና ወና ድጋፍ ወሰጥ እንዲ ነው:: በዘርፍ መሰረት በበቃት ዓመቱ ኮከት ወራት ወሰጥ በንግድ ሥራ አመራር 1,090,710 እንቀሳቻችን ለማሳሰቢነት ታቁድ 575,108 (53%) እንቀሳቻች የሰለጠኑ ሌሆን በተመሳሳይ በተከናወነ መያዥ ሥልጠና 540,239 እንቀሳቻችን ለማሳሰቢነት ታቁድ 730,182 (135.2%) እንቀሳቻችን ማሳሰቢነት ተቋሱል::

የመስራቶና የመስጠኑ በታ አቅርቦትን በተመለከት በ2006 በዚህ ወረት ወሰጥ ለእንቀሳቸውን አገልግሎት የሚውል 35,180,949 ካሬ ማትር በታ በማዘጋጀት፣ 6,499 ፍቃድንና 224 ህንጻዥንን ለመገኘት ተቁዳ 14,460,887.39 ማትር ካሬ በታ በማዘጋጀት 4685 ፍቃድንና 275 ህንጻዥንን መገኘት የተቋሉ ስሜን አፈጻጸሙም በመፈት ጉባኤት 41% በፊድ 73% ህንጻዥ ተንብት 123% ይሆናል፡፡በዚህም 225,618 እንቀሳቸውን ተጠቁሚ ሆነዋል፡፡

የጊዜ ችልስናን በተመለከት በዚህ ወረት ወሰጥ ለጥቃቃን እና አነስተኛ እንተርፕራይዝ ምርቶች እና አገልግሎቶች የህንጻ ወሰጥ ገዢ ችልስናን በመኖጠርና በማስተካከል በር 7,763,277,512.5 የጊዜ ዕድል ለመኖጠር ተቁዳ በር 6,742,202,361.14 (86.85%) ሲ 1,007,411 እንቀሳቸውን ለመኖጠር ተቋል፡፡ አንድ አገር አቀፍ የ ምዶል ጥቃቃንና አነስተኛ እንተርፕራይዝ እግዚአብንና ማር ተዘጋጀቶ 153 ምዶል ጥቃቃንና አነስተኛ እንተርፕራይዝ እና 4 ነጋዚ ለተቋል በአጠቃላይ 157 እንተርፕራይዝ 6 ለያ ለያ ተቋማት ተስተኞቂዣበቸል፤ 30,000 ገዢዎች ተከበሻ የበር 6,000,000 (ስድስት ማለያን በር) የጊዜ ችልስና መኖጠር ተቋል፡፡ ከዚህ በተጨማሪ በ2006 ዓ.ም በዚህ ወረት ወሰጥ 304 ማለያን በር የጥቃቃንና አነስተኛ እንተርፕራይዝ ምርቶች ለመሆኑ ገዢ ለማቅረብ ተቁዳ ከጊዜ ጉባኤ በለያወልጣን በተገኘው መረጃ መሰረት በር 263,860,006 የሚያውጠ ምርቶች ለመሆኑ አገር ገዢ መቆረጥቶ ተረጋግጣል፡፡ አፈጻጸሙም ተረጋግጣል፡፡ አፈጻጸሙም 82.99% ነው፡፡

የፋይናንስ አቅርቦትን በተመለከት በዚህ ወረት ወሰጥ ወደ ለሥራ ለማጠበቅ አዲስና ነገር እንቀሳቸውን በር 3,377,002,998.12 የበድር አገልግሎት ለማመችቶች ተቁዳ በር 2,355,336,577.48 (70%) ለእንቀሳቸውን በድር ማመችቶች ተቋል፡፡ የበድር ማስመለሰ እንቅስቸናን በተመለከተም በበቃት ባመት ለመለሰ ከሚገባው በር 2,235,889,190 ለማስመለሰ ተቁዳ በር 1,602,021,318.26 (71.65%) ተመለሽ ሆኖል፡፡ እንዲሁም በዘርፍ እንቀማቸውንና ተማሪዎች በር 3,084,283,084.46 ለማስቀበብ ተቁዳ በር 3,598,927,113.57 (116.7%) (ማስቀበብ ተቋል፡፡ በእርማያና በህረሰ ክልል የሚገኘ ተመለሽ የየኔሽርሰራት ተማሪዎች በር 211,543 ችልስናን ለይ እያለ ቁጥጥ አድርጋዋል፡፡

እንተርፕራይዝ የአይደረሰቷት ድጋፍና ሁጻዊነት ከመሰጠት አካይ በተለያዩ ዓይነቶች አይደረሰቷች 70,500 እንተርፕራይዝን ለማድረሻት ተቁዳ 89,253 (58.4%)የህል እንተርፕራይዝ ለማድረሻ ተቁዳ በሌሎች እንተርፕራይስና ለማት ተሮግራም በደቡብ፤ በትግራይ፤ በእርማያና እና በአማራ ክልሎች እንዲሁም በደረሰዎች አስተዳደር እና በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ከሚገኘ የአንድ ማሻሻል አግልግሎት መሰጠ መጠያቂዎች ወሰጥ 45ተን በመምረጥ በአገልግሎት አሱጠጥቶ የተቋሉ እንዲሁም የሚሻሻለቱን ጥገና የሚከናወን፤ የበር መገልጻ ዕቃዎችን የሚሻሻለ፤ ለትራንስፖርት አገልግሎት የሚውሉ ተቁዳ

አይከለው የማቅረብ ድርጅ ተደርጓል:: እንዲሁም 316 የአንድ ማዕከላትን ለማጠናከር ታቁዳ 463 በሰው ሁኔታ በማተሪያ የማጠናከር ሲሆ ተስርቃል:: የማዕከላቱን ተደራሽነት ለማሳደግም በ9 መሩ 100 አዲስ ማዕከላትን ለማቅረም ታቁዳ 144 ተጨማሪ የአንድ ማዕከል አገልግሎት መሰጠ ጥበቃውች እንዲከፈልቸ ተደርጓል:: በዘመኑ መሠረት ነገሮችን ምሬር በአሁኑ ወቅት በሁንታ በአጠቃላይ 1,242 የአንድ ማዕከል አገልግሎት መበቃውች ተደራሽተው አገልግሎት እየሰጠ ይገኘል::

2.1.6. የጥቃቅና አነስተኛ እንተርፕራይዝን ከመከከለኛና ከፍተኛ እንዲከተሉም ወር ማስተካከር::

በአመራርና በባለሙያ ደረጃ የመሰከ ዕይታ በማድረግ በሁሉም ካልለው ለተሰኗና ወቶች ለኋይታው ባለቤቶው ከተማዎች የተቋሙውን የትሰስር መኖር ለሆነ ደረጃ በመረዳትና በማስረዳት እና ያለትን ከፍተቶች በመለያት ባንቀበ የማስጨበበት ሲሆ ተስርቃል:: በዘመኑ በአጠቃላይ 513፣ አማራ 771፣ በደብብ 391፣ በትግራይ 167፣ በአዲስ አበባ 719፣ በአጠቃላይ 2561 ለማሆኑ አመራርች፣ ለባለሙያውና እንተርፕራይዝን ወር ወይደት ማድረግ ተቋል::

የጥቃቅና አነስተኛ እንተርፕራይዝን ከመከከለኛና ከፍተኛ እንዲከተሉም ወር ማስተካከርን በማስመልከት የተሞክሮ ለውጭ ማድረግ ተቋምርል:: የጥቃቅና አነስተኛ እንተርፕራይዝን ከመከከለኛና ከፍተኛ እንዲከተሉም ወር ለማስተካከር በ2006 በደንት ዓመት በተጠቀ኏ል ሆኖታ እንቅስቃሴ መኖር በመጀለ በአንድንድ ከተማዎች የምርት፣ የግብዓት አቅርቦት እና የኢትዮጵያው ውስጥ የሥራ ዕድል ለጠና ተሰስር የመኖር ይምር እንቅስቃሴውች እያታዊ ነው:: ከእነዚህም ወሰጥ የጥቅር አባይ ማጠና ተብሎ በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር አራዳ ከፍለ ከተማ ከሚገኘ ሁሉም ወጪ የጥቅር አባይ ከተማ እንተርፕራይዝን ወር የምርት ተሰስር በመኖር ወደ ወጪ ህንጻ እኩስፖርት የሚደረግ ማጠና የለይናወን ከፍል በመስከት ሥራ በንዱ ተቋራሙት ተስተቶችው እየዋሩ ሌሎን እንተርፕራይዝ እያንዳንዱው ከ2000 በላይ የጥናድ ማጠና የለይናወን ከፍል ለፍተው ለፌብርዕስ ከነፈሻውል:: በዘመኑ ተሰስር እንተርፕራይዝ ከነፈሻው ተከተሉይ ማቅረብ ወር ከመተዋወቹና ተጨማሪ የጠማ አመራራት ከሆነት ከማግኘታውም በላይ አስተማማኝ የሆነ ገዢ ማግኘታውን ገልጽዋል:: በፌብርዕስ በከልልም ለተጨማሪ ምርት የማይወጣውን የማስፈጸም፣ የሰው ቤይል ተጥርጓል:: የሰጥርጓል እና ለለው ተያያዥ ወጪዎችን ከመቀነስም በላይ ከይምበኝ የተሰጠትን ሥራዎች በአዋር ገዢ ወሰጥ በማፈለግው መጠን ለማቅረብ እንዲከተሉም የፌብርዕስ ወጪዎች ተናግረዋል:: በረዳትም እንተርፕራይዝ እንዲንድ የሚገኘውን አመናዊ የማጥረሻው መሰራዎች (በለ 3 መርሱ የቆዳ መሰራያ ማሻሻል) በማይሆንበት ወቅት እና ሥራዎች እየተከናወ ሌዩ ተጨማሪ እንተርፕራይዝን ወደ ሥራዎች የማይሆንበት መሆኑ ታይቋል::

በግብርት አቅርቦት ከተፈጻሚ ትሰስቸ መከከል በአዲስ አበባ ከተማ ክፍለ ከተማ ለማንኛ
የሽራቢ ለሆኑ እንተርፕራይዘን ከሰጋገን ፊጣ የመርቁመርቁ ፍብርኩ የተለያየ የሽራቢ ለሆኑ ክፍለ
በተመጋጌ ወጪ በመግባት እያሳና ይገኘለ::

አነዱሁን ተምክርዋቸ ከድራሻው አስተዳደር የመጠ 9 አመራር፣ ባለሙያውቸ እንተርፕራይዘን ካላይ
የተጠቀሰት ይሞር ለራውቸን እና አጠቃላይ በትሰስሩ በረዳ እያተዳደገኗ ያለትን እንቅስቃለውቸ
ማብራሪያ ከተሰጣቸው በቻሉ በአካል እንተርፕራይዘን በንድ እና ፍብርኩውቁ ጋር በመሆኑ ተዘዋዋሪው
አስፈላጊ አስመልክቶ ተምክር እንዲመስቀል ተደርጓል::

2.1.7. የፋይራል ተቋማት አፈጻጸም፣

ከኢትዮጵያ ማርቁመርቁ እንዲሰነድ ለማት እንዲታይሬት ጋር በለን የጋራ ዕቅድ መሰረት ላይን
ፊማ ማርቁመርቁ አከሰቦን ማህበር በተፈጻሚው የገበያና የምርት ትሰስር 6,541,455.87 በር ወጪ
የለው 62,179 ኮ.ሆ ከሎ ጥራው ድርጅ ማግ እንዲሁም 15000 ማትር ማርቁመርቁ በዘርፍ ለተሰማኑ
ጥቃቅንና አነስተኛ እንተርፕራይዘን ማቅረብ ተቋል:: አልመዳ ማርቁመርቁ ፍብርኩ በጥቃቅንና
አነስተኛ ማህበር ተደራሱትው በአካባቢው ከሚንቀሳቀስ እንተርፕራይዘን ጋር በተፈጻሚው የገበያና
የምርት ትሰስር 466,000 በር ወጪ 104,510 ከ.ግ. ተረጋ ሙርት ማቅረብ ችልል:: ዓዲ ፍድሰ
ድረሰናዊ ማርቁመርቁ ፍብርኩ በጥቃቅንና አነስተኛ እንተርፕራይዘን የ12,829 በር የጥጥ ክር ማቅረብ
ችል::

ከኢትዮጵያ ደረጃዎች እኩንስ ጋር በለን የጋራ ዕቅድ መሰረት በእርማያዊ በደብብ፣ ትግራይ፣ አዲስ
አበባ ደረጃዎች 1500 እንቅስቃለውቸ ከምርቶችው ጋር በተያያዘ ሲልጠና ለመሰጠት ችልድ
በከንስተራከሽ፣ አባገርተርሰለስን፣ ማርቁመርቁና ቅዱ ከሚከልና ከሚከል ወጪዎች ነርሱች
ለ1027 ወንድ እና 837 ሌት በደምና 1864 ሲልጠና የገዢ ሌም፣ በኢትዮ ክልሎችና ነርሱች ለ500
የTVET መምህራን የግንባብ ማስጨበሻ ሲልጠና መሰጠት ችልድ ለ172 ወንድ ለ67 ሌት ለ TVET
መምህራን ለሰጠና ተስተቋል:: የአዲስ አበባ፣ ከሚራና፣ ደቡብ ክልሎች በስልጠናው ለመሰተና ተለትት
ማንስ ችልድ:: ደረጃ ለሌተሰጣቸው ሙርቶች ደረጃዎች እንዲመስቀልቸው በችቀድው መሠረት የቆሰሰ
ጥናት ተከሂሳ ነርሱ ደረጃዎችን ለመሰጠት በወጥ ቁለት፣ በደር ቁይ ወጥ፣ በስር ቁይ ወጥ፣
በሽር በርበራ የቅትና የሚር መቻ የረቅቅ ደረጃ ባግድት ተቋምሸል::

በከንስተራከሽ በአባገርተርሰለስን በችቀና ማርቁመርቁ ሙርት ሌኔ ለተመማሩ 170 እንተርፕራይዘን
የቴክኒክ ደረጃና ከትትትል በማድረግ ሙርቶችውን በኢትዮጵያ ተስማማነት ሙዘና ድርጅት ሲጋራይ
እንዲሆነ ማድረግ ሌም፣ የኢንተርፕራይዘን ሙርቶች ለሰርተኞከሽን በቁ እንዲሆነ ለ31

አንተርፕራይስ የቴክኒክ ደ.ቁ የተወጠ ስ.ሆን የጥርክስት በታደል በእናይሩና ማር ጥርት ነው፡፡ ከእንተርፕራይስ የግንዘብ ማነስ ምክንያት የተፈለገውን ውጤት ማማሪት አልተቻለም፡፡ በበረታሰቦችና አንቀጽን ካርታዎችን ለሥር በሚገኘ አንቀጽነት ለመዋኑ ለ19108 አንቀፅቸውን ታሳሰር ተፈጥረል፡፡

2.1.8. የካተታል ዕቂ ፍይናንስ አገልግሎት ለማስተካበር በተደረገ ደንብና ክትትል የተገኘ ውጤት፡

v) ለፈጸም አካላት የተሰጠ የግንዘብ ማስጨበሻ ስልጠና፡

- i. አማራ ክልል በካተታል ዕቂ ፍይናንስ አገልግሎት መመሪያ ላይ እና በአጠቃላይ ከማኑ-ፍትቶርንግ ነው፡ ለማት ወር ተያይዞ በተመረጋጡ 7 ከተሞች ለ85 (ወንድ 76 ሲት 9) አመራር፡ ለ405 (ወንድ 245 እና ሲት 160) ባለሙያዎች እና ለ227 (ወንድ 205 ሲት 22) አነስተኛና ተያጋ መከከለኛ አንተርፕራይስ በአጠቃላይ ለ771 (ወንድ 529 ሲት 188) ልጋጌ አካላት የግንዘብ ማስጨበሻ ስልጠና በመሰጣት በቀጣይ ለሥራው ቤት አንቀጽኑ እና የቅድመ ቤት ለፈጸም ለማከናወን በቅንድት ወደ ትግበራ አንቀጽ ተደርጓል፡፡
በተመረጋጡ ከተሞች የግንዘብ ማስጨበሻ ስልጠናው ላይ ክተሳተኩት 227 አንተርፕራይስ ውስጥ በማኑ-ፍትቶርንግ ነው የካተታል ዕቂ ፍለትት ያለቸው 147 አንተርፕራይስ በተዘጋጀውን ቅጽ ላይ የካተታል ዕቂ ፍለትት ውስጥ የገለጋ ስ.ሆን በህጻዊ ውስጥ የሚመራቱ የካተታል ዕቂዎችን ለማያጠች አቅም ያለቸው አንተርፕራይስን በመለየት ያለቸውን አቅም ለማየት በተከናወነው ሥራ ቦታ ከተሞች ከተመረጋጡ 93 አባገር አንተርፕራይስ ውስጥ አቅም ያለቸው 43 የሚሆነትን በአካል በሥራ በታችው በመግኘት ያለቸውን የሰው ሙይል፣ የማሽነስ እና የፋይናንስ አቅም ተለይቷል፡፡ በተጨማሪም ያለባቸውን ስ.ሆን ክፍተት በመለየት በከተማው ለሚገኘ የገዢ ተከናወነ አስፈላጊ አካላት በቅንድት ክፍተቱ አንቀጽነለ ጥብረ መልስ ተስተኞል፡፡
- ii. አዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር በ10 ክፍለ ከተሞች ለሚገኘ 102 አመራርና ባለሙያዎች፡ አንቀጽናም 617 አንተርፕራይስ በድምሩ ለ719 ለው የግንዘብ ማስጨበሻ ስልጠና ተስተኞል፡ የግንዘብ ማስጨበሻ ስልጠና ከተሰጣቸው 617 አንተርፕራይስ ውስጥ 300 የሚሆነት የገኘድ ሥራ ዕቂዎች በማቅረብ የካተታል ዕቂ ፍለትት ውስጥ ገልጋዋል፡፡
- iii. የአጠቃላይ በኋላዊ ክልል በከልሉ በተመረጋጡ 5 ከተሞች ለሚገኘ 180 አመራርና ባለሙያዎች፡ አንቀጽናም 513 አንተርፕራይስ በድምሩ ለ693 ለው የግንዘብ ማስጨበሻ ስልጠና ተስተኞል፡ የግንዘብ ማስጨበሻ ስልጠና ከተሰጣቸው 513 አንተርፕራይስ ውስጥ 198 (ከ4 ከተሞች የተገኘ መረጃ ነው) የሚሆነት አንተርፕራይስ የካተታል ዕቂ ፍለትት ውስጥ ገልጋዋል፡፡ የካተታል

ልዕምና ለማግኘት አቅም ያለው አባላር ኢንተርፕራይዝ ከመለያት እንዲር 61 አባላር ኢንተርፕራይዝ ተለይተዋል::

iv. **የትግራይ ቴክኖሎጂ ክልል በሰጣጥ ከተማች ለማግኘት 154 ዓላፊነት በለመያዥና በከልል ደረጃ ሌ13 ዓላፊዎችና በለመያዥች፡ስልጠና ተስተካክል::**

v. **የደቡብ ቴክኖሎጂ ሁኔታ ክልል በአምስት ከተማች (በሁዋድ፡በፋይ፡በአርባ የሚጠቃቸው፡በወሳኑ ስራ በሆነዚህ) ከተማች በተታቸል ዕቃ ፍይናንስ አገልግሎትና በቀልከለብል ወርክክኑ ላይ በአምስቱ ከተማች ሌ138 አመራርና በለመያዥ እንዲሆሙ የተታቸል ዕቃ ፍይናንስ ተጠቃሚ ለማሆኑ 253 የኢንተርፕራይዝ ተወካይ ግንዘብ እንዲሆን ተደርጓል በአምስቱ ከተማች የመሳሪያ ሌ11 ተጠቃሚ ለማሆኑ 215 ኢንተርፕራይዝ ተለይተዋል::**

ለተታቸል ዕቃ ፍይናንስ አከለምን ማህበር የማግኘቶች መሰራያ ለያቀርብ የሚቻሉ አባላር ኢንተርፕራይዝን በመለያት በከልልም በሰጡ 5 በሆነዚህ 6 በሁዋድ 15 ኢንተርፕራይዝ የተለያዩ የማግኘቶች መሰራያዎችን ለማግኘት አቅም ያለው መሆናቸው የተረጋገጠ ሲሆን በቀጣይ የከልል ተከናወና መሆኑ ተዋሮችና ስልጠና ተቋማት ከፍተታቸውን በማየት ስልጠና እንዲሳማቸው መግባባት ላይ ተደርጓል፤ በአምስቱም ከተማች ለተርጉከ ጥርቃኑት ግንባታ የማሆኑ በታ ተዘግቷል፤ በየከተማቺ ለማግኘት ወርክ ምንም ከበረታ በረትና እንዲሆን ከርጋራሽን የርጋራሽን ወር ተፈራጋመዋል::

ለ) አከለምን ማህበሩን በማጠናከር ወደ ሥራ ከማስጠት እንዲር::

i. **አማራ ክልል ለኢትዮጵያ በአገልግሎት በማስተካከል መቋረጥ ያለበትውን ማንኛውን መረጃዎች አማራቸው በማቅረብ አከለምን ማህበሩ የንግድ ፍቃድና ከበረታ ማስቀመጥ በንግድ ለማግኘት ችልል:: በዋናው መሰራያ በት እና በቀርንጫና ድ/ቤቶች ደረጃ መማግለት ያለበትውን ማለዕወችና በለመያዥ ለማማረቻት የሚያሳይቷለውን የለው ሂይል አስተዳደር መመራያ በማዘጋጀት እና በቦርድ በማጽዳቸው በዋና መሰራያ በት ደረጃ መማግለት ከለበትው የለው ሂይልዎች መከከል ወና ሲሆ አስፈላጊዊ፤ ምክንት ወና ሲሆ አስፈላጊዊ፤ የፍይናንስ ያጋዬ የለው ሂይት ሲሆ አስከያደ እና የለው ሂይል አስተዳደርና ቁስራት ያጋዬ የለው ሂይት ሲሆ አስከያደ የማማረቻት ሲሆ ተከናወናል፤ በዋናው መሰራያ በት ደረጃ ለማግኘት ማለዕወች እና በለመያዥ ለማግኘልን በርጋዬ መግልጫ ቁስቀበት የማማረቻት ተግባርም ከጥላ ነገል በመጠናቀቺ ላይ ይገኘል::**

በበርዳ ጥናቁ ተግባራዊ አየተደረገ ካለው የአስተዳደር መመሪያ በተጨማሪ የአጥጋሻ፣ የፋይናንስ፣ የአዲት፣ የማሽ እና የረሰኑ መመሪያዎችን በማዘጋጀት በበርድ ለማሻሻል በሀገሻነት ላይ ይገኘል::

ከከልለ የተከናከ መያና አንተርፕሮፕ ለማት አይንስ በር እና ከክማራ በደርና ቅጠብ ተቃዋሚ የር በመቀናዣት በከላከሉትር ማዕከሉ በመግባት በማተኩታዊሮን ነርፍ ለመሰማራት ለማፈልጥ አነስተኛና ታደሬ መከከለኛ አንተርፕሮፕ የሚያስፈልጋ የሚያሆች መሳሪያዎችን ለመግባር የመረጃ ሂደት አየተከናዣ ያለበት ሁኔታ ከመኖሩ በተጨማሪ የክለከሉትር ማዕከሉት ከተገቢባቸው የከልለ 11 ውና ውና ከተሞች በተቀባዩ የፊርማ ተቃዋሚ እና አነስተኛ አንተርፕሮፕ ለማት አይንስ፣ የአፈጻጸም በረታ በረታና አንቀጽነበት ከርግ’ሻና፣ የከልለ የተከናከ መያና አንተርፕሮፕ ለማት በር እና የዋልያ የካተታ ዕቅ ቁይናስ ጽግድ ሲሆ አከላይና ማህበር ተወካዮች የተሳተሩበት የግንባበ ፈጠራ ሲሆ ለተመረጋገጫ ከተሞች የዘን አመራርች፣ የከተማ አመራርች፣ ባለሙያዎች እና የካተታ ዕቅ ከፈጸም አገልግሎት ሲሆ አንተርፕሮፕ በተሰጠው የግንባበ ፈጠራ ሲሆበና ላይ አከላይና ማህበሩን የሚሰጣቸው ለተመረጋገጫ ከተሞች የፊርማ ለማሻሻል በሀገሻነት ላይ ይገኘል::የፋይናንስ አቅርቦት ተጠናቁል::

ከII. በተጨማሪ በከልለ መንግስት ወስትና ከኢትዮጵያ ጽግድ ባንክ በበርድ የሚገኘውን ጽሁፍ ለመጠቀም እንዲያችል በበንክ እንዲማረስ የተጠየቀ መረጃዎችን በማማረት የበርድ ወል ስምምነት ከኢትዮጵያ ጽግድ ባንክ የሚሰጠው ለማሻሻል ያለባቸው ጽግድ ለማሻሻል ተረጋግጧት በማድረግ ላይ ከመሆኑም በተጨማሪ ከተሞች ለአከላይና ማህበር በጽሁፍ በተዘረዘሩ ለማሻሻል በሚገኘበት በመግባር የሚያገለበት በርወችን እና የበርድ መገልጻ ቁሳቁስችን ከወጪሁ ማመቻቸት የድመና ለመግባር የሚያገለበት በሚገኘበት በሚሻሻል ላይ ይገኘል::የፋይናንስ አቅርቦት ተጠናቁል::

- ii. አይሰ አቦበ ከተማ አስተዳደር ለኢትዮጵያ በፊዕራዊ ባንክ ተማሪዎች መቅረብ ያለበቸውን ማቅረብና መረጃዎች አማካይ በማቅረብ አከላይና ማህበር የንግድ ለቁጥርን ከዚሁወቁ ባንክ ለማሻሻት ችግል:: የሰው ሂደል አስተዳደር መመሪያ በማዘጋጀት እና በበርድ በማሻሻል 6 የሚሆነ አመራር እና ባለሙያዎች የተቀጠሩ ለመግባር የቀረቡትን የሙያዎች ለማሻሻል ቅጥር አየተከናዣ ይገኘል::ለአከላይና ማህበር ለሰራ የሚያስፈልጋ በርወችን እና የበርድ መገልጻ ቁሳቁስች የሚሻሻል ተግባራዊ ከጥበ ሴራል በመጠናቀቁ ላይ ይገኘል::ሁለት ተሽከርካሪ ለአከላይና ማህበር የተሰጠ ለመግባር ሁሉት በግብር ሂደት ላይ ይገኘል:: የፋይናንስ አቅርቦት ተጠናቁል:: ከበረታብረት ከረግ’ሻና የር በር መስራት ተቃዋሚ ሁሉት::

- iii. የአድማር በኩል ለእትጥቃቄ በፊዕራዊ ባንክ ተማሪዎች መቅረብ ያለባቸውን ዘነኛቸና መረጃዎች አማካይ በማቅረብ በበፊዕራዊ ባንክ ስነወቂ ከተገመገመ በቃላጊ ወደ ወልና ማስረጃ ተፈፀሚ:: የሰው ማይል አስተዳደር መመሪያ በማዘጋጀት እና በቦርድ የማረዳቁ ሥራ እየተከናወነ ይገኘል የሰው ምርመራ ቅጥር አልተቻሙም:: ለእከበየን ማህበና ለሰራ የሚያሳይ በርሱ መቻቸና እና የቦርድ መግልጻ ቁጥቆለች በዋና መስራው በት ይረዳ እየተከናወነ ይገኘል::ሁለት ተሽከርካሪ ለእከበየን ማህበና የተሰጠ ሲሆን ተጨማሪ ሁለት በጣጥ ሂደት ላይ ይኖል:: ከእትጥቃቄ ጽዋጅ ባንክ በፍርድ ለመወሰኑ ለእከበየን ማህበና የንግድ ሥራ ዕቅድ መጠናቀቁ ለላለበት ያንን የማጠኑቁች ሥራዎች እየተከናወነ ይገኘል:: ከዚህ ጥን ለንን የእትጥቃቄ ጽዋጅ ባንክ ለብድሩ የሚጠይቁውን ስነወቂ የማማለት ሥራዎች በመከናወን ላይ ዓቸው::
- iv. የትግራይ በኩል አከበየን ማህበና የንግድ ሥራ ፍቃድ ለማማገኘት ወደ በፊዕራዊ ባንክ መማግለት ያለባቸው ስነወቂ ተፈፀሚ እየታየ ይገኘል:: ለእከበየን ማህበና የሚያሳይ በርሱ፣ 1 ተሽከርካሪ የተመዘገበ ሲሆን ለሥራ የሚያሳይ በርሱ ቁጥቆለች በመማግለት ላይ ዓቸው:: የሰው ማይል ከማመማግለት አንዳር ሥራ አስከያደ እና 1 ሂደት በለመሆኑ የተቀበረ ሲሆን የሰው ምርመራ ቅጥር መመሪያው በቦርድ ይኖቁ ወደ ቅጥር አልተገበም:: ከበረታብረት ከረፖርትና ወር በንጂ መስራት ተቋምጓል::
- v. የደቡብ በኩል በኩልሰቦችና ህዝቦች ከሉል አስፈላጊውን ይርማለት; በማማለት ከበኩል ባንክ ፍቃድ ይገኘ ሲሆን ከንግድ ማረከበኬር የንግድ ፍቃድ ለመወሰኑ በዋና ማስረጃ መማግለት ያለበትን ማስረጃ አቅርቦዋል:: በተጨማሪ ለእከበየን ማህበና አንድ መከናወነ ለመሰረታዊ መዋቅር ተዘጋጀቶ ለቦርድ አባላት ተስተካክል:: የፋይናንስ አቅርቦት ተጠናቁል:: ከበረታብረት ከረፖርትና ወር በንጂ መስራት ተቋምጓል::

2.2. የከተማ መልካም አስተዳደርና አቅም ጽንበት ሥራዎች:-

2.2.1. መልካም አስተዳደርን በተመለከተ

በከተማ የሚሰተዋለትን የመልካም አስተዳደር ቅጥር ለመፍታት እንዲቻል የመልካም አስተዳደር ስትራቴጂ እንዲዘጋጀ ተደርጋል:: ይህንንም ተግባራዊ ለማድረግ የኢትዮጵያ የረጅም ገዢ የመልካም አስተዳደር ቅጥር ለዋናነት ከመንግስት በቶ እስተዳደር ወር በተደያዘ፡ በከንሰት-ራከብናን ምንጂባና ፍቃድ አስጠጥ እንዲሆ኏ ከገባ ወር በተደያዘ ይለ ቅጥርና ለመፍታት እጣወቅ አቅር ተቃድ ወደ ተግባር የተገበ ሲሆን በከንሰት-ራከብናን ምንጂባና ፍቃድ አስጠጥ የሚሰተዋለውን የአገልግሎት አስጠጥ እና የኢትዮ ለበሰበነት ቅጥር በመቅረብ ልንድ ተጨማሪ ለመሆኑ እየመጠ ይገኘል:: በተጨማሪም

በግኝር አዲ.፧0ኛ የሚሰተዋል ቅጂዬችን ለመቅረብ ከፍተቶችን በመለያት በግኝር ሂደት ሌይ የሚመለከታቸውን በተለያም (በዓለም አቀፍ ግኝር) ሌይ የባለምያውን ከፍተት ለመመለት ከሚነስቱር መ/ቤቱ ከጠራቸው አዴቆቁ ከሚታቸው ስራ እመራርና ከሂሳት ስራ እመራር፡ከከልል እና ከተማ አስተዳደርች ለተውጥበ እመራርችና ባለሞያው ከዓለም ባንክና ከኢትዮጵያ ማኑቸውንት አስተዳደሩት ይር በመተባባር ሲልጠና እንዲያገኘ ተደርጓል፡፡ ከዚህ ለለም የሚፈጸሙ ቅጂዬች ሌይ ባልጽነትን ለመኖርና በጊዜው ለሚመለከታቸው አካላት ለማድረሰ ተጠሪያችና የሚነስቱር መ/ቤቱ ባለሞያው በቅርቡ ለእታተለ በሚቻሉበት በሚሰተዋል መ/ቤቱ ጉርጹል ሌይ የማውጥ፣ መረጃዎችና የግኝር ሂደቶች ያለበትን ደረጃ ባልዕ የማድረግ ስራ፣ እንዲሁም ከዚህ በኋላ ለሚውጥ መረጃዎችና ወጪቶች በቀጣይነት ለተጠቃሚያው ባልዕ የሚሆንበት የአሰራር ለመዋቅት ተስርተዋል፡፡

2.2.2. የአቅም ጉንባታ ለራዎችን በተመለከተ

በከተማች ባልጽነትና ተጠቃቀነት ያለው አሰራርን በመዘርጋት ወጪታማና ቁልጥና የሚዘጋጀ ለታች አገልግሎቶችን ለነዋሪዎችው ማቅረብ እንዲቻሉ በ4 አዲዲቢ የሚዘጋጀ ለታች አገልግሎቶች 20 የሙያ ለታንካርድች፣ 20 የመመዘኛ መሰራርችና እና በ6 የሚዘጋጀ ለታች አገልግሎቶች የሙያ መሰከት ሌይ 400 የብቻት አሟልች የመማሪያ ማስተማሪያ ለነድ ለማዘጋጀት ታቁዶ 25 የሙያ ለታንካርድች (125%) እና 300 (75%) የመማሪያ ማስተማሪያ መሰራዎች የተዘጋጀ ለሆኔን ለመመዘኛ መሰራርች በግዢት ተጨማሪ ተዘጋጀ ለነቅና የሚሰራ ከሚቻሉ ተቁቀሚል፡፡ በተጨማሪም በመከተሉ 84 መሬ መዘዣች፣ 80 የትብብር ሲልጠና ሲጠና መምህራን ለማድረሰ እና 34 የብቻት ምዘና ማስያዙው ለማዘጋጀት ታቁዶ 57 የምዘና ማዘና (167.65%) ለዘጋጀ መሬ መዘዣች እና የትብብር ሲልጠና ሲጠና የወጪ ለገኘ መምህራን ቁጥር ለመከሂድ ባለም አቀፍ የመምህራን ቁጥር መረጃ ወጥቶ ይገኘል፡፡ ሆኖም ከGIZ ይር በመተባባር በሀገሪቱ ተሳትሮ መሬ 7 (8%) መሬ መዘዣች እና በነዚህ መሬ መዘዣች በተሰጠ ሲልጠና ይግሞ 7 (8.75%) የትብብር ሲልጠና ሲጠና የኢትዮጵሮ አስልጣቶችን ማፍረት ተቻል፡፡ ከትምህርትና ሲልጠና ተቁቀነት፣ ከቴክኒክና መሬ ትምህርትና ሲልጠና እጅንニア ከብቻት ምዘና ማሻሻለት ይር በመተባባር የአበዳና የአተራሽን ከሚቻወችን ማቁቀሚያ ባይል ማንዋል ተዘጋጀ ባይል ማንዋል ሌ19 የተቀናዱ የከተማች መሠረት ለማት ተጨማሪ (ULGDP) ከተማች የተሰራለቸው ለሆኔን የመከከለኛ እና የገዢተኛ መሬዎች የሰው ሁይል ለማብቻት ሲሆዎን የሚመሩ በፊልራል እንደ፣ በከልሎች 11 ከሚቻወችን በማቁቀም በተፈጻሚው የገዢ ለምያነት መሠረት የዘርፍን የሰው የይል ወጪታማ ለማድረግ በየራሳ ዓመቱ (3) መድረሻትን በማከሂድ አቅዱዎችና በአዲ.፧0ኛ ሂደት ሌጋጌ ቅጂዬች ያጋሩ ተስርተዋል፡፡

የዕድገትና ትራንስፋርማዊነት ሪቁኖን ለማሳከት በዘርሏ የሚጠረቀውን በመጠን፣ በእውቀትና ክህልነት የተገኘበት የሰው ቤይል ማቅረብ ወደኋ መሆኑ እሙኑ ነው፡፡ ከዚህ አካላም የሥራ ሌሎ የትምህርትና ሲልጠና የፍላጥት ይለባ ጥናት በማካሬድ በተዘጋጀ የሰው ቤይል ለማት ስትራ-ቃይሮችና ማንዋሪውት ሌሎ የተለያየ አጠቃር ሲልጠናዎች ላ200 (50% ሌቶች) እሙራ-ቃቻና ባለሙያዎች ለመስጠት ታቁዳ የሰልጠና ተርጋካል እና የትምህርትና ሲልጠና የፍላጥት ይለባ ጥናት የተከናወነ ሲሆን ለትላልቸ ሲልጠናዎች ሁሉተኛ ደግሞ ከዚህ በላይ ትክክለት በመስጠቱና አጠቃር ሲልጠናዎች ወደ 4ኛው ፍብ ፍመት እንዲያጠገኗል በመደረግ ምክንያት የዘንግዶች ሲልጠናዎችን ለመስጠት ታቁዳው ህ-ኤታዎችን በማመቻችት ሌሎ እንደገኘለሁ፡፡ እንዲሁም ከፊሩይድ በሆነ 12 የሚዘጋጀ ቤታዊ አገልግሎት የሙያ መሰከቶች በዘርሏ ወ-ሰጥ ተሰማርቶ ለማጻገኘ ላ5,000 (50% ሌቶች) እሙራ-ቃቻና ባለሙያዎች የበቃት ማረጋገጫ ለመስጠት ከታቁዳው አካላም ለ8299 ተመዛዎች (5062 ሌቶች 61%) ሲሉ ምዘና የግንዘብ ማረጋገጫ የመስጠት ሥራ ጥን ከወጪ መካዎች ቁጥር መዘግየት ወር ተያይዞ በአንድ መ-ያ 7 ባለሙያዎች በታ የተመዘገቡ ሲሆን የሰት ተመዛዎች በሂት እንድ ነው፡፡ በተጨማሪም በዘርሏ ያለውን የሰው ቤይል ተለትኑ 12 የቆሰኩ ጥናት በማካሬድ የተለያ ሲሆን በዚህ መነሻነት ከተከናወነ መ-ያ ተቁማትና ከተቁቀናና አገለተኛ ኢንተርፕራይዝ ለማት እጅንስ ወር በመተባበር ከለሽል እንድ አስከ አምስት ባለ ደረጃዎች ላ10,000 (50% ሌቶች) ሲልማዎች ሲልጠና ለመስጠት ታቁዳ 421 (4.21%) ሲልማዎች ለመጠናዎች እንዲከታተለ ማድረግ ተቻልል፡፡ እሳዱሙ ነቀተኛ ለሆን የቻልው ወደ ሥራ የገበት የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር፤ የአማራ ከልል እንዲሁም የትምህር ከልል በታ በመሆናቸው ነው፡፡ በተለያየ የከተማ ለማት መ-ያዎች 2,000 በድህን ምረቃ እና 17 ሲልማዎች ከማስተርስ በላይ ሲልጠና ለመስጠት በታቁዳው መሰረት 742(37.1%) የድኂሳ ምረቃ ሲልጠና እንዲያገኘ የተደረገ ሲሆን፣ ከዚህ ወ-ሰጥ 64፻ ሌቶች ዓይነው፡፡ ከዚህ ወር ተያይዞ በከተማ ለማት፤ በቶችና ከንሰት-ራክሽን ማረጋገጫ ውስ ውስ ሲሆዎች (pillars) ከመጀመሪያ አስከ ሁነተኛ ደግሞ ደረጃ የሰልጠና ተርጋራ-ወጥ በማዘጋጀት በተለያየ የኩስርስ-ቴክኖች ሲልጠና የሚሰጥበትን ሁ-ኤታ ለማመቻችት የአዲስ ጥርጋራ-ወጥ ገንዘብ ተርጋካል ለማከናወን ታቁዳው ተከራክር ሲሆን እንደሆነ እስተዳደር ሲሆን እና የምዘና ስነ-ምግባር ተጠቃቀነት 2 ላይ ሌሎ ለቀቅ ሲኖር ለማዘጋጀት በታቁዳው መሰረት ሲኖሩ ተዘጋጀቸል፡፡ በከተማ የልማትና የመሌካም አስተዳደር ሲሆዎች ሁ-ኤታዎች ሁ-ኤታዎች በተፈተሰው እውቀቱ የሚያደርጉው እስተዋዕቱ 30% ለማድረሰ ከተያዘው ታቁዳው ተከናወኝል፡፡

በከተማ የመኖሪያ ቤት አቅርቦት በማኅበድ የአሁን ተጠቃሚነትን ለማሳለበት፤ መሌካም አስተዳደርን ለማሳደግና በከተማ ቅጣይነት ያለው ላጭ ለማትን ለማጠናት በአሁን ተሰጥቶና በተጠናከለ ያልተማከል አስተዳደር የታቻዎ የልማት እንቅስቃሴን ማሳለበት ወደኋ ነው፡፡ ይህን የገናዘበ የሀብት-ተስቦ ለማት ተርጋካቸት፤ የህበት አስቀበበና አስተዳደር ሲሆን እና የምዘና ስነ-ምግባር ተጠቃቀነት 2 ላይ ሌሎ ለቀቅ ሲኖር ለማዘጋጀት በታቁዳው መሰረት ሲኖሩ ተዘጋጀቸል፡፡ በከተማ የልማትና የመሌካም አስተዳደር ሲሆዎች ሁ-ኤታዎች ሁ-ኤታዎች በተፈተሰው እውቀቱ የሚያደርጉው እስተዋዕቱ 30% ለማድረሰ ከተያዘው

ዕቃድ አንቀጽ በግማሽ ዓመቱ ያደረገው አስተዋዕኑ 30% የደረሰ ሲሆን ውስጥ የፈቻቸ ይርጉ ነው::

የሚዘዋጀበታዊ የአገልግሎት ስታንክርይይኤሽንና ጥዣነት በማሻልበትና ያልተማከለ አስተዳደርን በማጠናከር አገልግሎቶች በታችናው የሚንግስት አስተዳደር እርከን እንዲቀርብ ለማስታረም 2 ማሳረጋሚያ ሁኔታን ለማዘዋጀት በታችናው መሠረት የሚዘዋጀበታዊ አገልግሎቶችን ተደራሽ ማድረግ እና የከተማቸ የበቃት ይጋፍ የአስራር ስርዓት ለነድ የተዘዋጀ ሲሆን የሚዘዋጀበታዊ አገልግሎቶችን ተደራሽ ማድረግ ለነድ በተመለከተ በስማሌ ካልል በተመረጋጠ ሲሆን ከተማቸ እንዲሞከር የሚያግባ ቅዱል የአፈፀም ለነድ ተዘዋጀ የተለከለቸው ሲሆን በመለከ ይጋፍም እያተሰጠ ይገኘል:: በዘቅተኛ የአስተዳደር እርከኖች ያልተማከለ አገልግሎት አስጣጥ ስርዓትን በማጠናከር በከተማቸ የተጀመረውን የልማትና የመልካም አስተዳደር ስራውች ቁጥሮች ለማረጋገጥ 30 በመቶ አገልግሎቶች ወደታችናው የሚንግስት የአስተዳደር እርከኖች በ25 ከተማቸ እንዲወርድ ለማድረግ በታችናው መሰረት ከተለየ 8 ማዘዋጀ በታቹ አገልግሎቶች ወስጥ 3 ማዘዋጀበታዊ አገልግሎቶች ማለትም የቆዳት:: የውጭና የነዋሪዎች ከተማቸ አገልግሎቶች በሁሉም ካልል ወና ከተማቸ እና ለለቻ የከልል ከተማቸ በአጠቃላይ በ32(128%) ከተማቸ አገልግሎቶች እያተሰጠ ይገኘል::

በ43 ከተማቸ የቅረታ እና አጠቃቄ ማስተናገድ ስርዓትና ለመዘርጋትና ለማጠናከር ችቃድ ከመልካም አስተዳደር ጉንባታ ወር ተያይዞ የተዘረዝሩ ስርዓቶች አጠቃላይ እንቅስቃሴ በመገኘግም በተለይ በዘርፍ የአገልግሎት መሰጠ በሆነት ተቋማት የቅረታ ማስተናገድ ስርዓቱ ያለበትን ይረዳ:: ያከናወናቸውን ተግባራት:: ያለባቸውን ተግዳሚቶች:: የሚያስፈልጋቸውን የድጋፍ አይነት በ44 ከተማቸ ለመለየት ችቃል:: በተጨማሪ በዘርፍ አገልግሎት አስጣጥ የሚከሰቱ ቁልታወችና አጠቃቄወች አይያዝና አፈታትና ለማስኩል የሚያግባ ካልለዷናና ከተማ አስተዳደርቸ ያለበትን ሁኔታ ማሙት ወስጥ የሰንበ መመሪያ እና የቤትት ታርተርን መሠረት ያደረገ የአገልግሎት ስታንክርይድ የተዘዋጀ ሲሆን ለነድ የሚወደቅ ሂደት ቤት በመውሰድ ወደ ተግባር የሚወረድ ሆኖ በቀጣይ የሚፈጸም ይሆናል::

ከተማቸችን ዓለም አቀፍ ይረዳን ስታንክርይድ የጠበቀ የሚዘዋጀ በታቹ አገልግሎቶችን መሰጠት እንዲቻሉ ለማድረግ 12 ስታንክርይድ ለማዘዋጀት ችቃድ ለ6 ወና ወና የሚዘዋጀ በታቹ አገልግሎቶችና ለ35 ነገርና አገልግሎቶች 6 (5 ሂቀና 1 የወራቅ) የስታንክርይድ ብንክት የተከናወነ ሲሆን በወደቀው የደረሰ ቅዱስ አስቀሰበና አውጭነት ስታንክርይድ እና በተዘዋጀ የሚዘዋጀ መሰከያ መሥራርቸችና ማሳረጋሚያ ማንዋለዎች ለ8 ለ26 አመራርቸና ባለሙያዎች (10.36%) የአስልማቸ ሲሰጠና የተሰጠ ሲሆን ሁሉም ሁሉም ለነድ አገልግሎቶች በ12 ከተማቸ ወደ ችቃል የሚንግስት መዋቅር በማወረድ ተግባራዊ

ማድረግ እና 2 ስኩታማ ተምክርዎችን በመቀመር ሌ27 ከተምሮ ማስፈጸሚነትን በተመለከተ ስነወቃድ የቅርቡ ስነወቃድ እንደወዳቂ በቀጣይ የሚከናወነ ይሆናል::

2.2.3. የአገብ ተሳትራኝ ያልተማካለ አስተዳደር ማሻሻያና ማጠናከራያን በተመለከተ

በከተምሮ መልካም አስተዳደርን ለማስፈጸም በከተምሮ ቁጥሩን ያለው ፈጥነት ለማትኑን ለማምጣት በአገብ ተሳትራኝ በተመናከሬ ያልተማካለ አስተዳደር የታችበት የልማት እንቅስቃሴን ማሻሻለበት ወደኛ ነው:: በዚህ መሰረት ከ9ኛ ክልሎችና ከሁለት የከተማ አስተዳደር ለተወጣው ሰት የከተማ የሚከናወነ እና የከተምሮ የቦች ድጋፍ የእስራር ስርዓት ማስፈጸሚያ 2 ስነወቃድ በግዢት የተጠናቀቀ ሲሆን በከተምሮ የቅርቡ እኩታት ስርዓት መዘርጋት የሚያስተካክለ ተወስኗል ማሻሻያና ተሳትራኝ ማሻሻያና እና የከተምሮ የቦች ድጋፍ የእስራር ስርዓት ማስፈጸሚያ 2 ስነወቃድ በግዢት የተጠናቀቀ ሲሆን በከተምሮ የቅርቡ እኩታት ስርዓት መዘርጋት የሚያስተካክለ መፊቢቶ የህዝቦች ወጪዎች መድረሻ የሚመራበት ሲቀቅ ስነወቃድ ተወስኗል:: ተከተታይነት ያለው የተሸጠዋልንና የቅስቀሳ ስራ በመስራት የከተምሮ ስምንት በግዢት በግዢት የሚከናወነ የተወካይ ከተምሮን ቅጥር በ2005 ዓ.ም ካለበት 132 ወደ 150 ለማድረግ ተቀብ የነበረ ሲሆን:: በተደረገው መንገድ ስራወቃድ ማሻሻያና 186 ከተምሮንና 6 ድጋፍ ተቀብ የነበረ ሲሆን:: 192(145%) ከተምሮን ድጋፍ ማሻሻያና ተቋጋል::

በላሉ በከተማ እውቅና ያልተሰጣቸው የእንዲገለጻ መሰጠ ማቆከላት ሁኔታ የከተማነት እውቅና እንዲያገኘ ከማድረግ እኩታት በደብብ ክልል 68 እና በትግራይ ክልል 20 በድምሩ 88 የህል እንዲገለጻ መሰጠ ማቆከላት የከተማነት ዕውቅና እንዲያገኘ ለማድረግ ተቋጋል:: ያልተማካለ አስተዳደር ስርዓት በከተምሮ ለማጠናከር የሚያስተካክለ 2 ተምክርዎች ለመቀመር የተያዘውን እቅድ በተመለከተ የደብረማርቃሽ ከተማ ያልተማካለ የፋይናንስ ስርዓት ተቀምር በ5ኛው የከተምሮ ስምንት እንዲቀርብ የተደረገ ሲሆን በደብብ ክልል ለከተምሮ የመስራት ለማትኑን የበለጠ ማቆከራያ የሚውል የቦች ድጋፍ እስራር ተሞክር ቀመራ የመጀመሪያ ሲቀቅ ተወስኗል ማቅረብ የበለጠ ማቆከራያ በማስረጃ መረጃ ለማስቀመጥ የሚያስፈልጊ የቅድመ በግዢት ስራወቃድ ተጠናቀዋል::

ልዩ ድጋፍ የሚሽ ክልሎችን ከመደገፍና የሚስፈልግምና የመፈጸም አቅማቸውን ከማሻሻለበት እኩታት የ2006 በፊት አመት የልዩ ድጋፍ ዕቅድ ከተወስኗል የጋራ መግባባት ሌይ ከተደረሰበበት በቂለ ለማመለከታቸው አካላት የተለከ ሲሆን እኩታት ለይም ድጋፍ ከትኩል በመድረግ ሌይ ይገኙል::

2.3. የከተማ መራት አጠቃቀም ጥገና፣ መራት ለማትና ማኅድመንት ሥራዎች፡-

2.3.1. የከተማ መራት አጠቃቀም ጥገና ባግድትና የአፈጻጸም ክትትልና ማጠገማ ስሬ፡

በከላለታና ከተማ አስተዳደርች የሚገኘ የከተማ ጥገና ተቆጣት የጥገና ባግድትና አፈጻጸምን በተማለ መልከ ለማከናውን የሚያስችሉቶች አቅም ለማሳሰቢት በፊዕራል፡ በከላል እና በከተማ አስተዳደርች በከል 6 የህግ ማሻሻል፡ 12 ማንዋለ፡ 7 ቅናቶችና 2 ስታንዲርጂ ለማዘጋጀት ተቆይ 4 የተለያየ የህግ ማሻሻል፡ 12 ማንዋለ፡ 7 ቅናቶችና አንድ ስታንዲርጂ የተዘጋጀ ሲሆን ከታችው በከማካይ 89 በሙያ ተከናወኝል፡ የከተማ ጥገና አፈጻጸም ጥድስት ጥናት ካኩራት ክልሎችና ክልዶስ አበባ ከተማ አስተዳደር መረጃዎችን በማስበሳብና በማጠናቀር ሲነው ተዘጋጀ ከተለያየ አካላት የተገኘትን ዓይነቶች በማከተት ሲነው ተዘጋጀቷል፡ በተመሳሳይ የከተማ ጥገና ባግድትና አፈጻጸም ሥራዎች ተገበዎች የጥራት ቁጥጥር እንዲያረጋግጣች የሚያስችል የከተማ ጥገና ባግድትና እና አፈጻጸም ጥራት ቁጥጥር ማንዋል ተዘጋጀቷል፡

የሁር አቀፍ የልማት ቁጥር እና የልማት ማሻሻለትን ተሳቦ ያደረገ የከተማ ለማት ስክም (National Urban development scheme)፡ ህንጻዊ የመራት አጠቃቀም ጥገና፡ በሁር አቀፍ እና በከላል ያረዳ የከተማች ስርዓት (System) እንዲሸውም የአዲስ አበባ ከተማን ተወካይ ሆኖ ማስቀበል የሚያስችል ጥናት በአለም አቀፍ አማካይዎች እየተዘጋጀ ሲሆን በዝክር ተሞኑ እና በከንትራት ለምምነቱ መሰረት እንደተሽን ሪፖርት (Inception Report) ቁርቦ መረጃዎችም ተሰብሰው እየተደራሱኝና እየተጠናቀሩ ሲሆን የአፈጻጸም ያረዳው ከታችው እንዲር 68 በሙያ ነው፡፡በሁር የተመረጋገጫ ተመራጠ ደንብ ከተማች የሚከሂደው የአካባቢ ለማት ጥገና ባግድትና የዘመና ተመራጠ ነው፡፡

በ36 የከተማ ጥገና ባግድት ተቆጣት የጥገና ጥራት ቁጥጥር ሥርዓት በመዘርጋት በተዘጋጀ 90 ጥላቶች ሌይ የጥራት ቁጥጥር በማድረግ ግብረ-መልስ ለመሰጠት ተቆይ በ9ኛ ተቆጣት የጥገና ጥራት ቁጥጥር ሥርዓት የተዘረጋው መሆኑ የተረጋገጠ ሲሆን በ30 የተዘጋጀ ጥላቶች ሌይም የጥራት ቁጥጥር ተከሂዳል፡፡ የጥገና ጥራት ቁጥጥር ሥርዓት በመዘርጋቱ የተዘጋጀ ጥላቶች በመሰራርቱ መሰረት እንዲዘጋጀ አስቻል፡፡ የከተማ ጥገና አፈጻጸም ክትትልና ማጠገማ በከተማ ጥገና ጥሰት ሌይ የተከራ ሲሆን በዘመና መሠራት በሁለም ክልሎችና በበሠራት ከተማ አስተዳደርች በማግኘት 90 ከተማች ሌይ የከትትልና ማጠገማ ስራ ተከናወና በከተማ የታያ የጥገና አፈጻጸም ጥሰቶች የከትትልና ማጠገማ ሪፖርቶች እና ግብረ-መልስ ተዘጋጀ ተልካል፡፡

በ61 የተገኘ ተቁማት የተገኘ ነገሮችና አፈጻጸም እንዲሆኝ የከርታና የቅርብ አካል እናደረሰ ከተሞች የእድገት ይረዳ ተቁማዊ የእድገዱት ሥርዓት እንዲዘረዘሩትው በማድረግ ከት-ት-ልኩ ግምገማ ለማካሂድ በታችዎው መሠራት መ-ለ በሙ-ለ ተከናወ-ናል፡፡ በተያያዘው ከፈፃሚነት እስከ ከተሞች በማግኘት የከተማ ጥና ነገሮች የአፈጻጸም ከት-ት-ል፡፡ ግምገማና ግብረ-መልስን በማይከናወ-ኑ 109 ተቁማት መጥ የሁነ የከተማ ጥና መረጃ አያያዝ፡ አፈጻጸሮችና ለው-ው-ጥ ሥርዓት ለማጠናከር ተቁሬ በ9 ተቁማት ተጠሪዎች ማድረግ ተቁሳል፡፡

የ63 ከተሞች መሠራታዊ መረጃዎችን (Urban Profile) በማሰባሰብና በማድረግ-ቁጥር በጽ-፭-፳ (በኢ.ከ.ፏ) ለተጠቀማዊ ነገሮች እንዲሆኝ ለማድረግ ተቁሬ ላ80 (126.9%) ከተሞችን መሠራታዊ መረጃ ተደረሱት በጽ-፭-፳ እንዲለቀቀ ማድረግ ተቁሳል፡፡

መሠራታዊ ካርታ እና መሠራታዊ የከተማ ጥና ለማዘጋጀነትው በ200 አነስተኛ ከተሞች አስፈላጊውን የቴክኒክ ድጋፍ ለማድረግ በታችዎው መሰረት ለ130 ከተሞች መሠራታዊ ካርታ እንዲሆኝ ላ70 ከተሞች መሠራታዊ ጥና ነገሮች ላይ አስፈላጊውን የቴክኒክ ድጋፍ፡ ከት-ት-ልኩ ግምገማ በማካሂድ የገሮች ግብረ-መልስ ተሰጥቷል፡፡ በተመሳሳይ በ24 ከተሞች በማዘጋጀ የመዋቅናዊ ጥላቶች እንዲሆኝ በከተማው በማዘጋጀ 80 የአካባቢ ለማት ጥላቶች ነገሮች ላይ አስፈላጊውን ድጋፍ ለማድረግ ተቁሬ 5 መዋቅናዊ ጥላቶች እና 52 የአካባቢ ለማት ጥላቶች ላይ ከት-ት-ልኩ ግምገማ በማካሂድ የገሮች ግብረ-መልስ ተዘጋጀቷል፡፡ በተጨማሪም በስነዚ ለማት ጥረቃዣቶች፡ በየእስርጓዢ-ቴዕወች እና በማይበረከ ጥረቃዣቶች ተግባራዊ በማይሆ-ባቸው ከተሞች በማዘጋጀ 4 የመዋቅናዊና 4 የአካባቢ ለማት ጥላቶች ላይ በየራሱ ዓመቱ ከት-ት-ል ለማድረግ የቁጥር ሲሆን በዘመና መሰረትም ተጠው-ኑ ከት-ት-ልኩ ድጋፍ ለማድረግ 2 የመዋቅናዊ ጥላቶች 2 የአካባቢው ጥና ተዘጋጀቷል፡፡

በለፋት በጠና ወራት በ193 ከተሞች የከተማ አመራርች ጽላቶችን በአገባበት ተገኘበበው እቅድ እንዲያዘው ለማስታወሻ ከየከተማው ለተው-ጣው 522 አስፈላጊማዊ ሥልጠና ለመሰጠት ተቁሬ ላ482 ከተሞች ላ996 ከተማ አመራርች ሥልጠናው የተሰጠ ሲሆን ለ3,179 ከተማ ከን-ቤወች፡ ሥራ አስከያደቻቸው ባለሙያዎች ላሉ ከተማ ጽላን አዘጋጅቻቸው እተገበበበ የግንባብ ማስጨበበ ላልጠና ለመሰጠት ተቁሬ ላ2,623 ከን-ቤወች፡ ሥራ አስከያደቻቸው ባለሙያዎች ላልጠና ተሰጥቷል፡፡ በመንግስት ተቁማት በተገኘ ነገሮችና አፈጻጸም ለተሰማኑ ላ458 ባለሙያዎች በስሽያ አካውሃ፡ በፊዕወል እና በፋ.ኤ.ኤ.ኤስ መ-ያ ዘርፍ ላልጠና ለመሰጠት ተቁሬ ላ499ን ላልጠና ተሰጥቷል፡፡

በከተማ ተለን ስት-ሬ-ቁዕም ዘርፍ በአካልና በጥላሁም አማካይነት ሌ12,200 መንግስታዊና መንግስታዊ ለልሆነ ተቁማት ተሳታፊዎች /ከደረሰው ፍቅር ቅዱስ እረጋገዹ ለማት ወር የተያዘው ስት-ሬ-ቁዕም/ ላይ አገር አቀፍ የግንዘብ ማስጨበሻ ሥራ ለማከናወን የቁዕም በመንግሥት ይህንን ሥራ ከሆነበት ጥቅናቸ ሥራ ወር በማቀናቸ እንዲተገበር ስምምነት ላይ ስለተደረሰ በበደት ዓመቱ መጨረሻ ላይ ለማከናወን የቁዕም ባንቃት ስራውች በመጠናቀቂ ላይ ይገኘል:: በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር በጥቃለት ያረጋ የመራት ላይ የቅርብ ዘዴን በመጠቀም ከከተማው ለተወጣው 75 የቅርብ ባለሙያዎች በ25 በድጋፍ/እሂድች በአማካይነት እንዲደረጋቸ ይጋኙ ለማድረግ በአቅድ የተያዘ በመንግሥት በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር በከል እሂድችን ለማድረጋቸ የቁዕም ባንቃት ስራውችን ባለማከናወነት ለተገበር አልቻሉም::

2.3.2. የከተማ መራት ለማት-ና ማኑቁዕምንት ሥራውች:

መራት ለማት-ና ከተማ ማኑ ሥራውችን በተመለከት ሌ250 ከተሞች በግልጽ የሚታወቁ ወሰን እንዲኖሩትው እና 7000 ሂክታር መራት ተቁጥር እንዲመዘገበ በማድረግ በጠይቻቻነት ለማድረግ ማውጫ:: ለጥቃቅንና አነስተኛ:: ለከተማ ግብርና እና የእርሻና የግብሽ መራቶች እየተጠቀሙ ለማግኘት 1500 ተጠቃሚዎች ገዢያዊ የመጠቀማሪ ስነድ አዘጋጅቶ ከመስጠት ሲጋድ በ9 ወራት ወሰጥ በአማራ 45 ከተሞች:: በደብብ ከልል 45 ከተሞች በትግራይ 46 ከተሞችና በአርማሪ 79 በድጋፍ 215 (86%) ከተሞች ወሰናቸውን እንዲከልለና የመራት ምብታቸውን በሚገባ ማስተዳደርና መጠበቅ እንዲቻሉ አስፈላጊው ከት-ት-ልና ይጋኙ ተደርጉል:: ከዚህ ወር በተያዘው የመራት ሁብት ቅጂዎና ምንጂዎን መሠረት በሆሉም የከልል ከተሞች እና በሆሉቱ ከተማ አስተዳደርው ለተለያየ አገልግሎቶች 7,000 ሂክታር መራት ተቁጥር እንዲመዘገበ ለማድረግ ተቁድ በደብብ ከልል በ11 ከተሞች 920.83 ሂክታር:: በትግራይ ከልል በ13 ከተሞች 1,471.23 ሂክታር በአማራ ከልል በ 21 ከተሞች 1,874.16 ሂክታር:: በአርማሪ ከልል በ31 ከተሞች 2,420.78 ሂክታር በድጋፍ 6,687 ሂ/ር መራት ተቁጥር የተመዘገበ ለመን እፈጻሚው የመት ነው::

በከተሞች የእስተዳደር ወሰን ወሰጥ በጠይቻቻነት ለማድረግ ማውጫ:: ለጥቃቅንና አነስተኛ:: ለከተማ ግብርና እና የእርሻና የግብሽ መራቶች እየተጠቀሙ ለማግኘት 1,500 ተጠቃሚዎች ገዢያዊ የመጠቀማሪ ስነድ ገዢያዊ እንዲሰጥ ለማድረግ ተቁድ በትግራይ ከልል በሚገኘ ከተሞች ሌ478:: በአማራ ሌ300 እንዲሆኑ በደብብ ሌ522 በአጠቃላይ 1,300 (86.7) ገዢያዊ የመጠቀማሪ ስነድ እንዲያገኘ ተደርጉል::

በተለያየ የከተማ አካባቢዎች ለተለያየ አገልግሎቶች የሚውል 3,500 ሂክታር መራት መሰረተ ለማት-ና ማኑቁዕም ስነድ በአማራ 1200 ሂ/ር በአርማሪ 3,170.89 ሂ/ር:: በደብብ

3,174.73 ₩/C 0.7968 379.60 ₩/C እንዲሆም በአዲስ አበባ 1,300.94 ₩/C 0.894 9,226.16 ₩/C መሬት መሰረተ ሌማት ተማሪቶለት ተዘጋጀል::

የድራጅዎ ከተማ አስተዳደርን መያወር በዘመኑ ክልሎችና በተመረጋገጫ ከተማች የድቀቀና የተሳሳፊሉ የከተማ አካባቢዎችን ስራን በአማካር ለማስጠናት በተያዘው ዕቅድ መሬት የአማካር ወገኖች ለመፈጸም በወጣው መሬታ አራት ተጨረጋጭ ፍላሽታዎችን የቀረብ ሲሆን ነገር የቴክኒክ ግምገማ ተደርሱት ለፋይናንስ የተለለው ሲሆን በቀጣይ የአማካር ወገኖች ተፈጽሞ ወደ ስራ የሚገባ ይሆናል::

የድቀቀና የተሳሳፊሉ የከተማ አካባቢዎችን ገጽ ለመቀየር በአዲስ አበባ በከልል ከተማች በተቋሙና 5 የመልስ ማሳወሻት ተጨማሪዎች 231 ምክታር መሬት በተቀናዣ የመልስ ማሳወሻት ሥራ እንዲለማ ለማድረግ ታቁድ 6 የመልስ ማሳወሻት ተጨማሪዎች የተዘጋጀ ሲሆን በዘመኑ ወራት ወሰኑ በአዲስ አበባ 4 ክፍለ ከተማች (ልደታ፣ አራዳ፣ ቅርቆስ እና አዲስ ከተማ) 64.03 ₩/C መሬት በአማራ ክልል ገንዘርና ይሳ ሁሉት ተጨማሪዎች 36 ምክታር በ.894 በ6 የመልስ ማሳወሻት ተጨማሪዎች **100.03(43.3%)** ₩/C እያተስራ ይገኘል:: ከዚህ ዓይነ በተያዘው የመልስ ማሳወሻት አጥቃሻና ማኅዋልን የለለው ህጻዊትን ለማድና ተዋናወ ባማከለ መሰከር ቅድሞ ሲል የተዘጋጀውን አስገለው የሚዘጋጀት ስራ የተስራ ሲሆን በቀጣይም በማኅዋል ላይ ለባለሙያዎችና አመራርች የግንዘብ ማስጨበበ ስልጠናዎች የሚሰጥ ይሆናል::

በዘመኑ ወራት ወሰኑ በከልሎችና በከተማ አስተዳደርች 6 የእንዲሆነት ሆኖች እንዲለሙ ለማድረግ ታቁድ 5 (በአማራ ክልል ገንዘው፣ ወልደም እና ከምበልና ከተማች እና በአመማያ ክልል ይመጣ እምባ ከተማች) የእንዲሆነት ሆኖች ተከልለው እንዲለሙ ተደርጓል::

በከልል ከተማችና በከተማ አስተዳደርች በከሳ ባሙታ እና በግብር እና ስርዓትና ተግባራ ላይ የሚታይ ክፍተት እንዲጠና እና ጥናቱ በወርክክና እንዲቀበር ለማድረግ በአዲስ አበባ በአምስት ክፍለ ከተማች (በለ፣ የከ፣ አራዳ፣ ከልዕ እና ቅርቆስ)፣ በደቡብ ክልል ወለደታ ላይ እና ሁዋሳ በአመማያ ክልል ሙስጠና ከተማች ላይ መረጃ የተሰበበበ ሲሆን ከተለያየ ከተማች 164 ተሳታፊዎች በተገኘበት በስነዱ ላይ ወጪዎት ተደርሱበት ለነዱን የሚያበር ስራ የተስራ ሲሆን በቀጣይ ተጨማሪ መረጃ ክልሎች ከተማች በማሳሳቢ በከሳ ባሙታ እና በግብር እና ስርዓትና ተግባራ ላይ የሚታየውን ክፍተት የሚያሳይ መረጃ የሚዘጋጀት ስራ ይሰራል::

ከ20 ሲሆን ሲገዢ በለይ ባላቸው ከተማች በመናዊ የከተማ ማሻሻል ግንባታን ተግባራዊ ማድረግ የሚያስተኞል ጥናት ለማስጠናት የአማካር ቅጥር በመፈጸም ሲሆው እንዲቋሙና የተደረገ ሲሆን በቀጣይ ወር የጥናት ሲሆው መለያ በመለያ::

በከተማች የለፈቻዎች የተያዘው ይዘታዎችን ስርዓት ከሚሰጠው አይደለም በከተማች ያለ ሰነድ አልባ እና ህገዣ ይዘታዎች 50% ሥርዓት እንዲያዘው ለማድረግ ታቁሬ በአማራ ክልል 11,520፣ በአዲስ አበባ 1,053፣ በደብብ 18,742፣ በኩልንጂል 416፣ እንዲሁም በትግራይ 3183 በደምኑ 34,914 ይዘታዎች ሰነድ የተሰጠ ሲሆን በተመሳሳይ በአምስት ከተማች አማራ 2,803፣ ደቡብ 1,824፣ በኩልንጂል 496፣ በትግራይ 562፣ አርማሪ 6,416 እና በደንብ ይዘታዎች ከተማ አስተዳደር 1,000 በደምኑ 13,101 ህገዣ ይዘታዎች ሥርዓት እንዲያዘው ተደርጓል፡፡ ከዚህ ጋር በተያያዘው በ20 ከተማች ንበር የይዘታ ማህደር እንዲያደርግ ለማድረግ ታቁሬ በአማራ፣ አርማሪ፣ ደቡብ፣ ትግራይ አዲስ አበባ ይፈጸም ከተማ መስተዳደር በደምኑ 867 ከተማች እንዲያደርግ ተደርጓል፡፡ የመሬት መረጃ አያያዝ ስርዓቱን ከሚዘመን እንዲር ለእራት ከተማች ስኬ፣ በቃላት፣ እንደባንኩ እና አበሳ ለሰት ለሰት በመናወ የይዘታ ማህደር ከበኔቶች እንዲተከላ የተደረገ ሲሆን አፈጻጸሙ ለይም የቀርብ ከትትል እየተደረገ ይገኘል፡፡

ለን ትግባራዊ ያልተደረገበትም 100 ከተማች ወደ ለን ስራት እንዲገበ ለማድረግ ታቁሬ በአርማሪ 214፣ በደቡብ 88፣ በትግራይ 30 በአማራ 68 በኩልንጂል 7 ሲማለ 3 እንዲሁም በደምኑ 2 ከተማች በደምኑ 412 ከተማችን ወደለሁ እንዲገበ ተደርጓል፡፡ ከዚህ ጋር በተያያዘው 26 ከተማች የለን መካከል ወጪ እንዲከሰሉ ይገኘ ለማድረግ ታቁሬ በአዲስ አበባ፣ ይፈጸም፤ በአማራ፣ በአርማሪ፤ በደቡብ እና በትግራይ ከልሎች በማግኘት 67 ከተማች የመሬት ከራይ፤ የበት የበር ተመን እና የለን መካከል ወጪ ቤትኝትና ከለሰ ያደረገ ሲሆን ሁሉም ወደ ለን የገበ 412 ከተማች የለን መካከል ወጪ እነጋዢተዋል፡፡ የሚገኘ እንዲገበ የመሬት ከራይና የበት የበር ተመን ቤትኝትና የበት የበር ተመን ከለሰ የሚሰራ ሲሆንም በተደረገው ከትትልና ይገኘ 242 ከተማች የመሬት ከራይና የበት የበር ተመን ከለሰ ማከናወናቸው ተረጋግጧል፡፡

የመሬት አቅርቦት፤ የበረትና አስተዳደር ሥራዎች በተመለከተ ለበቶች ለማት ተጨማሪም፤ ለተቋቃና አነስተኛ እንቀሳቀሮች እና ለተለያየ አገልግሎቶች (ለንግድ፤ ለመኖራቸ፤ ለኢትዮጵያ፤ ለማህበራዊ ወከተ) የሚወስኑ መሬት በለን የሚደገኘ ማረጋገጫ በለን አዋጅ መስራት እንዲተለለና ከማድረግ ላገድ 2,500 ፖስታር መሬት በጨረታና በምድብ ለማስተላለና ታቁሬ ጥንካሬ ከትትልና ይገኘ ለማድረግ በጨረታ 2,371.57 ፖ/ር እና በምድብ 2,290.3 ፖ/ር በደምኑ 4,661.87 ፖር መሬት ለተጠቀሱ መተላለሩ ተረጋግጧ ለከልሎችና ከተማ አስተዳደርች የበረ-መልስ ተስተቋል፡፡

የመሬት ለማትና ማናቃወመንት ተጨማሪምን ለማስረዳም የሚያስችሉ የተለያየ መጽሑፍዎችን በማዘጋጀት ለ317,023 አመራርች እና ልጋጌዎች (30% ሌቶች) ጉንባበ ማስጠበበ ስልጣና ለመስጠት ታቁሬ በ3 መድረክ በደምኑ ለ249 አመራርች እና ባለሙያዎች ስልጣናውን ያገኘ ሲሆንም ከተያዘው ይቋድ እንዲር አፈጻጸሙ በማግኘ ገዢታዊ ነው፡፡

2.3.3. የከተማ መሬት የፌዴራል እና የይዘጋጀት መረጃ ማያዣቸትና ለርሱት አርሱት ሥርዓት

የመሬትና መሬት ነት ችግሮችን ለማሳደበት የቅርብ መቆጣጠሪያ ነጥበቻን በመዘርሱት እንዲሆም የአየር
በረራ የተደረገባቸው ከተሞችና በስተላይት ስትፈሪ የሚከፍል 44 የከተማች መሰረታዊ ክርቃ እንዲዘረዘሩ
በማድረግ ለከተማች የእድራሻ ለርሱት ትግበራ መሰረት የሚጥል እና ስታንዳርድ እና ማኅዋል
ለማዘዣቸት የተያዘውን ዕቅድ በተመለከተ በዘመኝ ወራት ወሰጥ የእድራሻ ለርሱት ስታንዳርድ
ማቦደቅና የትግበራ ማኅዋልን የማዘዣቸት ሰራ የተጠናቀቀ ሲሆን በቀጣይ ለማመለከታቸው አካላት
ይሰራመል:: ለ22 ከተሞች የመሠረዥ ክርቃ ቤትቸት የሚያስከልጥ መረጃዎች በማድረግትና ለእነዚህና
ክርቃ ሰራ እና እና በማስረከብ የክርቃ ቤትቸት ሰራው በተያዘለት የጊዜ ሰሌዳ እንዲከናወን የከተማልና
ድርጅቱ ሥርዓት ተከናወል::

በተጨማሪም በ16 ከተሞች ተቋምር የነበረውን 1,385 የቅርብ መቆጣጠሪያ ነጥበቻ እንዲዘረዝ ከማድረግ
አንደም 011(68.75%) ከተሞች 1,158 (83.6%) የቅርብ ነጥበቻን የመለያት:: የልሁት መነሻ የቅርብ
ነጥበቻን በከተማው የማዘዣቸትና የመሠረት ሥርዓት እና የሚዘረዘሩ የሚያስከልጥ መረጃዎች በማድረግትና
መሰረታዊ ክርቃ ቤትቸት ሰራን ለማጠናቀቀ የመሬት የሚከፍል ለማድረግ መሬት ነት ቁጥር 302 የመሬት
መረጃዎት ለመዘርሱት እንዲችል የቅርብ መረጃ አያያዝ ሰርዓት እና መረጃ ቁጥር ቤትቸትን 042 ከተሞች
ለማከናወን ተቋይ በእርማይ ካልል በ15 ከተሞች:: በትግበራ ካልል ለ6 ከተሞች እና በደብብ ካልል
ለ10 ከተሞች በደምኑ ለ31 (75.6%) ከተሞች የመረጃ ቁጥር የተዘረዘሩ ሲሆን የመሬት እና መሬት ነት
መረጃዎች ለተጠቀማቸው ለማድረግ የሚያስከልጥ እና አገልግሎት ወጪ ፖርታል ከማመለከታቸው አካላት
25 በመቀናወት እንዲዘረዘሩ የድርጅቱ ከተማል ሰራውች ተከናወነዋል::

በመሬት መረጃ አስቀባበ:: አደራሻቸትና ዕድገት በረራ ከእነዚህና ክርቃ ሥርዓት እና እና
ከከንድርመሱትን መረጃ ይህንነት እና እና የመተባበር እና የምርጥ ተዋከር (Lesson Learnt)
ስነድ ለማዘዣቸት የተለያየ መረጃዎችን በማስቀባበ ሰነድ እንዲጠናቀቀ ተደርጓል::

ከመው ስራል ለማት አንደም የመሬት ለማትና መኅወመንት ፖርታል ለማስፈጸምን ለማስፈጸም የሚችሉ 1,450
መልዕክትን በአቶC ቤቱና 1,225 መልዕክትን በመከከለኛ ገዢ ለማስፈጸም በተያዘው ዕቅድ መሰረት
ባለቤት በዘመኝ ወራት ወሰጥ ለ986 (68%) የመሬት ክርቃ በለመያዣዎች በስርበድን:: በእኔዚሁ::
በዚህ ማጥናት እና ዕቃ እንከፊጻት ላይ የአቶC ገዢ ሰሌጣና የተሰጠ ሲሆን በየከልሉ በማግኘት ተከናወና
መሬት ተቀማት አማካይነት ለ685 (55%) ሰሌጣና በUrban Land Management: Cadastreal
Surveying: Urban Planning የመሬት ይረዳዎች የመከከለኛ ገዢ ሰሌጣና በመሰረት ላይ ይገኘል::
ለመሬት ክርቃ ከተዘረዘሩት የመሬት ይረዳዎች እንዲር የመሬት መዘኅኑትና የትግበራ ሰሌጣና አስፈላጊነት

ሥልጠናና ምዕባ በመንግስትና በግሌ ሲከተር ለማጥኑ 2000 የለመያዥ ለመሰጠት ዓለም አቀፍ
መረጃ በማውጣት እና የቴክኒክ ማሞኑ በማድረግ መሰራርኩን ያሟል 242 አስፈላጊና መዘኝ
ተቁማትን የመለየት፡ የምዕባውንና የሰልጠናውን የጊዜ ለሌደ የሚዘጋጀት የቅድመ ገንዘብ ስራው
ተጠናቀዋል፡ ይህም ከዚህ አንቀጽ ለታይ አፈጻጸሙ ገዢነት በመሆኑ በቀረውና ወራት የተሳለ
ለመፈጸም ሪፖርት ማድረግ ይጠበቃብናል፡፡

የረጅም ገዢ ለሰልጠና ለመሰጠት እየተደረገ ያለውን ገንዘብ በተመለከተ በመራት ዘርፍ ለይ በኋ ከፍተኛ
የትምህርት ተቁማት በተለያየ የትምህርት ይረዳ (BSc, MSc) ሥርዓት ትምህርት ቅርንጧው የመማሪና
የማስተማር ሥራ ለማስፈጸምና እና በመራት ዘርፍ ነልቶ የሚታየውን የእስራርና የማኑችመንት ቅጂዎ
በጥናትና ምርመራ በተደገኘ አግባብ ለመፍታት ከከናሽ አበባ የፌዴራል፣ ወር በተደረገው ለማምነት
መሰረት የከረከለም ገንዘብ እና የልሁቀት ማሻሻል የማቁቁም ሂደት ለይ ከትትልና ይጋፍ የተደረገ
ሰ.ምን 12 የተለያየ የመራት ዘርፍ ተጨማሪው ተለይተው የከረከለም ገንዘብ ስራው ከድርመን አገር
የተገኘውን ተጥናዊ በማካተት በመናቀቍ ለይ ይገኙል፡፡

2.3.4. የከተማ መራት ይዘቱ መብት ምዝገባና መረጃ ሥራ፤

የመራትና መራት-ነት ምዝገባና ለማስልበት የህግ ማሻሻል ገንዘብ በተመለከተ የሀገራችንና ተጨማሪ
ሁኔታ ከግምት ወሰኖ ያስገባ የከተማ መራት ይዘቱ ምዝገባ አዋጅ ቁጥር 818/2006 በሆነበት ተወካይ
ምክር በት ሲሆ ገዢ ተሰጥቶት ወይም ከተከሣዱበት በኋላ የፈጸመዎን ምክር በት ይህንታን አግኝቶ
የፊልም ሰ.ምን በነጋጌ ምንም ተሳታፊ ለከልል የመራት ተቁማት እና ለማመለከታቸው አካላት በወቅቱ
አንዲስራዊ ተደርጉል፡፡ ይህን የህግ ማሻሻል ተከትሎ በማስፈጸምና መሳሪያነት ከሚጠበቀት መከከል
የደንብ ገንዘብ ይጠቀስል፡፡ በመሆኑም በአገር አቀፍ የምክትር መጽሑፍ በማዘጋጀት የከተማ መራት
የዘመት ምዝገባና ማስፈጸም የሚያስችሉ ሁሉት ደንብ (የከተማ መራት ይዘቱን ማረጋገጥ እና ምዝገባ
ረቀቅ ደንብ እና የከተማ ከቆስተር ቁጥር ደንብ) ገንዘብ በተመለከተ ዓለት ተስቦበት የማጠቃለያ ሥራ
የተሰራ ሰ.ምን በቅርቡ በማኑስለትሮች ምክር በት ቁርቦ እንዲማረጋቸው ይጠበቃል፡፡

የሰታዊርድ ገንዘብ በተመለከተ የኢት.ኤሌ.ኤ.19152 የመራት አስተዳደር ጥሩል እና በመራት
ከመ-ኩብና ቁጥጥሮች ማኑስለቱ የተዘጋጀው የኢ.ኤሌ.ኤሌ ስታዊርድ በአት-የኩድ ጥራትና ይረዳ
አይንስ በተሰለ እንዲወደቅ ግዢት በማድረግ ለይ የሚገኘ በሆነም እንዲጠቀምበት ከእንድንሰው ፈቃድ
ተገኘበት በማኑስለቱ መ/ቤታችን ተግባራዊ በመደረግ ለይ ይገኙል፡፡ በተጨማሪም የከተማ የመራት
የዘመት ምዝገባ ደቀቅ ስታዊርድ የተዘጋጀ ሰ.ምን የከተማ ከቆስተር ካርታ ቁጠል ስራት
ስታዊርድ እና አገራዊ ሲያጠ ስርዓት ስታዊርድ ተዘጋጀቸል፡፡ ማኑዋል ገንዘብ በተመለከተ ሂሳብ
የከተማ መራትና መራት ነት ተቁማት የሥራ ጥራት አዲት አስፈር ማኑዋል ተዘጋጀ ተጠናቀል፡፡

በኢትዮጵያ አፈጻጸምናን ሁርሞ ከፍሰተር ሥርዓቱ በዋናነት በአገር ደረጃ መናበብ የሚያስችሉውን ቁጥርለምኩ የሚገኘበትን ደረጃ የሚያስጠበቅ ከከዚ እስከ መመራያ ደረሰ የሚናበብ እና የሚመጠገበ የህግ ማծቀፍ ዓይነት ወደ ቅጂያ ሥራዎች መግባት የሚያስችል መሰረት የመጠል ተልዕክን አሳከተናል::

የዘርፍ የሰራ አቅም ከማነስበት አንድር በዘመኑ ወራት ውስጥ ለማከናወን በፊቃድ ከተያዘ ሲሆዎች አንዳ የከተማ መራት ይዘታ መብት ጥገና ለማስፈጸም የሚያስችል የተደረገ መድረሻዎን በማዘጋጀት 99,612 (30% ሲቶች) ተሳታፊዎች ባንብ አንዳይገኝ ለማድረግ ታቁዶ የተደረገ መድረሻዎን በማዘጋጀት 13,880(14%) ተሳታፊዎች ባንብ አንዳይገኝ ተደርጋል:: በሌላ 150 የተደረገ ነገር የመራት ይዘታ መረጃ ከወረቀት ወደ አሁን መረጃ አንዳለወጥ ከማድረግ ላይ ደረጃዎን የጠበቀ 150 የፖርኬል አንዳዚ ካርታ የተዘጋጀ ሲሆን:: በተያያዘም 111,675 ነገር ይዘታዎችን ወደ አሁን ለመቀሪር ታቁዶ 48,000(42.98%) የተደረገ ነገር የመራት ይዘታ መረጃ ከወረቀት ወደ አሁን መረጃ አንዳለወጥ ለማድረግ ሲሆም ተሰጋቸል:: እነዚህ ሥራዎች ባለቤት ስጋት ወራት ያልተከናወነ የነበረ ሲሆን በስተኛው ፍብ ዓመት በተደረገው ልቦርብ አበረታቸው ወራት በመታወቁ ተጠናከር የሚችል::

በዘመኑ ወራት ውስጥ በፊቃድ ተይዘው ያልተከናወነ ሲሆዎች በተመለከተ **ከተማዎች** መራት ይዘታ በማረጋገጥ /Adjudication/ ለማዘጋጀ በግልጽ ማድረግ፣ አንዳሁም ከተረጋገጠ ይዘታዎች ውስጥ 37,500 ይዘታዎች መመዘገበና የባለይዘታት ማረጋገጠ በመለከት ተራጋን የጠበቀ መረጃ አንዳናር ማድረግ የሚለት ሲሆዎች በፊቃድ ተይዘው ያልተከናወነ በሆኔም በቀጣይ ሲሆ ተከራዩ ተስተካቶው የሚተገበሩ ዓይነ::

2.4. የተቀናጅ የመኖሪያ ቤቶች ለማት ሥራዎች:-

2.4.1. የቤት ለማት ሲተራሱኝና የሕግ ማծቀፍ አገልግሎት ሥራ::

የቤት ለማት አማራጭዎች ተግባራዊ ለማድረግ እና የቤት ለማት ዘርፍና አስተዳደር ህግና ሥርዓት የተከተለ አንዳሁን ለማስችል የሚረዳ የህግ ማծቀፍዎች በግልጽ በተመለከተ 2 አዋጅቶ:: 2 መመራያዎች:: 2 የቤትራሱኝ ሲነድቶን እና 2 ደንብዎን በማዘጋጀት ታቁዶ የመኖሪያ ቤቶች ለማትና ግብይት አዋጅ በረቃቁ ደረጃ የተጠናቀቀ ሲሆን በወጪ የሚጥሩ አትጥቃቃውያንና ተወልደ አትጥቃቃውያን የቤት ልላትዎች የምዘገባ ማስፈጸሚያ ለቁጥር ቅጂዎላ መመራያም ተጠናቆ አንዳጠቀመብት ለወጪ ጉዳይ ማረጋገጠ ተለኝል:: በተጨማሪም በመንግሥትና በግል ዘርፍ የቤት ለማትን በአጋርነት ለማከናወን የሚያስችል የቤትራሱኝ ሲነድ እና በመንግስትና በግል ባለሃብት የቤት ለማት ለማካሂድ የሚያስችል ደንብ

የመጀመሪያ ሲቋቅ ለነፃ የተዘጋጀ ሌ.ሆን በማ/ር መ/ቤት የበለይ አመራር ደረጃ ወይም ተደርገዋል የሚወጪ ይሆናል::

2.4.2. የበታች እና የህንጻ ግንባታ አቅም ግንባታ ሥራ

የበታች እና የህንጻ ግንባታ አቅም ግንባታ ሥራዎችን አፈጻጸምን በተመለከተ የዘርፍን የሰው ዘይል ማኅጋጌና አቅም ማጥልበትን አስመልክቶ በበት ለማት፡ በስዕር ለማት፡ በ10 አዲስ የኩስርጫታዎች፡ በማቅበራሪ ቁጥር በታች ግንባታ ባለቤቶች፡ በፊዕራል የመንግሥት ህንጻዎች ለማማትና 69 አስፈላጊ ባለቤቶች፡ 855 ሥራ ተቋራሙች፡ 47 አማካይዎች የከሁለት ሥልጠና ለመሰጣት ታቁዬ ለ115 (240%) አስፈላጊ ባለቤቶች፡ ለ880 (103%) ሥራ ተቋራሙች እና ለ123 (262%) አማካይዎች የአቅም ግንባታ ለሰጠና የተሰጠ ሌ.ሆን 1,118 ሌቶች የከሁለት ሥልጠና ተጠቃሚ እንዲሆነ ለማድረግ ታቁዬ 121(10.82%) ለማሰልጠና ተቋራል::

በተጨማሪው በግንባታ ተርሱዎች አስፈላጊ ላይ መሠረታዊ ለውጥ ለማምጣትና ወጥነት ባለው መልከ አዋጅ አስፈላጊ ለመዘርጋት የከይዘን አስፈላጊ ለመተግበር ማ/ር መ/ቤታችን ከኢትዮጵያ ካይዘን አንቀጽ ተያይዞ የሚሰጠው ሌ 396 ተሳታፊዎች ለማሰልጠና ታቁዬ በአምስት ዝር 480 የተርሱዎች ባለቤቶችና ባለድርሻ አካላት፡ ከፍተናና መከከለኛ ቤትዎችና ፈጻሚዎች እንዲሰላጥኑ የተደረገ ሌ.ሆን በዚህ ለሰጠና የነፃ ተቋራሙች፡ አማካይዎች፡ ተቁጥናና አነስተኛ ተቁማት እንቀሳቻቸው እንዲሆነ ተደርጋል፡፡ ለሰጠናውን መሰረት በማድረግም የሰማት በድጋፍ ተደረሱትው በታይሳት ደረጃ ወደ ትግበራ ከተገኘ በኋላ በተለይ በግንባታ አፈጻጸም የግብዓት በከተሉትን መቀነስ የተቋለ ሌ.ሆን በጥራት ላይ ከፍተና ለውጥና መሽሻለው ተመዝግበዋል፡፡ ይህን ስርዓት በቴክኖሎጂ ለመደገፍ፡ በመረጃ ትብብሎት ለማጠናከር፡ ለመመዘገበና ለመመዘገበ እንዲችል በመናወ የተርሱዎች ማኅጋጌዎች ስርዓት ለመዘርጋትና ስርዓቱን በገመድ አልፎ ነት ወርከ ለማሰተኞበር እየተሰራ ይገኙል::

2.4.3. የበታች እና የህንጻ ግንባታ ግብዓት ተናትና አቅርቦት ሥራ

በመንግስት ለማከናወነ የበታችና የህንጻዎች ግንባታ የሚያስፈልጋት የተለያዩ የግብዓት አይነቶች 6 ተናቶች እንዲጠኑ እና እንዲቀርቡ ለማድረግ ታቁዬ ለከንስተራከሻን ዝርፍ፡ የሚያስፈልጋት የሰጠና፡ የአገርዎች፡ የእርማታ በረት፡ የከንስተራከሻን ማሻሻል፡ የእስዎና መጠር እንዲሆና ተራንስፖርት፡ ቅጠረሙች የኤሌክትሪክ የኤሌክትሪክ ማሻሻል ተቁዬ ተግባራ እና አቅርቦት የሚመለከቱ፡ 6 ተናቶች ለማዘጋጀት የተማሪ መረጃ ለማሰባበብ የሚድረገው ተረት በመቀበሌ ሲሆው አሁንም በሂዳት ላይ ይገኙል፡፡ በተጨማሪው በሁኔን ወሰጥ ይለውን የሰጠና አቅርቦት መሰረት ይደረገ ሌማንቶ በስራት መጠቀም የሚያስችሉ ተርሱዎችና ምርቶች በመለየት ሌማንቶ በስራት ተቁዬ ላይ ለማዋል የተቋሙው

አንድ ቅናት በለመጠናቀቁ ቅጣይ ስራው በመከኔድ ሌይ ይገኘል፡፡ በተጨማሪም የመንግስት ተርሱዎች የግንባታ ግብዓቶች ቁላት፡፡ አቅርቦት ሥርዓትና ገበያት አስተዳደር ቅናት በማከኔድ የሰጠው መርቻት እንዲዘረሩ ለማድረግ የሚያስቀል አንድ ቅናት በአማካር ለማስፈጸም በታችው መሰረት አማካር ይርች ነገር የጥናት ማኑ አቅርቦ አስተያየት ተስተዋጽቷል፡፡

የከንሰትና ቀን ቅናት አቅርቦትን በተመለከተ በመኖሪያ በት ለማት፡፡ በስኔር ለማት በቶች ግንባታ፡፡ በ10 አዲስ ይኞበበታዎች፡፡ በማቆጠሪያ ቁጻዊ በቶች ግንባታ፡፡ በፊዕራልና በከልል ለማከኔድ የመንግሥት ህንጻዎች የሚያስፈልጉ የግንባታ ግብዓቶች አቅርቦት ወር በተያያዘ 392,247 ቅን ሌማንኛ ታችያ 291,923 ቅን (74%) ቁርቄል፡፡ 80,480 ቅን የከርማታ በረት ለማቅረብ ታችያ 40,755 ቅን(51%) የቅረብ ሌሎን ሌ55,499 በቶች የሚሆን ስነተርና አለበትና ዕቅዎች ለማቅረብ ታችያ ሌ39,538 በቶች (71%) ለማቅረብ ተቃዋል፡፡ በተመሳሳይ 421,137 እንጂዎችን ጥ኏ ለማቅረብ ታችያ 411,442 (98%) ማቅረብ የተቃለ ሌሎን 55,499 ትራንስፋርመርና ቅጣይ ለማቅረብ ታችያ 23,651(43%) ለማቅረብ ተቃዋል፡፡

ለግንባታ ተርሱዎች እንጂዎችን ምርት ቁላጊት እንዲሸጋለ ከማድረግ አንጀር 8 ማዕከላት በመለ አቅማችው እንዲያመርቱ ለማድረግ ታችያ 6፣ በመለ አቅማችው በማሞራት ሌይ ሌሎን የደቡና ወልቀይት የመከኔድ ምርት በማሞራት ሌይ ይገኘል፡፡ የማግኘትና የግዢ አከላይ ቁጻዊ 14,999 ቅን ምርት እንዲያመርት ከትትል እና ድጋፍ ለማድረግ ታችያ 9,563(64%) እንዲያመርት ለማድረግ ተቃዋል፡፡

በዚህ ለማት፡፡ በስኔር ለማት በቶች ያለው ይኞበበታዎች፡፡ በማቆጠሪያ ቁጻዊ በቶች፡፡ በፊዕራልና በከልል ለማከኔድ እና በመንግስት ህንጻዎች ግንባታ የተጠናከረ የሥራ ትስስር ለማድረግ ሌ103,824 በቶች የሥራ ዕድል ለመኖር ታችያ 153,524 በቶች የሥራ ዕድል የተፈጻሚ ሌሎን አፈጻጸሙ የግዢ 148 ከመቶ ነው፡፡

2.4.4. የቦታዎች የመንግሥት ግዢና ተርሱዎች የአንድ ዕዘኝ አገልግሎት ትግበር ሲሆን፡-

ቀድሞ ሲሉ ተስርተው በሥራ ሌይ የዋሉ ዕብዳቤቶች ለጥቃቃናና አነስተኛ ተቁማት ምርትና የግዢ አገልግሎቶች የሚወሉ 2 (G+3 እና G+4)፡፡ የተለያየ ገቢ ለለቻው የገበር ነዋሪዎች 3 የተለያየ የገበር በት ስታንዲርድ ዕብዳቤቶች፡፡ ሌ40/60 የቦታዎች ለማት ተርጉራዎች ወደ ሌይ እድገት ሌይ የተከሩ አካይ ሌ 3 ዕብዳቤቶች፡፡ እንዲሆም በእንዲከሰት ወጥቶ ለማገኘ ተግባራና መኖሪያ ያልሆነ የመገልጻ ግንባታዎች በድምሩ 27 ዕብዳቤቶች ሌይ የነበሩ ከፍተቶች ተለይተው መሠረታዊ የሕብረንና የዋጋ ለወጥ ልደሰነት እንዲሻሻሉ የተደረገ ሌሎን ከነፋይም በተጨማሪ በፊዕራል 2 እና በከልሎች 14 በድምሩ 16 ዕብዳቤቶችን የሚዘጋጀት ሲሆ ተስርቻል፡፡ በፊዕራል የመንግሥት መ/ቦታዎች ተቁማት የበር ከለስተር

የኩስና የሸጻ የተቋሙና ስ.ሆን፡ በዚህ በበት መሰረት ሥራ ማህበራት ለማገኘ በተቋሙና የሚገኘው በተቋሙና እኩስና ተዘዋዋሪ ነርሱ የሸጻ የሚገኘውን የሚከታታለ ስራ ላይ ይገኘል፡፡ የፌዴራል ያገኘትን መኖሪያ በት ነርሱ የሸጻ፡ የፌዴራል የመራት ተቋማት የሚገኘበትን በታ የአዲር የሚመራ ሥራ የአማካር ቅጥርን በተመለከት በመግዬ መሰረት አስኔሳው የተለየ በመሆኑ በቀጣይ የቅጥር ወል ተፈጻሚ ወደ ስራ የሚገባ ይሆናል፡፡

2.4.5. የተቋሙና የበቃቄ ለማት ጥርጋዬ አፈጻጸም፡-

የአንድ አቀፍ የቆዳንና ት-ሸ-ንብር-ርማሽን ዕቅድን ከማስከት አንዳር ያረጋገጫ የተከለቁል አካባቢዎችን ለማሻሻልና የመኖሪያ በት ዕጥረትን ለመቅረብ በመከሂድ ላይ የሚገኘው የአንድ አቀፍ የተቋሙና የበቃቄ ለማት ጥርጋዬ ለማስከት የጥቃቶችና አነስተኛ አንተርፕራይዘንት ሲደቂ፡፡ የሰነድና ማጀበራ ፍ-ብር በተቋሙና የተቋሙና አካል የጋራ መኖሪያ በተቋሙና በደምና 150,523 በተቋሙና አንዳጋጌ፡፡ ቁጥሮ ሌላ በከልሎችና በደረሰዎች አስተዳደር የተቋሙና 12,396 እና በአካል አበባ ከተማ አስተዳደር ግንባታዎች የተቋሙና 71,127 የጋራ በተቋሙና 83,523 መኖሪያ በተቋሙና እና በአካል አበባ የተቋሙና ተ-24,288 የ10/90 አነስተኛ ገቢ ለለተው የህጻረተሰበ ከፍለው የጋራ መኖሪያ በተቋሙና በተያዘለችው ቤቱ አንዳጋጌዎች ለማሻሻል እናኩ.ሁ.ም የልተተለኝነትን በተቋሙና የሚተለኝበትን መንገዶች ለማመጀችና ከከልሎችና ድራሻዎች ከተማ አስተዳደር ገቢ የጋራ የውጭዎች መደረከች ለማመጀችና የከትትልና ድጋፍ ስራዎች ተጠናክር በመከሂድ ላይ ይገኘል፡፡

በዚህ መሰረት የደረሰዎች አስተዳደር በይት በመመሪያ ግንባታዎችን አጠናቆ ለተጠቁማው ለማስተላለድ እየሰራ ስ.ሆን የአማራ እና የአረራ ከልሎች የነበረበትውን ዕዳ መ-ለ በመ-ለ እናኩ.ሀገት ተደርጉል፡፡ ለለች ከልሎች በ2000 በይት ዓመት በከልሎች ግንባታዎችው ከ80 በመቶ በታች የሆነት የየራሳችው አማራ-ሙሉ በማፈላለግ እናኩ.የሰተላለኝ፡፡ ከ80 በመቶ በለይ የደረሰት ድግሞ ለአፈጻጸም በተዘረጋው ሥርዓት መሰረት ተጠቁማችን ለይተው ከባንክ ገቢ እናኩ.የሰተላለኝ የተቋሙናውን አቅማው ተከትሎ ከልሎችና ድራሻዎች ከተማ የተቋሙና በተቋሙና የሚጠናቀቁና የሚስተላለድ ሥራዎች በመሥራትና በተለይም በተቋሙና መ-ለ በመ-ለ የሚስተላለኝ ከባንክ ገቢ የሚስተላለኝ ማረጋገጫ የተቋሙና ተ-10/90 በተቋሙና ለማት ጥርጋዬ በመገኘት ላይ የሚገኘው 4.5% ላይ ይገኘል፡፡ በተመሳሳይ በ10/90 በተቋሙና ለማት ጥርጋዬ በመገኘት ላይ የሚገኘው 24,288 በተቋሙና አማካይ የሚገኘው እናኩ.ም 62.17% ደርሳል፡፡ በሌላ በከ-ለ በ40/60 የቀመጣ በተቋሙና ለማትን በተመለከት በ2005 ቀ.ም በስንጋተራ እና ክራውን ለይቶ የተቋሙና 1,292 በተቋሙና

በአማካይ 45.29% አፈ.ቁ.ም ላይ የሚገኘ ሲሆን በ2006 የተጀመሩ 2,208 ቤቶች ጉንባታ 18.07% ማድረሰ ተቻልል:: የቀረውች 9,792 ቤቶች የቅድመ ገዢዎት ስራው ተጠናቸል:: በከጠቃለይ የግንባታውን አፈ.ቁ.ም አቅተኛ ሲሆን ለተሟላ በጥናትና የሚጠቀሰት ውስጥ የመሰረተ ለማት አቅርቦት ቅጋር:: የግንባታ ጉባኤት አቅርቦት ስርጾቸትና አጠቃቀም ቅጋር:: የሥራ ተቋራጭ:: የአማካይና ከባንያውን በቻት ማሳሰል ያለው የባለሙያ እናተረት እንዲሆኑም የከትትልና ድጋፍ ወሰንነት ፍቃው::

የስኩር ለማት ቤቶች ጉንባታ በ5 አዳዲስ የልማት አካባቢውን ማሳሰሉም በጣኑ በለስ፣ ይሁን አዋጅ፣ ወልቂያት፣ ፍንጻና ከሰም ከ2003 ይሞር በተለያየ ጊዜ የተጀመሩ በርካታ ስፏራ የስኩር እንደሰነድውን የሚያስፈልጉ መኖሪያ ቤቶችና አገልግሎት መሰጠ ተቋማት ጉንባታ መ.ለ. በመ.ለ. ለማጠናቀቁ ቅቅል የነበረ በ.ሆምንም 17.25% በማካናውን አጠቃለይ የግንባታው አማካይ አፈ.ቁ.ም 88.4% ላይ ይገኙል:: በከጠቃለይ 4,529 መኖሪያ ቤቶችና 251 ለተለያየ አገልግሎት የሚውለ ተቋማትን በደምኑ 4,780 ቤቶችና ተቋማት ውስጥ 2,481 ቤቶች ተጠናቸው ለአገልግሎት ገዢ ሆነዋል:: ለግንባታው መዘግበት ከሚጠቀሰት ወና ወና መንሰኗውን የመሰረተ ለማት አለመማለት:: የግንባታ ጉባኤት እናተረት:: የፋይናንስ አቅርቦት ወጥ አለመሆኑና የባለድርሻ አካላት አለመኖብበ ለእብዛዣዎች ጉንባታውን አለመጠናቀቁና ለእናደሰነድዎች አለመናገሩን የሚጠቀስ ወና ወና እናተረቃች ፍቃው::

የፊዕራል መንግስት በርሃውች ጉንባታን በተመለከተ የዘመናዊ ተርሃዬት አመራርን ለመተግበር:: በተያዘው ዕቅድ መሠራት ለሁ.ለም አመራርና ለራተኞች የክይናንድ ዘመናዊ ተርሃዬት ማኅድመንት ለመተግበር የሚያስችል ስፏት ወር ሲልጠና እንዲሰጥ ተደርጓል:: የ14 የመንግስት በርሃውች ጉንባታን በተመለከተ የፋቱ መ.ለ. በመ.ለ. የተጠናቀቁ ሲሆን አጠቃለይ የበርሃውች ጉንባታ አማካይ የአፈ.ቁ.ም ደረጃ 59.45% ላይ ይርሱል::

ለማይበረዳ ፍ.ብርቱ ቤቶች ጉንባታ የቅድመ ገዢዎት ስራውን ማሳሰሉም የመሬት ገዢዎት:: የአፈ.ቁ.ም ደመራና የፊዕራል ስራውን መ.ለ. በመ.ለ. ተጠናቸል:: የአንድብትና በን ለማትን በተመለከተ ከአማካይ የአንድብትና በኋቹ ውስጥ በበሌ ለማት እንደሰነድ በን በ2004 ዓ.ም ጉንባታው የተጀመረው የ5 ሰራሽ መ.ለ. በመ.ለ. ተጠናቸው ሚከከብ የተፈልጉም ሲሆን በ2006 የተጀመሩት 15 ሰራሽ ጉንባታ 60% ለማካናውን ቅቅል 42.76% ይርሱል::

2.4.6. የቤቶች ማስተላለፍና የፋይናንስ ለራውች::

በመንግስት አስተባባሪት ለማግኘት ቤቶች ባለቤት በጠና ወራት ውስጥ በር 4 በ.ለ.የን በቅድመና ሲለመቆበበ ክትትል ለማድረግ በታቃፊው መሰረት ከ20/80 ተመግቢዎች በር 1.09 በ.ለ.የን፣ ከ10/90 ተመግቢዎች በር 0.023 በ.ለ.የን፣ ከ40/60 ተመግቢዎች በር 2.69 በ.ለ.የን እንዲሆኑም ከመኖሪያ

በት ህብረት ሲሆ ማህበራት ተመዘገበዎች በር 0.31 በል.የን በደምኑ በር 4.1 በል.የን (102.5%) መቆጠብ ተረጋግጣል:: በላለ በከል በአዲስ አበባ ለማካሬ የቤት ለማት ጥርጋዎች የውጭ ፣ንዘስ 50 ማሉ.የን USD በማስፈልግ በስራ ላይ መዋሪን ከት-ት-ል ለማድረግ ትክክል በር 69.3 ማሉ.የን USD (138%) ሲሆ ላይ የዋለ ሌ.ሆን ከዚህ ወሰጥ 42 ማሉ.የን USD በአዲስ አበባ ቁጥጥ በቶች ለማት አንተርፕራይን ለእርማታ በረት ጥና እንዳሆም 27.3 ማሉ.የን USD የሚሆን በአዲስ አበባ በቶች ለማት ጥርጋዎች ለቦረት:: ለተ.ቢሮ. ቤት ቤት ለእነዚህ ለለት ቤት ቤት የሚመለከ እል. ለተፍቅር ጥቅም ላይ ወሳኔ:: በአዲስ አበባ በተቀናዣ የጋራ መኖሪያ በቶች ጥርጋዎች ቁጥጥ ሲል ባንባታው ለተጀመሩ እና በ2006 አዲስ ለማረጋገጫ በቶች በር 6 በል.የን የቦንድ ምያዊ በማስፈልግ ጥቅም ላይ መዋሪን ለመከተተል በታችው መሰረት በ2006 በቻት ዓመት ለአዲስ አበባ በቶች ባንባታ ጥርጋዎች ዘ/ቤት በር 4.75 በል.የን እንዳሆም በር 1.25 በል.የን ለአዲስ አበባ ቁጥጥ በቶች ለማት (40/60) በጠቅላላው በር 6 በል.የን የቦንድ ምያዊ በድር ዝድቂል:: ከዚህ ወሰጥ በ9 ወር በር 4 በል.የን ወጪ ለማድረግ ትክክል በር 3.7 በል.የን (93%) ወጪ ሌ.ሆን ይህም በአዲስ አበባ በቶች ባንባታ ጥርጋዎች ዘ/ቤት በር 3.175 በል.የን እና በር 525 ማሉ.የን በቀበሌ በቶች ለማት አንተርፕራይን ወጪ ሆኖ ጥቅም ላይ ወሳኔ::

በበቻት ዓመቱ ከቦንድ ምያዊ ወጪ ከተደረገው በድር በር 6 በል.የን በድር ወሰጥ በዘመኑ ወራት በር 2 በል.የን ለማስተላለ ትክክል ወር ጥና ባንባታ ወሰኑን ማዣጊ በር 2.49 በል.የን (124%) በድር በ9 ወር ተመልከል:: ሆኖም የአዲስ አበባ ቁጥጥ በቶች ለማት አንተርፕራይን ከሚሰራው በንድ በየራሳ ዓመቱ የሚታሰብ ሌ.ሆን ይኩሙም በየጊዜው ከሚለቀቷል:: በድር እየተቀነስ እንዳከፍል እየተደረገ ይገኙል:: ከዚህ መሰረት አንተርፕራይን በ9 ወራት በር 46.06 ማሉ.የን ወለድ የከራለ ሌ.ሆን ይህም የፋይናንስ አጠቃቀሙ ላይ አስታቃቄ ተጽሑፍ ፈጥረኞል::

ከዚህ በተጨማሪ ያልተለፈ በቶች ያለባቸው የከልል በቶች ለማት ጥርጋዎች ቁሮ ዕዳን በተመለከተ እርማያ በር 953 ማሉ.የን:: ያለባ በር 345 ማሉ.የን:: ትግራይ በር 418 ማሉ.የን:: ይረዳዋ በር 84.57 ማሉ.የን አለባቸው:: ለከልል በቶች ባንባታ በቻት አጥረት መኖሩ:: በቶችን የማጠናቀቍና የማስተላለና ሲሆዎች በመገኘታቸው:: የማስፈጸም አቅም መካከል የባለድርሻ አካላት ተቀናጅቶ ያለመሰራት ችግርች መኖር የበድር አመለለው እንዳዘጋጀ እድርጋል::

በከልል አዲስ አበባ በቶች ለማት ጥርጋዎች ለከንዳምኑያም በቶች ባንባታ በሁገር ወሰጥ የተከፈለ የተጨማሪ እስት ችግር አመለለና በተመለከተ በዘመኑ ወራት ወሰጥ በር 250 ማሉ.የን እንዳመለለ ከት-ት-ልና ይጋፍ ለማድረግ ትክክል በር 99.41 ማሉ.የን (40%) ተመሳሽ ሆኖ::

በኢትዮጵያ በደረሰዎች ተገናበተው ካልተለለሩ 12,396 በቶቶ ወሰን ውስጥ ከነት እና የዚህ በማድረግ ለማስተካከለኝ ከታችዎች ወሰን 3,864(31.2%) በቶቶ ለተጠቀማቸውን የተለለሩ ሲሆን ከነዚህ ወሰን 704 የህሳኔ ለሰቶች የተለለሩ ነው::

2.4.7. የፊልጂ የመንግሥት በቶቶ አስተዳደር ለራሱት:

ቆዳም ሌላ ይቀርብ በነበረት የሚነስቱ መ/ቤቶችን ስጋርቶች የመንግስት በቶቶ እና የዚህ በማድረግ ተለይ በመመጣት ላይ ከፍተቶች እንዲነበረበት ሲጠይቅ ቅድመ:: የሚነስቱ መስራው በቱ ባካሪው የሰጥርበትን ተናት ላይ ተመርከሱ የመኖትና አቅጣጫዎችን በማስቀመጥ ትግባራውን ሲከተተለ ቅድመ:: በዘመኑ መሠረት የሚከተሉት ወና ወና ለራሱት ተከናወነዋል:-

i. የፖ.ለ.ስና የህግ ማቆዕች ነገሮች በተመለከተ

እና የዚህ በሙሉ መንገድ ለመኖራት የመንግስት በቶቶ አስተዳደር ለቀቅ ጽልል ሁኔታ ተዘጋጀቶ ወይም የተከናወነበት ሲሆን ከወይም በተገኘው ባብዓት የማድቦር ሲሆን እየተሰራ ይገኘል:: ከነዚህ በተጨማሪ በአዋጅ የሚታረ ከፍተቶችና የአዋጅ ማስፈጸሚያ ይገባ ለያዘትታቸው የሚገባቸው ጉዳዮችንም የመለያት ሲሆን የተሰራ ሲሆን:: ከታገኘት ሲደብት መመራዎች መከከል የመንግስት በቶቶ አስተዳደር መመራው ተደርጓል ተግባራዊ ሲደረግ:: የጥገናና ሲደብት መመራና የከራይ ተመን መመራው ለቀቅ ተዘጋጀቸል:: በቀርቡ በማ/ር መ/ቤቱ አመራር ወይም የተመለከተ እንዲወደቀ ይደረጋል::

ii. የመልካም አስተዳደር ትግበሮች መኖታት በተመለከተ:-

በሰጥርበትን ተናት ከተለየት ጉዳዮች በተከራይ አከራይ መመራው በተወሰኑ እርምጃ ላይ ከቀረቡት አበቱታዎችና ቅዱታዎች መከከል 150 የሚሆኑ ባለበት እንዲቀጥሉ:: 106 ደንብ ማስተካከለ ሲደረግባቸው:: 26 ጉዳዮች በፍርድ በቶቶ ተይዘው ሲለለ እልባት አልተመጣም:: የተቀኑት 8 ጉዳዮች ወሰንበት ስለሆነ በተጨማሪ ማጠራት ሲሆን እየተሰራባቸው ይገኘል:: ከነዚህ በሌላ የገዢ የአዲስ መንገድ መሠረታዊ የሰራ ሂደት ለውጥ ተናት ተከተሉ የተቀነስ 292 ለራሱት ጉዳይ ከሰጠል ሰርጻል ማኞች የሰራተኞች ተወካዮች 26 በተደረገው ወይም እድሜዎች ለጠረታ የደረሰበትን በጠረታ እንዲመጠ:: እድሜዎች ለጠረታ ያልደረሰ ያረሳት እንዲመስቀል በጥቃቃና አነስተኛ ማህበር ተደራሱት ሲመጠ የንግድ በት በኢትዮጵያ ተስተቶአቸው ለማቋቋም አማራጭዎች ቁርቦው ወይም የተደረገበት ሲሆን:: ከሁሉም ለራሱት ለምጣነት ሲገኘበት ተግባራዊ ይደረጋል::

በኢትዮጵያው መልካም አስተዳደር ለማረጋገጥ የተገለጻዋች የቅዱታ አቀራረብና አፈጻጸም ማኑዋል፡ የከራይ ስብሰብነትን ለመታገል የሚያግባ ስትሬችና ስነድና የዘንቶች ቅርቡ ተዘጋጀ ተግባራዊ ተደርገዋል፡፡

iii. የለው-ጥ ሥራዎች በተመለከተ፡

በኢትዮጵያው የለው-ጥ መሳሪያዎች ተግባራዊ ያልሆነ-በት በመሆኑ ፌ.ጥን ለው-ጥ ከሚሽ ገዢዎች ይሞር የተቋሙ ስራተኞች ማኑነትን የሚገልዥ ባቸ፡ ስምና ሂሳብነት፡ የአገልግሎት ስታዊዎች፡ አቅጣጫ በቁጥሩ ለተጠቃሚ በግልጽ በታ ማድረግ፡ እያንዳንዱ ስራተኞች የየዘላት ስራውን የመመዘገበው በየፊልቱ የመግምገም በህል እንዲያቀባር በመድረግ ላይ ይገኘል፡፡

በኢትዮጵያው የልማት ሥራዎች ለመገኘት በለው-ጥ ሥራዎች አስፈላጊነትና በለው-ጥ በ-ድን(1&5) እኩረጃዎችና አስራር ላይ ስልጠና ተስተዋ፤ የኢትዮጵያውን ሥራተኞች በ34 የልማት በ-ድንና በ165 የ1&5 እኩረጃዎች በማድረግ ወደ ተግባራዊ እንቅስቃሴ እንዲገቡ በመድረግ ላይ ስ.ጥን፡ ለማታዊ የቤቶች አስተዳደር ሥራዎች ግንባታ ማኑዋልም ተዘጋጀ ስራ ላይ እንዲውል ተደርጓል፡፡

iv. የቤቶች መረጃ የማጥፊትና ክርታ ማውጣት በተመለከተ፡

ኢትዮጵያው የሚያስተዳደርቷውን ቤቶች በቀጥርና በእድራሻ ለመለያት በተደረገው እንቅስቃሴ በኢትዮ አበባና ይፈልግ በ-ድንና 12,042 መኖሪያ ቤትና 5,507 የድርጅት ቤት በጠቅላለው 17,549 እንዲለ ተወቂል፡፡ የቤቶች መረጃ አያያዝ በመናዊ ለማድረግ በኢትዮጵያዊነት መረጃ ይህንን እኩረል የተደመረውን የተቀናዱ የቤቶች መረጃ አስተዳደር ስርዓት (ስ.ሰጥም) ግንባታ ከ90% በላይ የተሰራ ስ.ጥን የቤቶች ቅጠራ መረጃና ዲ.አይ.አስ ወደ ስ.ሰጥመ የማስገባት ሥራ ተቋሙት፡፡

ከዚህ በተጨማሪም ከኢትዮ አበባ ከተማ አስተዳደር የይዘታ ማረጋገጫ ክርታ ለልወጣለችው 448 ቤቶች ወሰኑ 197 ቤቶች መረጃ ተማሪው ለክርታ ነዋሪ ስራ ሲተለለኝ፤ የ178 ቤቶች መረጃዎች በመድረግት ላይ ይገኘል፡፡ 73 ቤቶች ይግሞ የተለያየ ቅርር ያለባቸው መሆናቸው ተለይቷል፡፡ እስከሁኔን ይረዳ በኢትዮ አበባ የ13,813 ቤቶች ክርታ ወጥና እኩረል የተረከበ ስ.ጥን የ1,020 ቤቶች ክርታ ይግሞ ከየከናወ ከተማዎች ለመረከብ እንቅስቃሴ በመድረግ ላይ ይገኘል፡፡ በድራሻ ከተማም ክርታ ለልወጣለችው 965 ቤቶች ክርታ እንዲወጣለችው የሚያስፈልጋቸው በቻ ተለለኝል፡፡

2.4.8. የከተማ ቤቶች መረጃ አስተዳደር እና ድጋፍ ሥራዎች፡

በዚህ ዓመቱ ባለቤት በዚህ መሬት በከልሎችና ከተማ አስተዳደር ላሚገኘ 20,890 ክርታ ያለውንላቸው የመንግሰት ቤቶች የይዘጋጀ ማረጋገጫ ክርታ ውጥናለቸው እንዲመዘገበ ለማድረግ ታቁዶች የከማራ በአሁራዊ ክልልዋ መንግሰት ከማያስተዳደሩትው 2,994 (ከራይቶው ከብር 100.00 በላይ የሆነ) የመንግሰት ቤቶች ውስጥ ሌ2,780 ቤቶች እና ድጋፍዋ ከተማ አስተዳደር ከማያስተዳደሩትው 1,950 (ከራይቶው ከብር 100.00 በላይ የሆነ) የመንግሰት ቤቶች ውስጥ ሌ524 ክርታ ተዘጋጀቷል፡፡ በአጠቃላይ ባለቤው በዚህ መሬት በአማራ እና በደጋፍዋ ሌ3,304 የመንግሰት ቤቶች ክርታ የተዘጋጀ ሲሆን ለለዚ ክልሎችና ከተማ አስተዳደርችን በተመለከተ በደብብ ክልል ለማገኘ 9,425 እና በአዲስ አበባ 80,000 የመንግሰት ቤቶች ክርታ ለማዘጋጀት የቅድመ ገንዘብ ሥራዎች እያተመናቀቁ ይገኘል፡፡

2.5. የተቀናዣ የከተማ መሠረት ለማት ግንባታ ሥራዎች፡-

የከተማውን መሠረት ለማት አቅርቦትና ማኅቃመንት በተቀናዣ አቅሙ በተገኘበት የሰው ዓይلا ለማካናዣን እንዲቻል ሌ827 አመራሪቶና ባለሙያዎች ስልጠና ለመስጠት ታቁዶች በUGDP, LUSUP ሌ38 እና በከተማው መስራተልማት ማስኅፈልግ ተጨምሮት አሁን ሌ388 በደምና ሌ426 (51.5%) አመራሪቶና ባለሙያዎች ስልጠና ተስተካክል፡፡ በዘርፍ የተዘጋጀትን የጥርጋራው ሌነዚ ለማስለዣም በር 2.785 በ.ለ.የን ከተለያየ የፋይናንስ ምንጻዣ እንዲገኘ ለማድረግ 11 የጥርጋዴት ሌነዚ ለማዘጋጀት ታቁዶች 4 (36.36%) ሌነዚ ተዘጋጀተዋል፡፡ በዘርፍ መካከለት ከእስም ዓንቀጽ 2C በተደረገ የፋይናንስ ዕገዣ ስምምነት ለቀጣይ 5 ዓመታት የሚውል ከዚህ በላይ 7.4 በ.ለ.የን በር ፪.፩ የተፈቀዢ ሲሆን ጉንዘቡን በሥራ ላይ እንዲውል የማሻሻል ሥራ በሂድት ላይ ይገኘል፡፡

በከተማው ከማታዊ የልማት ማነቀዱ የመስራተ ለማት ነርታ ተቀተኛ መሆኑ ነው፡፡ ይህ ችግር ለመኖታት ባለቤት በዚህ መሬት በUGDP እና በULGDP ተጨምሮች 141.31 ከሆነ የህጻናት ድንጋጌ/Cobblestone/ መንገድ ለማንጠና፡፡ 62.6 ከሆነ የትርፍ ማስወገናና መከላከል ጉንባት ለመስራት፡፡ 81 ድልድይና ካልበርት፡፡ 79.5 ከሆነ የመንገድ መብራት መስመር ለመዘርጋት፡፡ 31 ከሆነ የውሃ መስመር ለመስራት፡፡ 6 የገበያ ማቆከላና 4 የመሽጭ ሌሎች እና 354 የህጻናት የጋራ መወዳጅ ቤቶችን ለመገኘት ታቁዶች፡፡ ከዘርፍ አገልግሎት ተጨምሮች በአጠቃላይ 104.8 ከሆነ (74%) የህጻናት ድንጋጌ/Cobblestone/ መንገድ ጉማና፡፡ 52.82 ከሆነ (84.4%) ከሆነ የትርፍ ማስወገናና መከላከል ጉንባት፡፡ 17(21%) ድልድይና ካልበርት፡፡ 79.6 ከሆነ (62%) የመንገድ መብራት መስመር ነርታ፡፡

30.6 h.a% (98.7%) የወሮ መሰመር ነውታ፣ 10 የጊዜ ማስለሳት (166.7%): 13 የመጀመሪያ ስራች እና 26 (7%) የህንጻ የጊዜ መከተል በት መገኘበት ተችሬል፡፡ በተጨማሪ በፊቃድ ያልተካተት ይረዳ ጥርክና አረንጋጭ በታወች ግንባታ ተከናወነዋል፡፡

ለለው ከተቀናዚ የመሰረተ-ልማት አቅርቦት ይርጉም በተደያዘ የሚሰራገሙያ የህግ ማሻሻል ለነድ አዘጋጅቶ ለ1,151 የከላልና የከተማ አመራርችና ባለሙያዎች ሲሰጠና በመሰጣት በሥራ ላይ በማዋል በ48 ከተሞች የተለያየ የከተማ መሰረተ-ልማት ግንባታዎችን ለማከናወን የታችዎች ግብ የተቀናዚ የከተሞች መሠረት ለማት ስትራቴሽና የህግ ማሻሻል ግማሽት ላይ ዓይነ በመሥጠቱ ምክንያት ወደ ተግባራዊ እንቅስቃሴ ያልተገኝ በመሆኑ ስራውን ለመፈጸምን አልተችሉም፡፡

2.6. የከንሰትራክሽን አንቀሳሽ ለማትና ለገባቶች ሲሆም፡-

በሚከተሉ መ/ቤቱ የሚከኂወውን የሥራ ተቁሮች፡ አማካይዎችና የማሽነር ምዝገባ አገልግሎት አስጥጥ ላይ የሚሰተዋለ የመሰከም አስተዳደር ቅጋዊዎችን ለመኖታት የከንሰትራክሽን አንቀሳሽ ለመሠረት የደረሰበትን ንብረቶ ሁኔታ በመረዳትና በአግባቡ ለመምራት በአገልግሎት አስጥጥ ላይ የሚሰተዋለ ክፍተቶችን ለማሽናል በፊቃድ በማከተት ተለያየ ሥራዎች ላኩሮ ቅጽታል፡፡ በዚህ መሠረት የሥራ ተቁሮች፡ ባለሙያዎች እና የከንሰትራክሽን መሰረቶች ምዝገባና ፍቃድ አስጥጥን የተቀለበና ፍትሕዋ ለማድረግ ማረጋገጫ መ/ቤቱ በውሰድው አቅም በፊቃድ መሠረት እኩረቃችናን የአመራር ሥርዓቱን በመረተኛ የሚሰተኩበያ ጥናት አያተካናወን ይገኘል፡፡ በዚህ ላይ የሚታየውን የከራይ ለበሳቢነት አመሰካከትና ተግባር በዘላቂነት ለማስወገድ የሚከኂወው የሥርዓት ማሽናያ እንዲተጠበቀ ሆኖ ወቂታዊ ምሳሽ መሰጠት ተገቢ ሆኖ ሆኖ በመገኘቱ በጠዘዴዋነት ባለሙያዎች በመመሪያ፤ ሰራ የደንብዎች ማስተናገድ በይ በማድረግ፤ አስራራን ቁልጥሩ በማድረግ የደንብዎችን ፍለት ለማርካት ተረት ተደርጓል፤ በዚህም ይሞር አበረታች ወጪዎች ተገኘታዋል፡፡

በዚህ ወራት ወሰኑ በከንሰትራክሽን አንቀሳሽ ለተሰማሩ ሥራ ተቁሮችና አማካይ ደርሱች አለም አቀራዊ ተወዳደሪ እንዲሆነ ለማስታል እኩረቃችና እቻንስ ይርጉም በመተባበር በልማት ተርሱኩች ወሰኑ ለማረተኩ ለ105 ሥራ ተቁሮችና 42 አማካይዎች ግንባበ ለመኖጠር ታቃድ 87 (203%) አማካይዎች እና 136 (131%) የተለያየ የሥራ ተቁሮችን የወከል ላወች በተሳተሩባቸው ሁሉት መፈጸም ሲለ ISO 9001/2008 የተረተ ሥራ አመራር ግንባበ ለመኖጠር የሚያስችሉ ወይም ተፈርጋዋል፤ ይህም የግል-3 ነው አቅም ከመገኘበት አነጻ በፊቃድ ተራንስፖርታዊ ዕቅድ የተማለ ግበታ አያተሳካ መሆናቸውን ያመሰከተል፡፡

በኢትዮጵያ የሰው ችግራ ምንግባር ምዕስ አፈጻጸም ከዕቃዊ እንዲር ገዢታና ሆኖ ተገኘቷል፡፡ ለእሌጣዎች
መቀነስ በጥቅምት ከሚጠቀስ ችግር ውስጥና፡- የምዕስ ስራው በከልሎችና የከተማ
አስተዳደር ችግር አፈረቂች ተፈጥሮና በላይት ነው እየተከናወነ አለመሆኑ፡፡ በከልሎችና
የከተማ አስተዳደር የምንግባር ለመሆናን ለማከናወናን የጠቃሚነትና ፍይናንስ እጥረት መኖሩ እና የሥራ
ተቋራጭዎችና አማካይዎች በጥቅምው ለሥራ ሌይ ከፍተኛ ደርሻ ያለቸው በሆነዎች ከተሰጠው ሲሆ የግንዘብ
መኖር ለሥራ እንዲር ተሳትፏችው በጥቅም ወሰን መሆኑ ተቋጥቶ ዓቸው፡፡ በመሆኑም በቀጣይ
ከልሎችና ከተማ አስተዳደር ችግርን በመድገቱና በለጽርች አካላትን በማንኛውም አፈጻጸሙና ለማቅረብ
ርጊር ይፈረጋል፡፡ አስፈላጊ የአነስተኛና መለሰተኛ በለመያዣ እንደ የቁድመ-ምንግባር ምንግባር ምዕስ
መመሪያ ተዘጋጀቶ ለከልሎች የተሰራው ሲሆን በለመያዣ በእኔል በመገኘት ቤትዎች የመኖርና
የሚሰተዋዎቹ ሲሆ የሰሩ ሲሆን ከልሎችም ከሬዳቸው ነገወች ሁኔታ እንዲር አጥተመው ወደ ሲሆ
ገብተዋል፡፡ በለላ በከል የወጪ መጋቢት እና የሥራ ቅጥር፤ በወውርና ስንብት ለርዓት መመሪያን
የሚዘጋጀትና በተነስ አስተያየቶች መሰረት የሚጠናቀቺ ሲሆ ተከናወናል፡፡

የኢትዮ አዋጅ፣ ደንብና ተጀምኑ መመርያዎችን ተግባራዊ ከማድረግ አነጻ ከልሎችና ከተሞች አሁን ያለበትን ይረዳ በማመዘዣ የኢትዮ አዋጅ፣ ደንብ እና ተጀምኑ መመርያዎች 65 ከመቶ የህል ተግባራዊ ተደርጋዋል፡፡ የኢትዮ አዋጅ ተግባራዊ በሚሆንባቸው 271 ከተሞች መከከል በዘመኑ ወረጃ በ 66 ከተሞች አስፈላጊ አይደረገም፡፡ እንዲሸጠር እና ወደ አዲሹም እንዲገባ ለማድረግ ታቁድ በ80(121.2%) ከተሞች አስፈላጊ አይደረገም፡፡ ተፈጥሮ ወደ አዲሹም ተገቢቷል፡፡ የኢትዮ ህገ ተፈጥሮ በሚሆንባቸው 271 ከተሞች የሚገነበ ሀ 8018(71%) የሚገመቱ ስንጻዎች በመሳሪያ የግንባታ ፖቃድ ያገኘ ሲሆን ተፈጥሩ እንዲያደርግ የሚቀመጥ የሚጠቀሱ ፖቃድ እንዲያገኘ ተደርጋል፡፡ በተጨረ በአዲስ አበባ ከተማ እንዲ በማධከል፣ 10 ክፍለ ከተማ እና 116 ወረዳዎች አዋጅ እያተተገበረ ይገኘል፡፡ በእጠቀሰ በከልሎችና

የከተማ አስተዳደርና ተጋቢ አይደረገት ተፈጥሮና በባለቤትነት ተይዞ እያተካናውን ባለሙያን አፈጻጸም ገዢታዊ ሆኖ::

ለኢንዲስትሪው አስፈላጊ የህን. 19 ዓንበኛ፣ መመራዎችና ስታንክርድችን በማዘጋጀት ተማሪው ለማድረግ ተቁድ 4፣ የሰራተኞች ስ.ምን 17፣ ደግሞ በመጨረሻ የረቅቶ ደረጃ ላይ ይገኘል:: በዘመኑ መሠረት በሥራ ላይ የሚገኘት 11 የአንቀጽ (1995) የማሽኑልና 3 አይወለም ማሳደግ ገዢታዊ ሆኖ:: ተማሪ የሥራ ነCNC የመለከታዊ (Standard Specification and Method of measurement):: የከንስትራክሽን ምንጂባ አዋጅ፣ የከንስትራክሽን አንዲስትሪው ምክር ቤት ማቆቂማጭ ደንብ፣ የከንስትራክሽን መሳሪያዎች የከራይ አገልግሎት መመራሪ፣ የመሰረት ለማት ቅንቃታዊ አስፈር ደንብ እና በፌዴራል የከንስትራክሽን ምንጂባ አይጠስ ማቆቂማጭ ደንብ የመጨረሻ ለቀቅ ለነገኔን ተዘጋጀቶው በማዘጋጀቱ ሂደት ላይ ይገኘል:: የንብስ ሥራ ተቁራጭነት፣ የተባበ (Local Counterpart) እና የሽማር (Joint Venture) አስፈር ሥርዓት በተመለከተ ጥናቱ ተጠናቆ ለውሳኔ ቅርጫል:: የከንስትራክሽን አንዲስትሪው ሆኖ እና ሁሉት የምንጂባ መመራዎችና የከንስትራክሽን ማኬቃመንት አንስተኛው ማቆቂማጭ ደንብ ለነገኔን ተዘጋጀቶው አንዲያደርቀ ተደርጋዋል:: የደቶች ተሳትራና ተጠቀማነትም 50 በመቶ ለማሳደግ በማዘጋጀቱ ለነገኔን አንዲከተት ተረት ተደርጋል:: በመሆኑም የዘመኑ አንቀሳቀዪ በሁሄ ማቆቂው የተደገኘ እንዲሆና ባለቤት በዚህ ወራት ከፍተኛ አንቀሳቀዪ የተደገኘ ሰ.ምን በማሻሻል ወደ ተማሪው እንዲገቡ ተረት ይደረጋል::

በአካባቢ የግንባታ ቅብጥቶች ላይ የመሆናና ሥርዓት ጥናት ከማድርግ አካላ የኤሌክትሪክ በጥናቱ ለማሳደግ በእቅድ ተይዞ 3፣ የጥናት መካን ማስቀመጥ ተረጋግጧል በማቅረብ አንቀሳቀዪ በማድረግ ላይ ዓይወ:: የተመረጋገጫ የኤሌክትሪክ በ4 አይወለም እና የተሳሳለ ወጪ ቅጠብ የአካባቢ ጉንባታ ቅብጥቶች ላይ የመሆና ለማካሂድ በታችፊድም አንዳ በቻ የተዘጋጀ ሰ.ምን ለግብጥቶች ደረጃ የማውጣት ሥራ ጉን ጉና ያልተጀመሩ መሆኑ ተወቂል:: በመሆኑም በቀሩት ወራት የማካከል ሥራ ለማካናውን ተረት ይደረጋል:: በፊላ በከል አይወለኝ የተሳሳለ ወጪ ቅጠብ ጉንባታ ተከናለሸምችን ከማዘጋጀት አካላ በፊወጥ መሠረት የአዲስ አበባ ተከናለሸ አንስተኛው እያተዘጋጀለው ካለት 2 የጥናት መካን ማስቀመጥ በጥጋከበት ስላለ ላይ አንዳን ተከናለሸ እያዘጋጀ ይገኘል:: በተመሳሳይ በትግራይ ካልለ ተዘጋጀቶው ከተሻጋገሩ ተከናለሸምች ወሰጥ በአከለም ተከናከ ካልሆ ተፈጻሚ ከጋራ ካልለ ላይ መሠረት የሚችል ተከናለሸ እያተዘጋጀ ካው::

ከልሎችና ከተማ አስተዳደርና ከዘመኑ በፈረት ደረጃ በውጭለታው የግንባታ ቅብጥቶች ላይ የጥናትና ደረጃ ቅጥጥር እያደረገ ይገኘል:: በዘመኑ መሠረት ቅድሞ አስገዳጅ ደረጃ የውጭለታው 20 የግንባታ ቅብጥቶች የጥናትና ደረጃ ቅጥጥር እንዲደረግ ከደረሰዎች አይጠስ 23 አስገዳጅ ደረጃ የውጭለታው የግንባታ

ግብርና ሌሎንጂታ የብርናነት የሚውል 21 የኢትዮጵያ ዕቅዱ ነገር የመቀበል ሥራ ተከናወጥ ለ9 ክልሎችና ለ2 ከተማ አስተዳደር የተሰራው ሲሆን በግንባታ የብርና ሌሎንጂታ ለይ የሚደረገውን የጥራትና ደረጃ ቁጥጥር አ&፩፯ ሥራም በመስክ ገብርናም ምምር በመታገለ ተከታታለ ለመድንብ ጥሩት እየተደረገ ይገኘል::

ከከመታዊ የካንሰት-ሸክሽን ተዋናናና መሳሪያዎች ምንጂባ አንጻር ባለቤት በጠና ወራት 22,717(108%) መለሰተኞና ከፍተኛ ባለሙያዎች፣ 3,815 (62.65%)የሰራ ተቋራጭ፣ 220 (87.6%) አማካራዎች እና 1,505(97.72%) የካንሰት-ሸክሽን መሳሪያዎች ምንጂባና ለለዕች መረጃ ከማጥራትና ከማድረሻት ወር የተያያዘ ስራዎች ተከናወነዋል:: በሌላ በከ-ለ ፯81,632 አስተኛ ባለሙያዎች ምንጂባ ለማካሂድ በፊቃድ በመግኹም ባለሙቂረባቸው ምክንያት አልተመዘገበም:: በመሆኑም ከምንጂባ ወር ተያይዞ ከእነሰተኛ ባለሙያዎች ምንጂባ በስተቀር የተናገድ አስፈላጊው የተመዘገበ በመሆኑ ተመክለ የሚቀጥል ይህንል::

በቅርቡ በሚኒስቴር ቅ/ቤት ደንብ ቁጥር 289/2005 የተቋቋመውን የኢትዮጵያ ከንሰት-ሸክሽን ፖርዴት ማኅጋጌዎች እንዲታረች በተመለከተ በይዝኑው ዓመት እንዲታረችን የሚደረሻትና የሰው ስራዎች ማማረሰት ለማከናወን በፊቃድ ተያይዞ እየተተገበረ ሲሆን፣ በዚህ መሰረት ስራዎችን በተገበው መንገድ የሚደረሻት፣ አብር የሚጠበ ተግባራትን ባንድ ለይ አስተሳሰር ለማስኬድ እና ለሌሎች የሚያስፈልገውን ሁባት /ሸርጓስ/ ለይቶ ለማውች፣ የሚያስፈልገውን ስው ሁዳል በሙያ ዓይነትና ደረጃ ለይቶ ምለፈነትና ተጠቃቀነትን ለመስጠት፣ የሰራዎችን ቁጥጥር ተከተል በማውጣት ያቃድ ለማዘጋጀትና በዚህም መሰረት እንዲታረች ተለዋዋል ለዚ መግባት የሚችልበትን የመሽንጧያ ምልሬፍ የሚያመታቸው ለባት /7/ አባትን የዚህ አዲሱ ከሚችልበር መ/ቤቱ ተስፋዣ ሥራ ይሞራል::

ዚህም መሰረት ባለቤት ጥቂት ወራት ከተከናወነት ውስጥ ውስጥ ሥራዎች መከከል ተቋሙን ማገራቸት በተመለከተ በሂንጂ ወሰጥ ያለ ተመሳሳይ መ/ቤቶችን አደረጃቸት ጥናት ተከናወናል፣ እንዲታረችን በቀልና ተግባራት ለይ ሥራ ለማስፈመር የሚያስችል መዋቅር ማዘጋጀት፣ የሰራ ነገር ማውጣትና የከፈረቸት መዋቅር፣ የሰራ ምረዳ፣ የደመዣነ አስከልና የገዢነት ተፈላጊ ተለዋዋል መሰራርት በማድረሻ ተከናወናል:: አጠቃላይ የተቋሙ የሰው ማረጋገጫ መዋቅር የተዘጋጀ ሲሆን ለአሁን ሥራ ለማስፈመር የሚያስችል 40 የሚሆነ ለራተቶች ፍላጊት ተለይቶ በቀረምቸ 3 ወራት የሚያፍልገውን ዓባት ከዚህ አንቀጽ ተስፋዣ ተፈጻሚል::

ከዚህ በተጨማሪ የቴክኖሎጂ ሪፖርት አስመልክቶ በተለያዩ ሂወያዎች ወርሃገቸን በመምጣት በእነሰተኛው ሥራ ለመስማራት ፍላጊት ከስዬ የውጭ ከብኩያዎች መከከል ከእንዲታረች ተልወነ ወር ቁጥቦት ያለቸው ይርቃቸትን በማንጧር በተለይ ከበቶች ለማት አንቀጽ ጉልህ ማረጋገጫው

በደብ-ብ ከራዳ የሚገኘ KOS Group የተባለ ከ-ባንድ እንዲሆዣ መሠረቱ በአማርኛ የሆነውን NextGen Framing system, LLC የተባለ ከ-ባንድዎች ለቀጣይ ግንኝነት ተመርጓዹል::

2.7. የከተማ ድካትና ወጪት ሥርዓት ማሽኑ ስራውች::

ከደረሰ ቅዱስ አያያዝና አውጋገድ ጋር የተያያዘ በፈልጋዕሉ፣ በከላለውና በከተማ አስተዳደርች 8 የጥናት ሲነድችን፣ ስታንዲርድችን የአገግ ማሳቀልችን ለማዘጋጀት ታቁይ 8 መ-ሰ በመ-ሰ ተዘጋጀ-ተዋል፡፡ በዘመና መሰረት በፈልጋዕሉ ይረዳ ከተማ ሥርዓት እና ወጥነት ባለው የደረሰ ቅዱስ አያያዝና አውጋገድ ስታንዲርድ እንዲመሩ ከአማካይ ጋር በመተባበር እንዲዘጋጀ በታቁድው መሰረት እና ስታንዲርድ እንዲዘመና እና ይጋሩ የሰታንዲርድ ገጽ ለነድ (Handbook) በማጠናቀቁ ከከተማ ለተውጻው 40 ስልጣቶች ላ 4 ተከታታይ ቅናት የእስራጥቶች ስልጠና በመቀበ ከተማ ተስተኞል፡፡ ከዘመና በተጨማሪ ከነህ በፈት የተዘጋጀውን የደረሰ ቅዱስ አያያዝና አውጋገድ አዋጅ ከዚሁ ተጨማሪ ሆኖታዊ ሙኬታዎች ጋር በማግኘት እንዲዘመና ከተለያየ እነላት አስተያየቶችን በማስበብብ ሂቃቁ አዋጅ ተዘጋጀ-ተዋል፡፡

የፍሰሽ ቅዱስ አያያዝና አውጋገድ ሥርዓትን በተመለከት በፈልጋዕሉ፣ በከላለውና በከተማ አስተዳደርች በከ-ለ 9 የጥናት ሲነድችን ለማዘጋጀት ታቁይ 8፣ ሲነድች ተዘጋጀ-ተዋል፡፡ በፈልጋዕሉ ይረዳ የህጻናት መወዳቸ እና መታጠቢያ ቤት ማንዋል ከከላለው እና ከፊሎች እነላት የተገኘውን ግብዓት መሰረት በማድረግ ማነዋል ተዘጋጀ-ተዋል፡፡

በከተማ የደረሰ ቅዱስ ቅዱስ አያያዝና አውጋገድ እንዲሆዣ በከተማ ወጪትና አረንጋጌነት ለማት ተረም በ727 ከተማ ለሚገኘ ሌ5,613 አመራርችና ፍጤማዊ ለማዘጋጀት በ8 የግንባብ መኖጠሪያ መጽሑፍ ለማዘጋጀት በታቁድው መሰረት በ7 የሰልጠና መጽሑፍ ለማዘጋጀት ሌ2,257 አመራርችና ፍጤማዊ ለማዘጋጀት በሰልጠናው ተስተኞል፡፡ በተመሳሳይ በደረሰ እና ፍሰሽ ቅዱስ አያያዝና አውጋገድ ተረም ሌ1,490 አመራርችና ፍጤማዊ እነላት የተቀናዣ የግንባብ መኖጠር ወይም አመሌካከትን ለማሳደግ የሚያስችል ስልጠና ለመስጠት ታቁይ ሌ2,257 አመራርና ፍጤማዊ ለሰልጠና ተስተኞል፡፡

በደረሰ ፍሰሽ ቅዱስ፣ በአረንጋጌ ለማትና በው-ብት ስት-ራ-ቴድዎች ተረም በአካልና በተለያዩ አማካይነት ሌ12,200 (ከከተማ ጥንን ጋር የተያያዘ ስት-ራ-ቴድዎችን ማይጋር) የህል መንግስትዋና መንግስትዋ ሌላሆነ ተቆማት ተስተኞዣ እንደ አቀፍ የግንባብ ማስጨበበው ሥራ ለማከናዣ የታቁድ በመንግሥት ይህንን ሥራ ከህጻናት ጉባናቁ ሥራ ጋር በማቀናዣ እንዲተገበር ለማጥናት ሌይ ስለተደረሰ በበድ-ቅመቱ ሌይ ላይ ይገኘል፡፡

በከተማ ጥናት (sanitation) በተከናወን መ.ቁ ት.ምህርት ተቋማት ለ115 ሲልማች ሲልጠና እንዳለጥ ማድረግ እንዲሸውም በከተማ ወብትና አረንጋዶ ማድረግ (Beautification and Gardening) በተከናወን መ.ቁ ት.ምህርት ለ151 ሲልማች ሲልጠና እንዳለጥ ለማድረግ የታቀዥ ሥራዎች ላይ ስርዓት-ት.ምህርቱ ተዘጋጀ ለት.ምህርት መ/ር የተለከ ስ.ሆን ሥራዎን በት.ምህርት መሬስቱር እንደሚሸዋል ይጠበቃል::

በከተማች የደረሰና ፍሳሽ ቅሽኑ አያያዝ አውጻዊ ዘርፍ የተዘጋጀ ሁሉም ስት፡ ስታንክርድችና የአሰራር ማነዋለች በሥራ ላይ ሲለመዋለችው በፌዴራል 12 ከተማች እንዲሸውም በ53 ከተማች የከተማ እና ድጋፍ ሲሆ ተከናወናል፡፡ ቅሽኑ በለው በፌዴራል እና በከልለች የከተማ ድጋፍ ሲሆ ለተከናወነባችው ከተማች 22 የግብረ-መልስ ሲነድ ተዘጋጀ ለሚመለከተው አካል እንዳሰራው ተደርጓል፡፡ አገልተሰቦንና ሌሎች የሚመለከታችውን አካላት በማሳተፍ በከልለች አማካኝነት በመስራርቱ መሰረት 95 የደረሰና 51 የፍሳሽ ቅሽኑ ማስወገድ በታ ማዘጋጀት የሚጠበቅባችውን ከተማች ኮርክር ለየከልለች የተሰራው ስ.ሆን በዘሱም መሰረት 67 የደረሰና 22 የፍሳሽ ቅሽኑ መጽሑፍ በታ ተዘጋጀቷል፡፡ የከተማ ድጋፍ ሲሆ በተመለከተም ለከልለች እና ከተማች 18 የግብረመልስ ሪፖርት የተለከ ስ.ሆን ለዘጋጀ ወራት ከታቀዥ አንጻር አፈጻጸም ያለው ተከናወናል፡፡

በከተማች 29 የፍሳሽ ቅሽኑ ማስወገድ ተሽከርካሪ ጥና እንዲፈጸም ከተማ እና በማድረግ በULGDP በቻት 10 የፍሳሽ ቅሽኑ ማስወገድ ተሽከርካሪው ጥና ተፈጸም ማከከለ ተፈጸማል፡፡ በእዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር በተልሆም 5 የፍሳሽ ቅሽኑ ማስወገድ ተሽከርካሪው ጥና ተፈጸማል፡፡

አዲስ አበባ ሙዕራር በከተማች 183 የህዝብ መቆዳዎች መታጠቢያ በታች እንዲገነቡ፡፡ በሚፈልገው የጥራት ያረጋግጣ (Standard) መሰረት ሲለመገንባቻችው እና (ቀድሞ የተገነበትን ሙዕራር) በአገባበት ተቀም ላይ ሲለመዋለችው ከተማ ድጋፍ በማድረግ የግብረ-መልስ ለመሰጠት የታቀዥ ስ.ሆን በዘሱም መሰረት መረጃ በተሰበሰበባችው በደብብ በሂር በሂረሰቦች፡፡ በእርማያዊ በእማራ እንዲሸውም በእዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር በተካደው ከተማ ድጋፍ 108 የመቆዳዎች በታች ተገንባቸል፡፡

ከእነባበ እና ደን መሬስቱር ጋር በመቀናዜት ከኢትዮጵትናውች፡ አገልግሎት ሰጪ ተቋማት እና ሌሎች ምንጫዣ የሚለቀቁ አደጋኞች ፍሳሽ ቅሽኑውን የመቀነስ፡፡ በከለትን የመከለከልና የመቆጣጠር ሥራ በተመረጋጠ 38 ከተማች እንዳሰራ በፌዴራልና ከልለች ከተማ ድጋፍ ለማድረግ በታቀዥ መሰረት በ21 ከተማች ከሚገኘ የሚመለከታችው አካላት ጋር በቅንች እንዳሰራ በማድረግ በከለትን የመከለከል ሲሆ ተከናወናል፡፡

09 ከልሎችና 02ቱ የከተማ አስተዳደርች ከደረቅና ቅዱሽ አያያዝና አውጭና ገር በተያያዘ በበጀት እመቱ 9 ወራት ሌ3,920 ነጥቶ የሥራ ዕድል እንዲጠበር ለማስታል ከልሎችና ከተማች የዘርፍን የሰራ እናል ፈጠራ በእቅዱዎች እንዲያከተሉ ተደርጓል፡፡ ከዚህ ገር በተያያዘ በቆሽና አያያዝና አውጭና እርፍ የሰራ እናል ፈጠራ መቂጣ ለነድ ለክልሎችና ከተማች እንዲሰራው ተደርጓል፡፡ በዚህም መሰረት ባለቤት 9 ወራት ሌ2,674 ነጥቶ(ከተቀደው 68 በመቶ) በዘርፍ የሥራ ዕድል ተፈጥሬል፤ ከዚህም ውስጥ 48 በመቶ የህል ለለተኛ የተፈጻሚ የሥራ ዕድል ነው፡፡

በበጀት እመቱ በእረንጋዶ ለማት እና ወብት የከተማ ዕጋፍ እና ገብረ መሰረት ሲሆ የሚከናወንባቸው ከተማችን በመለየት ከከተማ ወብትና እረንጋዶ በታወች ገር በተያያዘ በሥራ ላይ እንዲወሰኑ የወጪ ሁኔታ እና የአሰራር ማኅ·ዋለች በማስላሳ ለከተማች ተሰራዊቷል፡፡ የተሰራውን ለነድቸው የአካባቢ ጥበቃ ሆኖ፤ በከተማች እረንጋዶንት ለማት የሰራ እናል ፈጠራ መቂጣ የተናት ለነድ፤ የወሄ አካላቶችና ዓርቶ በታወች ለማትና አስተዳደር ማንዋል፤ የከተማ ተንተ አዋጅ ቁ. 574/2000፤ የገንዘብኩ እረንጋዶንት ለማት ማንዋል፤ እንዲሁም ከዘርፍ ገር በተያያዘ የተሰረ ከፍለ ከተማ እና የርዕዝኩ ካርድ የተሞከሮ ለነድን የከተማችን ስነወር የአሰራር ማኅ·ዋለች በሥራ ላይ ለለ መዋለቸው በሁሉም ከልሎች አማካኝነት በ42 ከተማች የከተማ ዕጋፍ ሲሆ ተከናወኗል፡፡

የወብትና እረንጋዶ ለማት ሲሆወች በተማለ የአሰራር ስርዓት መሰረት እንዲከናወነ ለማድረግ እንዲቻል በፊዕራል፤ በክልሎችና በከተማ አስተዳደርች በከተማ 15 የተናት፤ የህግ ማሻሻል፤ ሲታንዲር እና ማንዋል ለማዘጋጀት ታቁድ 12 (80 በመቶ አራ.፳፻፯) ተዘጋጀተዋል፡፡ በፊዕራል ደረጃ የከተማች ተተለስ ለማት ማንዋል በግዢት ከሚመለከተው ለለድርሻ አካላት ባብጥት በማስበበበና ለነድን በማዳበር የመጨረሻ ቴርዕ እንዲያዘግቡ ተደርጓል፤ የአረንጋዶ ለማትና ወብት ለቀቅ አዋጅም ተዘጋጀቶ የተለያዩ አካላት የሰጠዋቸው አስተያየቶች ተከተማል፤ የከተማች እረንጋዶ ለማት ተሳትሬ ማንዋልም አስተያየቶች ተሰጥተውበት ለነድ እያያዙ ይገኘል፡፡ እንዲሁም የአረንጋዶ መሰረት ለማት ሲታንዲር በግዢት መረጃወች በማጠናቀር የመክመር ደረጃ ሪፖርት እየተዘረዘሩ ይገኘል፡፡

076 ከተማች የአረንጋዶንት መሰረተ-ለማት አይነቶችን (green Infrastructure components) መሰረት ያደረገ የአረንጋዶንት ለማት እቅድ እንዲያዘግቡ ማድረግ፤ የአራ.፳፻፯ ከተማ ማመራማ ሲሆወችን በማከናወን ለ24 ከተማች ገብረ-መሰረት ታቁድ በ65 ከተማች የአራ.፳፻፯፤ ከተማ ማመራማ ሚራወች የተከናወነ ለመን ለ22ቱ ገብረ-መሰረት ተሰጥቷቸዋል፡፡

የወብትና እረንጋዶ ለማት ሲሆወች በተማለ የህግ ማሻሻል መሰረት እንዲከናወነ ለማድረግ በታቀዱዎች መሰረት የአረንጋዶ ለማት ሲሆወችን ለማስኩል በተለያዩ ቅጋሚዎች ላይ በክልሎችና በከተማ አስተዳደርች ተናቶች ለለ መከናወናቸው ከተማ ዕጋፍ ሲሆን በመድረግ ላይ ይገኘል፡፡ በተመሳሳይ በ69 ከተማች ከከተማ

ወ-ብትና አረንጋዶ በታችቸ ገዢ በተያያዘ በሥራ ላይ እንዲውሉ የወጪ አካላትና ስታንድርሱች በአግባቡ አየተተገበሩ ሰለመሆነ የአፈጻጸም ክትትልና ፍጥጋማ ሰራተኞችን ለማድረግ ታቁድ በ 65 ከተማች ተከናወደል:: 29 የግብረ-መልስ ሰነድ ለማዘጋጀት ታቁድ 22 ተዘጋጀቶ ተልኩል::

ከከተማ ወ-ብትና አረንጋዶንት ለማት ገዢ በተያያዘ በከተማቸ 670 ሂሳብ በታ የለንድስከታ ፍሃይድ መሰረት ዓይነት መልክ እንዲለማ ለማድረግ ታቁድ የተለያየ የአረንጋዶ መሰረቱ ለማጥቻን የከተማ 570 ሂሳብ እንዲለማ ተደርጓል:: ይህንን እንዲ የለንድስከታ ፍሃይድ በተመለከተ መሰኑል የሚገባቸውና በቀጣይም የሚጠናከሩ ጉዳዮች እንዲለ የንግድ ተወስኝል::

ከከተማ ወ-ብትና አረንጋዶንት ለማት ገዢ በተያያዘ በ 2,028 ነት የሥራ ዕድል እንዲፈጻሚ ማድረግ:: ከሚፈጻሚውም የሥራ ዕድል 50% ሲታች ተጠቁማለ ለማድረግ የታቁድ ሌሎንግ በአጭሩ:: በአማራ እና በትግራይ በፊዏች ክልሳዊ መንግስትና ባለ ከተማቸ በታ እንዲን በመሰድ 2,780 ነት የሰራ እድል ያገኘ ሌሎንግ የሰታች ድርሻ በኢትዮ ክልሎች 1,351 ነው::

III. የአገብ ተጠቁማነት ግብቶ(Customer Perspective) ዕይታ:-

3.1 በሚነስቴር መሰረቶች በሚሰጠ አገልግሎቶች የተገልጻው እርከታን በተመለከተ::

ቦየደረሰው የሚሰጠ አገልግሎቶችን ቅልጠና:: ወ-ጠቁማና ተደራሽ ለማድረግ በተገልጻዋች የሚፈጻሚ ቅልጠች በደንብና በመመርያው መሰረት ምሳሽ እንዲያገኙ ከማድረግ እንዲር የሚ/C መ/ቤቱ ተገልጻዋች በአካል በመገኘትና በእሁኑ ለሚፈጻሚነት ቅልጋች:: አጠቃቻ ወይም ተቆማን በመቀበል በመመርያው መሰረት በመመርመርና በማጣራት ለተገልጻው ወማናዎን የሚሰው ለማድረግ ተከናወነዋል::

ከዚህም በተጨማሪ የሚ/C መ/ቤቱ በከንሰት-ራክሽን እንዲሰነድ ለማትና የፈጻሚው ለማድረግ በሥራ ተቋራሙች:: ባለመ-ያዥች:: የከንሰት-ራክሽን መሰራቶች ምዝገባ በአዲስ ፈቃድ አስጥጥ እና እንዲሆናው በፈቃድ እኩልት አገልግሎት አስጥጥ ላይ በተገልጻዋች የሚፈጻሚውን ቅልጋች ለመፍታት እንዲችል በበቃት ዓመቱ የሚ/C መ/ቤቱ በተዘጋጀው የመሌከም አስተዳደር ቅጂዎች መኖች አጠቃቻ ዕቅድ መሰረት የሚሰተካይ እርምጃዎች በመውሰድ ላይ ይገኛል:: በዚህም መሰረት የሥራ ክፍልን እኩልችና አስራር ለማሳሳል እንዲችል የመሰረታዊ የሥራ ሂደት ለውጥ ተናቄን የማሳሳል ለራ በመከናወን ላይ የሚገኘ ሌሎንግ በቅርቡ ተጠናቆ ወደ መ-ከሬ ተግበራ የሚገባ ይሆናል:: ተናቄ ተጠናቆና ወደቀ ወደ ተግበራ እስከንበ ይረስ ከተለያየ የሥራ ክፍለው ጉዢያዊ የሰው ሁኔታ ገዢው በማድረግና በቁ የንግድ ማስጠበቅ በመሰጠት በተጨማሪ የሰው ሁኔታ ለሥራ ለማድረግ እንጂ የሚድረግና በቁ

የኢትዮጵያ መስሪያ መሰከተችን (ዶስከቶች) ለመጨመር የሚያስችል ዕርምና ተወስኗል:: የተሻሽለ የምንገባ መመራያም ጥሩ ወደ ለሥራ ገበታል::

3.2 የት-ምህርቸውና ልማታዊ ከሚናከሱንና የህጻዊ ግንኑነት ስራ::

በከተማ ልማት-ና ከንሰት-ራክሽን አርፍ የተከናወነ ወና ወና ተግባራትን በመኖዋ የኤሌክትሮኒክስ ማረጋገጫ እና የህት-መት ወ-ጠቃቻን በመጠቀም ለአሁንተስቦ እና ለባለድርሻ አካላት በስራት ተደራሽ እንዲሆን ከማድረግ ሲደን በዘመኝ ወራት ወ-ሰጥ 12 መጽሑፍ በ 54 በርሃርና በራሱ ወረቀት በማዘጋጀት የተስራው ለሆን በተመሳሳይ አርፍን የሚመለከቱ አምስት የደክተሮሙንተሬ ፈልጥታ አምስ ሪሳት የተለያየ የቴሌፌክትና የፈጸም ተሮግራምታ እንዲተለለኝ በማድረግ ሲሆ የህጻዊ ግቅናቁ ለመኖጠር የሚያስችል የግንዘብ ማስጨመር የከመ-የኩርክስን ሲሆዎችን መስራት ተቋጋል:: ከዚህ በተጨማሪ የተቋሙን ለራዎች ለሆነዎች በስራተስቦ ተደራሽ ለማድረግ 120 የተለያየ የስራ እንቅስቃሴዎች በህት-መትና በኤሌክትራኒክስ ማረጋገጫ እማካይነት እንዲሆበት ተደርጓል:: 50 ለሆ ለሆ መረጃዎች በፖርትና በድህን- ለሆ በመጠን ዘግበዎችን በመከታተሉና ወቂታዊ በማድረግ የውሰጥና የውጭ ተገልጻዋች ተገበዎን የንብረት እንዲሆበት እና ከባለድርሻ አካላት ሆኖ ወቂይቶች ተደርጓል:: የሚሆና መልካም አስተዳደር ለራዎች በራሱ በዘመኝ ወራት ወ-ሰጥ 108 ነናዎች የተዘጋጀ ለሆን 6 ሽጂዎች መግለጫዎች ተስተተዋል::

ለለው በዘመኝ የተያዘ የቆዳንበርማሽን ዕቅድን ከማሳከት ሲደን፣ እንዲሆም የሆነዎችን ተስተካክለ ከማሳደግና ተሳታፊነቱን ከማረጋገጥ አይደም 18 የጊናል ወይይቶች እንደ ይረም፣ 20 የተለያየ ተሳይቷት በማዘጋጀት ከሆነዎች እና ለባለድርሻ አካላት ሆኖ ለሆ ወይይቶች ተደርጓል::

በአጠቃላይ የህጻዊ ግንኑነትና ልማታዊ ከመ-የኩርክስን ለራዎችን በስራናው በዚህ ወራት ወ-ሰጥ በህት-መትና ከኤሌክትሮኒክስ ወ-ጠቃቻ እማካይነት በርካታ መረጃዎችን ለሆነዎች በማድረግ የተቋሙን አስረታች ሆኖ ለሆ በዘመኝ የልማት እንቅስቃሴዎች በራሱ ወቂታዊ ሽጂዎች መግለጫዎችን ከመስጠት ሲደን ከፍተት ያለበት ለሆን አምስት ህዝባዊ መድረሻዎችን በማዘጋጀት በስቀል ተይዘ የማውያም ማነድች ቤግዎች ቤቱ በመውሰድ የሚከናወነ እስከዚህ ፍብ ዓመት አስመከናወነ ለለው ይከማ ገን ነው::

3.3 የባለቤት አርፍ ለራዎች::

የለኑት በዚህ ወራት በዘመኝ በማሆኑ የአቅም ግንባታ ለራዎች/ስልጠና እና የሥራ እናል ተጠቃሚነት ለሆ 50% የህጻዊ ለራዎች እንዲሆን በፊልግራል እና በከልሎች በማዘጋጀ 11 የልማት

ዶቃልኑ ወሰኑ የተከተት ስለመሆኑ የሚረጋገጥ ለራ ተከናወኝል፡ የእራዳያም ክፍተት ለማጥበብ የድርጅቱ እርምጃውን (Affirmative action) ተፈጽማኑትን ለማረጋገጥ፡ የደቶችን ወደ ወሰኑ ስጋነት ለማጥሙት እንዲሆም ለከፍተቶ አመራር ከሚሰጠው ስልጣና ወሰኑ 30% እና ለአስተቶና መከከለኛ አመራር ከሚሰጠው ስልጣና 50% ሲቶች መሆኑን በየደረጃው በየሩብ ዓመቱ እና በዓመት በሚዘጋጀ የእራዳያም ሪፖርት ወሰኑ መንግባራቸው የሚረጋገጥ ሲሆ ተከናወኝል፡ ከዚህ በተጨማሪ የእክበብ ጥቦችና ለማትና የእቶዎች ጥቦች ለራውች በበዚት ዓመቱ ዕቅድ መከተታቸውና በየሩብ ዓመቱ ሪፖርት ወሰኑ እራዳያም ተከተቶ እየቀረብ መሆኑ የሚረጋገጥ ለራ ተከናወኝል፡

IV. የተቋሙ የድርጅቱ ከት-ት-ልኝ ማምጣማ ሥርዓት፡፡

ማኅኑስቱር መ/ቤቱ በተዘጋው የከትትል፣ ማምጣማ፣ ጥበረ-መልሰና ይጋፍ ሆኖም መሠረት መሠረት የስተቶናን
የቆይገነትና ትራንስስቴርማሽን ዕቅድ አፈጻጸም የመከታተል ሥራ በመከናወን ሌይ ይገኘል፡፡ ቁጥም ሲሉ
በማኅኑስቱር መ/ቤቱ በተዘጋው የውጭት ተከር ምዕና ስርዓት መሳሪት በሳምንታዊ ሪፖርት፣ በእርስ
በእርስ መማማር መጽሑፍ እና በወርሃዊ ሪፖርት መገኘት የለውጥ ሥራው አፈጻጸም ክትትል
እያተዳደግ ሲሆን ከተሆኔም በተጨማሪ የበርሃ ማኅኑስቱር በሳምንታዊ ስብሰባና የሚኅበበና በየ 15 ቀኑ
በማኅኑስቱር ቁጥጥ ተንተነት ያለውን የለውጥና የልማት ስራውች አፈጻጸም ማምጣማ አካሄዶል፡፡

V. ከሌለው ተቋማቸ ያለው ቅንቃታዊ አካሂድና ሥራ አፈጻጸም፡

የሰነድናን የዕድገትና ትርጉስናመሬናን ዕቅድ በተማሪ ሁኔታ ከሚሰጣል ሌገድ ሁሉም ከሌለውና ከተማ አስተዳደርቸ ዕቅድታቸውና ተጨማሪውቸው በዕድገትና ትርጉስናመሬናን ዕቅድ መሰረት የተቋማቸ መሆኑ እንዲለባቸው እመት ነው፡፡ ከዚህ ሌገድማናስተር መሰረቶ በፋ 2006 በቻት እመት ዕቅድ ከሁሉም ከሌለውና ከተማ አስተዳደርቸ እንዲሁም በማናስተር መሰረያበቱ ለጋ የሚገኘ በመዋቅና ተጠሪ ተቋማት ዕቅድ ወርሱ በተናበብ መልከ የሚዘጋጀትና በዚህ መሰረት የመረጃዎችን ማረጋገጫ የመከታታይ እና የሚከተሉት ነው፡፡

ከዚህ በተጨማሪ ማረጋገጫ ተጨማሪውን እና አቀፍበ በማግበብ ይዘጋጀለቸ ዕቅድ ላይ ያለው ድጋፍ በተመለከተ ተጨማሪው በተያዘለቸው ገዢ እንዲጠናቀቁ ለማድረግ ከበደርቸ አካላት ላይ የገዢ ዕቅድ አውጥቶ ተከታታይነት ያለው ድጋፍና ከት-ትል በማድረግ ላይ የሚገኘ ለሆኑ፣ የዘርፍ የወጪና የተሰራው የህግ ማሻሻልቸ በአግባቡ ሲሆ ላይ ሲሰሙዋልቸው ከት-ትል ድጋፍ ተደርጉል፡፡ ከሌለውና ሌከተር መ/ቤቶች ወር 45 ቀናቱ ቁጥር የግንኙነት ገዢ ተፈጥሮች የመሰከ ሥራዎች በገዢ ይጠማማለ፡፡ ቁጥርቸ ለጥጥሙ ከተቋማቱ በተወጣዎ ባለሙያዎች ጥምረት መፍትሏዎች ይፈለጋለ፡፡ ከተማ ለማት፣ በቶችና ከንሰነት-ሸክሽን ሌከተር ወር ተያያዘነት ያለውውን ህጋዊ የመረጃ ጥናቶች ከሚከተሉዋ ስታት-ስተከበበ ባለሙያዎን ወር በመቀናዜት የሚሰራለም ሥራዎች በጠንካሬ መልከ እና የሚከተሉት ይገኘል፡፡

VI. ለከፊልው የሚሰጥ ድጋፍ ያለበት ሁኔታ፡

የዘርፍናን የዕድገትና ትርጉስናመሬናን ዕቅድ ለማሳከት ሁሉም ከሌለውና በመደጋገኑ የሰነድናን ዕቅድ በገዢ ለማሳከት መረጃዎን አስፈላጊነቱ የነገድ ይሞናል፡፡ ከዚህ አኩም ላይ ድጋፍ ለማሽ ፍ፡ ከሌለውና የሚሰራለም አቅም ለማሳከበት ተከታታይነት ያለው ድጋፍ የመሰከት ሲሆዎች እና የተራ.ወሙ ለሆኑ የዘርፍ ለማት እፈቀዱም እንዲያደግ ለማስታል ተገበዎ ከት-ትል ተደርጉል፡፡ ላይ ድጋፍ ለማሽ ከሌለውና የተማ ለማት ዘርፍ ልሳድ የቻል የተቀናዣ የ2006 በቻት እመት የልቦ ድጋፍ ዕቅድ ተዘጋጀ በተናጥልና በገዢ የሚከተሉት ተግባራትን በመለያት በስምምነቱ መሠረት እና የተራ.ወሙ ይገኘል፡፡

የገዢ የልቦ ድጋፍ እፈቀዱምን አስመለከቶ በማድረግ ከት-ትልና ድጋፍ መሠረት በጠዋቱ አስፈ፡ ለመራ-ለጠረም እና ድጋፍ ከተቋማቸ የገዢ መኖሪያ በማዘጋጀት የግንዘብ ማስጨበበው ግምገማዋዎች በማካሂድ ለየከልለ የከተማና ከንሰነት-ሸክሽን ዘርፍ ተቋማት በጽሕሩና ባረሙና ተስተቋል፡፡ ላይ ድጋፍ የማሽ ከሌለውና ከተማቸ ከከራቱ ዓይነት አገልግሎት የከልለ እሱት ከተማቸ የሰነድ ከሰነድ ተቋማት በመቀመጥ ተቋማት እና የሚከተሉት የሚሰራለም አቅምቸውን የበለጠ እንዲያደግበና ለማድረግ የሰነድ-

ለንደም ከተማን ከመቀሌ፣ አስፈላጊ ከተማን ከባህር ዓይነት ይግል, ከተማን ከእውጣ እና ምምበለ ከተማን ከሁዋዲ ከተማ ጋር የእሁ乍ለማማችነት የመማባበዎች ስነድ ታሳሰሪ የተፈጻሚ ሰጥቶ አስፈላጊ ባህር ዓይነት ስመራ-ለንደም መቀሌ እንዳሁዎም ምምበለና ሁዋዲ የጋራ መጽሑፍ በማዘጋጀትና የልማት ታብበር ዕቅድ አዘጋጅተው በመፈጸረም ወደ ተግባር ገበተዋል፡፡ በሌከተር ገባኤ ላይ በተካሂድው ፍጥጋማማዊ ክልሎች በመከከለታው ያለው የልማት ታብበር ከበኔኛንጠል-ገመኩ እና አማራ ክልል በሌተቀር በሌሎች መከከል ክፍተት ያለው በመሆኑ በቀጣይ ታብበርታውን እንዳያጠናክሩ አቅጣጫ ተቀምጣል፡፡ የቀሩት ክልሎችና እሁ乍ለማማች ከተሞች መከከልም የልማት ታብበር ዕቅድ ተዘጋጅቶ የልምጃ ለውጭ ተሞክሮ መግባር እንዳቻሉ በእሁ乍ለ ከተሞች እና ተባራ አካላት ይጠፃና ዕውቅና ለማስተኞት የሚስተባበር ለራምጃ እየተከናወተ ይገኘል፡፡

VII. በኢትዮጵያ ሂደት የገበዱ ትግራይና እየተወስኑ ያለ የመኖትኩ

እርምጃዎች፡-

የሰራተኞች ወራት አዲጋግም ሂደት የነበረበንን ቁልጥ ማካቆዣ ለመኖታት ከፍተኛ ጥሩት ስራው
ቆይታል፡፡ በዘመኑ ሂደትም መስቀል የታየባቸው ማካቆዣ ያለ በመንም መለያ በመለያ የተቀረብ
በለመሆናቸው በቀጣይ ገዢያትም ከዘመኑ የበለጠ ሥር መስራት የሚያስፈልግ መሆኑን ያሳይል፡፡
በአጠቃላይ በአዲጋግም ሂደት የገጠሙ ወር ወር ተግዳሚቶና እየተወስኑ ያለ የመቅትና እርምጃዣ
ቍጥሎ ቅርቡዋል፡፡

1. በእቅዱ እኩያያም ሂደት ይጠበሙ ወና ወና ተግዳሪቶች፡-

- v) የመራጥኑ ግንባታ ሥርዓትን በማጠበቀው ይረዳ አለመሆኑ፣

ለ) በከንሰትና አንቀሳቸው የሥራ ተቁሮች፣ በለመያዣ፣ የከንሰትና መሳሪያዣቶች የሚገባ፣ በአዲስ ሂቻዎች አሰጣጥ እና በፈቻዎች እድልት አገልግሎት አሰጣጥ ተረም የነበረውን የከራይ ስብሰቢነት አመለካከትና ተግባር መቀነስ የተቋሉ በሆነዎም አሁንም በዝርዝር ተግል የሚጠይቷል መሆኑ፣

ሐ) ከመረጃ ለውጭ አንፃር ሰነተና በእንደርሱዎችን ተከተሉት የተደገኘ የመረጃ ለውጭ ሥርዓት ለመዘርጋት ጥሩት እየተደረገ በሆነዎም አሁንም ይረዳ ከቆሎራል እስከ ከተማ የጠራ የመረጃ ለውጭ ሥርዓት ለመዘርጋት መዘርጋት ለይ ከፍተኛ መኖሩ፣

- iv) የድርጅና ክትትል ለማምችንን ከውጭት ተርጉም በማስተሳሰር በትል ያለው ክፍተት የሚፈለገው
ደረጃ ያልተፈጸም መሆኑ፣ እና

v) በተቀናዚ የበታቸ ልማት ጥርጋራም ቁልጥ ሲል በከላለምና በድራማዊ ግንባታው የተጀመሩ
በቶታን በተቀመጠው የመንግስት አቅጣጫ መሠረት መለያ በመለያ ለተጠቃሚያ በማስተላለፍ
ከዚ ነገ ከመሆና እንዲር መንተት መኖሩ በፊቃድ አፈጻጸማዋን ወቂት የገጠሙ ወር ወር
ቻማሪች ዓይነ::

2. አየተወስኩ. የለ. የመቀትኬ እርምጃዎችን በተመለከተ፡-

3. ልደ ተከራታ የሚሽን ጉዳያች

- v) በዚህና የተቻመረውን ለውጥ ለማሳቀስል የሚያስከትል የከተማ ለማት መራዊት ግንባታ ላይ
ትክክለት ሰጥቶ መሰራቱ::

- a) በስትና ላከራይ ስብሰባነት አመለካትና ተግባር ተጋላቸው የሆነ የሰራ ዘርፍችን ከእድጋዣ ለመከላከልና በዚህ ግንደ የሚታየውን ክፍተት ለመመሳት የሚያስችሉ የአዲረጃችና የአስራር ማሻሻያዎችን በፍጥነት አጠናቆ ቁልጥሩ የአገልግሎት አስማጥ ለሰተም መዘርጋት :
- b) ከከልሎች ጋር ያለውን የመጀመሪያ አግባብ በተለይም ላይ ይጋኙ ለሚሽ ከለለው ታክራት ለጥና ከውጭት ጋር በማስተዳደር እንዲከናወን ማድረግና የተቃሙራውን ላይ ይጋኙ አጠናከር ማሻሻቁስል :
- c) ቅድም ለሌላ በተቀናዣ የበታች ለማት ተጨማሪም በከልሎችና በድረሰዎ ከተማ አስተዳደር ያለተለለና ቅሬ በታች መሳሌ በመሳሌ እንዲተለለና ከለለው ላይ ያለው ወገኖች ዕቅ ተመለስ እንዲሁን አማራዊ አቅማቂዎችን በጋራ በማስቀመጥ ለተግባራዋነቱ ምርመራ ማድረግ ይጠበቃል::

VIII. ማጠቃለያ:-

እንዲከተሉይ የ2006 በዚት ዓመት የዘመኑ ወራት ዕቅድ አፈጻጸማችን ከበዚት ዓመቱ ዕቅድ እንዲር የሚያበረታች ይረዳ ላይ የሚገኘ መሆኑን የቀረበት ሪፖርቶች የመለከታቸለ:: በተነካወረ በለውጥ ሲሆዎች:: በሥራ ዕድል ፈጠራና የኢትዮጵያውያት ለማት:: በከተማ መራት ለማትና ማኔድመንት እና በመኖሪያ በታች ለማትና የመንግባት ጥንበቃዎች የታየ ሥራዎችን ከበረታች መሆናቸውን መገኘዎ ተቻል:: ከዚህ ለንድ ለነፃ በከንስለትራክሽን ዘርፍ የሚታየውን የከራይ ስብሰባነት አመለካትና ተግባር ለመታገል በተወስኗል እርምጃ ከበረታች ወጪት ማሞጣት ተቻል:: የከተማ ተለን:: ዓይነት ወጪት እና በከንስለትራክሽን እንዲከተሉ ለማትና ፈጠራና ሥራዎችን አፈጻጸም ከለለው ዘርፍ አፈጻጸም እንዲመከከለ ይረዳ ላይ የሚገኘ ሲሆን በቀጣይ ይህን አፈጻጸም የበረታች መከከለ ዕቅድ ለማትና የሚጠበቅ መሆኑን መረዳት ይችላል:: የእነዚህ ሥራዎች አፈጻጸም የከተማውን ሁኔታዎን የመለካም አስተዳደርና የልማቱ ተጠቃሚ ከማድረግ እንዲር ከባለድርና አካላት ጋር በመቀናዣ የተሻለ አፈጻጸም እንዲያረጋግዹ ለማድረግ በቀረ ለማትና ወራት ከተማ ታክራት ማጥተን ለንፈሰባባቸው እንዲማግበ ጉንዘበ ተወስኑዋል::

የከተማው መልካም አስተዳደር ገጽ በለው ታይል ለማት እና የመሠረት ለማት ሥራዎች አፈጻጸም በተነካወረ ወደፊላ የቀረ መሆኑን የተዘረዘሩ የአፈጻጸም ሪፖርት ይሰራል:: በገዢትና ወጪት አካይ እንዲሁ የደረሰ እና ፍሰብ ቅዱስ አይደለም አውጭና እና በአንድንድ ለማት በቀጣይ ከተማና ምርመራ የሚጠበቅ መሆናቸው መረዳት ተቻል:: በተጨማሪም በከንስለትራክሽን ለከተና በተለይም በከንድ አዋጅ አተገባበር ዘርፍ ተጨማሪ ታክራት የሚጠበቅ መሆኑን መረዳት ይችላል:: የእነዚህ ሥራዎች አፈጻጸም የከተማውን ሁኔታዎን የመለካም አስተዳደርና የልማቱ ተጠቃሚ ከማድረግ እንዲር ከባለድርና አካላት ጋር በመቀናዣ የተሻለ አፈጻጸም እንዲያረጋግዹ ለማድረግ በቀረ ለማትና ወራት ከተማ ታክራት ማጥተን ለንፈሰባባቸው እንዲማግበ ጉንዘበ ተወስኑዋል::

የካተማ ለማትና በተቻቃና ከንሰነትራክሽን ማረጋገጫ
የ2006 በቻቃት ፍዴጊ የዘመን የዘመን ወራት የወቅድ እፈዳያም ስጋርት

ተ.ቁ	ስትራቴጂዎች	የጥርጋሪያ ግብና ተግባራት	የውጭት አፈጻጸም አመለካቸች	የቆርፍ ወርድ	ከንዱን	ንግድ ብ%	ጥርጋሪ
3.0	የሚሰራደሸያዊ ሥርዓቶችን ማሻሻል	የለውጭት አፈጻጸም በየጥሩው በሙከትነት፤ በሙያገኘውና ግብና-መልስ በሙከተት የሥራ አፈጻጸም መጠኑና ግብና-መልስ 100% በወጪት ተከር የሚገኘ ስርዓት /BSC/ እኔ የተመሬት እንዲሁም ይረዳዋል፤ በተቋሙ የለማትና የለውጥ ሲፈወቃችንን ወጪታማነት የሚያሳይን የጥራት ሆኖ አመራር ሚርዓት ተግባራዊ ይህናል፤					
3.1		በ11ኛ በንዱት የሆነ አፈጻጸም፤ ቅጂጣሚና ግብና-መልስ በማድረግ የለውጥ ሆኖታ ወደ ነገር የሚቀበሉበትን ያረጋ ላይ እንዲደርሱ ማድረግ፤	የተካሂወ የከትትል፤ ይህም ቅጂጣሚና ግብና መልስ ወጪት የለንኝ ስሜት	1	0	0	
3.2		የ360 ዓገሮ ቅጂጣማ በየደረጃው ቅጂዕቅት ባለው መልክ ተግባራዊ እንዲሁም እና ወቅታዊ የጥሩ ማካቻዎችን መለያትና መፍታት የሚፈለግ በበደት ዓመቱ 2 ቀበ ቅጂጣማ ማካሂድ፤	በ21ኛ	2	2	100	
3.3		የመሠረታዊ የእነሰ-ር ወጪ ለውጥ /BPR/ እና የውጭት ተከር ሥርዓት ቅጂዕቅ (BSC) አተገኗበና ወጪት በየደረጃው በወጪ አነት-ልኩ ቅጂጣማ በማድረግ ግብና መልስ መለከተ፤	የተሰጠ ግብና መልስ ስነድ በቀጥር	9	9	100	
3.4		የሥራ አፈጻጸም ወጪትና ግብና-መልስ 100% በወጪት ተከር የሚገኘ ስርዓት /BSC/ እኔ የተመሬት እንዲሁም ማድረግ፤	በመቶች	100	100	100	

ማስታወሻ: የለው ትና የልማት ሲሆን ቅጽ ተጠሪ በተመለከተ በሚገኘው መ/ቤቱ ከሚገኘው 546 ሲሆን ቅጽ ውስጥ 433 የሚሆነት በ69 የለው ትና የልማት በድን እኩረክቶች ውስጥ የታቀኑ በመሆኑ ይችላል፡፡ የአዲስአበባ ስሌዳው የተቋሙ ከዘም እንደርሱ መሆኑን መግለጫ እንደሆነ፡፡

2	የፍቅር ከግድ-ት እና የጠለፈ ተርጉራዎም የእራዳዎም ከተ-ከልና ማሞጣ ሚራምች					
2.1	ገብ 23:- ትንሬታዊ አስራር መነሻበት	በራሱ-ራል እና በከላለ-ቻ/በከተማ አስተዳደርች መካከል በከተማ ልማትና ከጠት-ኩባሽ ነው፡ የተናበብ- የጋራ ሰቀረብን በመዘገበና የሰጠውን ቤት በኋይ በመራራሪው ተግባራዊ ይረዳው፡፡ አራዳዎምችን በመግምገም ገበረ-መልስ ይጠበላ፡፡				
2.1.1		በየበረት ዓመቱ በራሱ-ራል እና በከላለ-ቻ/በከተማ አስተዳደርች መካከል የተናበብ- 11 ዓመታዊ የጋራ የፍቅር የሰጠውን ቤት በኋይ (MOA) በምክረጥት መራራሪያውን ተግባራዊ ማድረግ፡፡	የተዘጋጀ ዓመታዊ ሪፖርት ሰነድ መሆኑ	11	11	100
2.1.2		በራሱ-ራል በየበረት ዓመቱ ሁሉት ገዢ እና በከላለ-ቻና ከተማ አስተዳደርች በዓመት- አንድ ገዢ በመስከተ የሰነටር ተቀማት የፍቅር አራዳዎም ምክንያቱ በማኅበድ ባለ- መልስ መሰጠት፡፡	የተዘጋጀ የራሱ-ራል ሰነድ- ተቀማት የፍቅር አራዳዎም ውጭና ለጠራ-ጠራ መሆኑ	2	2	100
2.1.3		በራሱ-ራል ከከላለ-ቻና ከተማ አስተዳደርችን ያሳተኗል፡ በዓመት- ሁሉት ገዢ እና በየከላሌ/ከተማ አስተዳደር በዓመት- ሁሉት ገዢ የሰነටር ጉባኤ መጽሑፍና በማኅበድ የፍቅር አራዳዎም ማሞጣ ባለረ-መልስ መሰጠት፡፡	የተዘጋጀ የራሱ-ራል የሰነටር ጉባኤ መጽሑፍና ማዘት	2	2	100
2.1.4		በፍቅር ከግድ-ት እና በእራዳዎም ከተ-ከልና ማሞጣ ሚራምች ለማጥበብ እንዲታረ በራሱ-ራል፡ በከላሌ-ቻና ከተማ አስተዳደርች ጋር የጋራ ንዑስም በዓመት- ሁሉት ገዢ ማኅበድ፡፡	የተዘጋጀ የጋራ ንዑስም ማዘት	2	2	100

ተ.ቁ	ስነ-ራሱዎች በዚ	የጥርጋራው ገብና ተግባራት	የወጪት አፈጻጸም ለመሳሪያ	የወጪ ቁል	ከንዱት	ንግድ ብ%	ጥርጋ
2.2	ገብ 4:- የመረዳ አያዝ፣ አደረጃቸት፣ ለውጥና ድህንነት ማሻሻል	የዘርፍ መሠረታዊ የስትራክቴክ መረጃዎችን በማሳሰቢያ፣ በማረራዴትና በመተገኘት ለጥርጋራው መጠኑ፣ ሲሆንና ፍይይ ግምገማ የመረዳ የሚጠሩ ተናት የሚሆኑ 4 ተናቶች ይካሬዋል::					
2.2.1		የከንሰት-ራከሻ አንቀሳሽ-ው ማቅረብ ለአት-የአድራሻ አካላዊ አድራሻ እና ለሁሉም የለውን ማረዳ በጥናት የተዘጋጀ እንዲሁም ከማሻሻል ስት-ትኩስኩ እና የጊዜ ዝርዝር የሚከተሉ በመተባበር በ2005 በፊት ዓመት የተፈመረው ተናት እኩ በፊት ዓመቱ መጠኑን ማሻሻል::	የተካሂወው ተናት የአፈጻጸም ቁል በመዋና	100	80	80	
2.2.2		የአት-የአድራሻ ከተማው ያደረገት እና የከተማ-የአ አገልግሎቶች ያረጋ ተናት ዓመቱ::	የተካሂወው ተናት የአፈጻጸም ቁል በመዋና	40			አሁን-habitat-3 ለለው ተናት ማሻሻል ላይ በመተባበር በመዋና በተዘጋጀ::
2.2.3		የከተማው መሠረት-ልማትና አገልግሎት አቅርቦትና እና ቁልጥና የሚያስከት እና ጥናት ዓመቱ::	የተካሂወው ተናት የአፈጻጸም ቁል በመዋና	93	60	64.52	
2.2.4		የከንሰት-ራከሻ አንቀሳሽ-ና አጠቃቀምን ተናት ዓመቱ::	የተካሂወው ተናት የአፈጻጸም ቁል በመዋና	78.7			UNCSA አንቀሳሽ የተወለኑ በመሆኑ
2.2.5		የዘርፍ የአያዝ አመት የልማት ሆኖ ለመግምገማ የሚያስከት የከተማው-ራከሻ (2001-2005) ማኅድ በማሻሻል እንዲሰራው ማሻሻል::	የተካሂወው ተናት የአፈጻጸም ቁል በመዋና	81.25	92	113.23	
2.2.6		በከልለ-ችና ከተማ አስተዳደርች የስተ-ፍቅርኩ የዕት እንዲቋቋም ይ-ገኙና ከተማው ማሻሻል::	የተካሂወው ተናት የአፈጻጸም ቁል በመዋና	100	100	100	
3	የኢትዮጵያን ተከተለዋና ያታበት ማማት ለመ-ሙ						
1	ገብ 4:- የመረዳ አያዝ፣ አደረጃቸት፣ ለውጥና ድህንነት ማሻሻል	በተቋሙና የዘርፍ ሲመኖሩ የመረዳ ለመሳሪያ ተለት አካተማዎች የመረዳ መረጃ አንቀሳሽ-ራከሻ እንዲኖር ይረዳል::					
1.1		ለ4 ላዕላ እና ክ-ወርር ያዘጋጀ የከልለ እና በርሃቶች፣ ተጠሪ ተቋማትና ከተማው እንዲሁረጋ ማሻሻል::	4ን የዘጋጀ ተቋማት በዕላ	3	3	100	
1.2		ለ11 በወረዳት ወሰኑ ያለበት ተጠሪ ተቋማትና እና በርሃቶች፣ እና ክ-ወርርና ከተማው እንዲሁበ ማሻሻል::	ወረዳ ክት አገልግሎት- ተጠቃሚ የዕላ ተቋማት በዕላ	5	4	80	
2	ገብ 4:- የመረዳ አያዝ፣ አደረጃቸት፣ ለውጥና ድህንነት ማሻሻል	የከተማ ማማትና ከገበት-ራከሻ አጥሌ-ገበትና ያታበት እንዲለመና የወጪት ተከር የሥራ አፈጻጸም ምናና አመቱን እንዲሁን ይረዳል::					
2.1		በሚኒስቴር መ/ቤት የአንቀሳሽ-ና የግምገማ ቤት፣ የለው ቤት አስተዳደር እና የተቀናዣ የጠቅላላ አገልግሎት የመረዳ ለሚኖሩ በሚኒስቴር መ/ቤት እንዲለማ ማሻሻል::	የለው የመረዳ ሰርዓት በዕላ	3	3	100	
2.2		ለ22 ለሰጣች በራሱኩልና ለ113 ለሰጣች በከልለ-ች እንዲሰለጥኑ በማሻሻል በተሟቃው ወጪዎችና ጽርታ ተቋ ለየራሳ ዓመቱ መረጃን ወቅታዊ ማሻሻል::	በራሱኩል ለሰጣና እንዲሟች የተደረገ የሰጣች ሰነት በቀጥር	22	20	90.9	
			በከልለ የሰጣች ሰነት	80	44	55	

ተ.ቁ	ስትራቴጂዎች ግብቶች	የጥርጋሪያው ገብና ተግባራት	የመጠት አፈጻጸም ለመሳይንስ	የወጪ አጭ	ከንዱን	ንግድ ብ%	ጥርጋሪ	
	2.3		በየፋይ ትምህር የክልል-ር ምድረት ለውጥ /BPR/ እና የመጠት ተከር ስርዓት ባንቀዬ (BSC) ትግበር በእንደርሆነን ተከተሉ የታዘዴ እንዲሁም በየወጪ የተደረገ ከተተልና ይኖሩ ማረጋገጫ፡፡	በየፋይ ትምህር የክልል-ር ምድረት ለውጥ /BPR/ እና የመጠት ተከር ስርዓት ባንቀዬ (BSC) ትግበር በእንደርሆነን ተከተሉ የታዘዴ እንዲሁም በየወጪ የተደረገ ከተተልና ይኖሩ ማረጋገጫ፡፡	3	3	100	
2.3				በየወጪ የተደረገ የክለት-ትል በዋና በቀጥር	9	3	33.3	
II.	የዋና ውና ተልዕኮ ማስታወሻ/Internal Process/							
1	የጥቃቅና አነስተኛ ኢንተርፕራይት ልማት ለመወቃቻ							
	የክልል-ር የሚሰራውን አካም ቅንጻታ ሲሆን							
1.1	የII-የIIIኛ የክልል-ር አካም ማሳወች	በ2006 የዚህ ዘመን የIIIኛ አነስተኛ የክልል-ር የሚሰራውን አካም ለማሳደግ ሌ5,915 ከመራር አነስተኛ ባለሙያዎች የክልል-ር ለመሳይንስ መሰጠት እና 8563,723 ነገር አንቀሳሽናን ወደ ሥራ ለማሳደግ አዲስ 1,799,539 አንቀሳሽናን በይምሩ ሌ1,810,244 የክመሌከትና ክህለ-ትሮስ መሰጠት ይለመል፡፡						
1.1.1.		የIIIኛ አመራር-ቻን፣ የልማት አስፈላጊውን አነስተኛ እና አንቀሳሽናን አካም በመገኘነት በዝርዝር መሰረት ያለው የልማት ለመሆኑን 867 ከማንድ ፖስት ማረጋገጫ፡፡	የተደረገው ከማንድ ጋዜጣ በዋና	487	765	157		
1.1.2		የIIIኛ ልማት የሚያሳይሩት በፊዕራልና በክልል-ር ሌ7 ቀፍት ተፍጥቶ፡፡ የድጋፍ፡ ማስቀመጥ፡ ማስፈጸማዊ መመርያዎች እና ማንዋለ-ቻን ማዘጋጀት፡፡	የተዘጋጀ እና የተሰራበ኏ መመርያዎች በዋና በቀጥር	37	34	92		
1.1.3		ለ1,397 አካምና እና 83,995 መከተሉት አመራር-ቻን በይምሩ 5,392 የIIIኛ ልማት ፖስት በፊዕራልና ሌላ የክመሌከትና የክህለ-ትሮስ የክልል-ር ለመሳይንስ መሰጠት፡፡	የክልል-ር ለመሳይንስ ለመሳይንስ ተሰጠው የሆነ አካምና አመራር-ቻን በዋና በቀጥር	1397	1397	100		
1.1.4		በየዚህ ሌዕስ ሌ30,000 የIIIኛ አስፈጽማዊ አካል ተዋዋይ አመራር-ቻን በለሙያዎች፡ ሌ60,826 ሌሆነ ሌላ ለመሳይንስ የክመሌከትና መመርያዎች ምሩ እና ሌዕስ ሌ563,723 አመራር-ቻን አንቀሳሽናን ከፍተትን መሰረት የደረሰ የክመሌከትና የክህለ-ትሮስ ለመሳይንስ መሰጠት፡፡	የክልል-ር ለመሳይንስ ተሰጠው የሆነ አካምና አመራር-ቻን በዋና በቀጥር	3995	2224	55		
			በስልጠናው ተሰጠው የሆነ አካምና አመራር-ቻን በዋና በቀጥር	30000	63758	212		
			በስልጠናው ተሰጠው የሆነ አካምና አመራር-ቻን በዋና በቀጥር	60827	145429	239		

ተ.ቁ	ስነድ-ቋሚው ቻች	የጥርጋራው ገብና ተግባራት	የወጪት አፈጻጸም ለመሳካች	የፋወር ቃል	ከንዱት	ንግድ ብ%	የጊዜ
			ከታደረሰ አነስተኛ አንተርሃይል ወደ የበቀ አገለተኛ ይረዳ የተሽጢነ አንተርሃይል በዘት በቀጥር	1719	1069	62	
1.3.4		በገንዘብ አቀፍ አንድ ውመታዊ የጥርጋራ አንተርሃይል ይረዳ የተሽጢነ አገለተኛ ይረዳ በዝርዝር መሰኑ የለው ስክት ያስመዘገበው ነት 127 አንተርሃይል አቀፍ አንድ ውመታዊ ወገኖች፣	አውቅና የተለዋቸው የአንተርሃይል በዘት በቀጥር	127	277	218	
	የጥርጋራ ስድስ ሲጠና ማኅ						
1.5	ገቢ 27:- የጥርጋ ራ ስድስ ማኅ	በገቢ 25 ዓመት የእድሜት ታራንክርማዊ ከተያዎው ይቻል ወሰት በ2006 ቀንት ዓመት በመፊበት ለ799,539 ሂሳብ ልላት በተገኘበት ገብና ተርሱካች አንድ ማለያ በደምና 1,799,539 የጥርጋ ራ ስድስ ያፈጻጸል::					
1.5.1		በመፊበት ሁኔታ የተማለ ይቻል በመሰጣት በማተኩናት የጥርጋ በርሃና የጥርጋ ለ799,539 ሂሳብ ልላት በተገኘበት ገብና ተርሱካች አንድ ማለያ በደምና 262,258 ሂሳብ ልላት በተገኘበት የጥርጋ ስድስ መኅጋጌ::	የተፈጻሚ የሰራ እድል በዘት በቀጥር	222,919.30	180413	81	
1.5.2		በመፊበት ሁኔታ የተማለ ይቻል በመሰጣት በከተማት-ከተማ የጥርጋ በርሃና ለ799,539 ሂሳብ ልላት በተገኘበት ገብና 51,217 የጥርጋ በማተኩናር ሌ154,318 አካል በደምና 205,535 ሂሳብ ልላት በተገኘበት የጥርጋ ስድስ መኅጋጌ::	የተፈጻሚ የሰራ እድል በዘት በቀጥር	174704.75	297425	170	
1.5.3		በመፊበት ሁኔታ የተማለ ይቻል በመሰጣት በከተማት-ከተማ የጥርጋ በርሃና ለ113,789 አካል በደምና 154,543 ሂሳብ ልላት በተገኘበት የጥርጋ ስድስ መኅጋጌ::	የተፈጻሚ የሰራ እድል በዘት በቀጥር	131360	224725	192	
1.5.4		በመፊበት ሁኔታ የተማለ ይቻል በመሰጣት በከተማ ገብና የጥርጋ በርሃና ለ85,205 አካል በደምና 106,489 ሂሳብ ልላት በተገኘበት የጥርጋ ስድስ መኅጋጌ::	የተፈጻሚ የሰራ እድል በዘት በቀጥር	90514	123907	167	
1.5.5		በመፊበት ሁኔታ የተማለ ይቻል በመሰጣት በንግድ የጥርጋ በርሃና ለ56,000 አካል በደምና 70,714 ሂሳብ ልላት በተገኘበት የጥርጋ ስድስ መኅጋጌ::	የተፈጻሚ የሰራ እድል በዘት በቀጥር	60108	137336	228	
1.5.6		በመጀመሪያ ገብና ተርሱካች ይረዳ ማለትም:: በ10 የኩስርሱ ተወቃቄ:: በመጥናት ለ8 ሏሳብ 2 የሰኔር ፍ-ብርሃን በተጨማሪ 7 የሰኔር ፍ-ብርሃን:: በመጥናት ለማት:: በዚህ እትወር:: በዚህ ማመንጻወች በከተማት-ከተማ የጥርጋ በርሃና ትራንስፖርት ይቻል በመን በንግድ የጥርጋ ስድስ የጥርጋ በርሃና ለንግድ የጥርጋ ስድስ መኅጋጌ::	የተፈጻሚ የሰራ እድል በዘት በቀጥር	850000	750117	88.25	
	የአገል ማሻሻል አገልግሎት አስጥጥ ማኅ						
1.6	ገቢ 23:- ቴንቃታዊ አስራር ማኅ	የአገል ማሻሻል አገልግሎት አስጥጥ ማኅ ተመሳሳይ ያለበት አንድሁም በማድረግ፣ አንድሁም ንብር 452 ማሻሻልን በማተኩናር እና አካል 167 ማሻሻልን በማቋቋም የአገልግሎት አቅርቦት ሆኖም ተፈጻሚ አንድሁም በማድረግ ላ2.6 ማለያ ሂሳብ ልላት ይቻል የጥርጋ ስድስ የጥርጋ በርሃና ለንግድ የጥርጋ ስድስ መኅጋጌ::					

ተ.ቁ	ስትራቴጂዎች ቋጥ	የጥርጉሪዎች ገብና ተግባራት	የውጭት አፈጻጸም ለመሳካች	የፋወር ቋልግ	ከንዱን	ንግድ ብ%	ምርመራ
1.6.1	የተሰያየ 452 ንር የአንድ ማስከላል አገልግሎቶች ያለበትውን የቀኑቀኑና የሰውሃይል በማሚያለትና በማብቃት አገልግሎት የመከበት አቅማችው እንዲጠናከር በማድረግ በ107 ጥናል ማስከላሉት ባንክዎች ቅድሞ ባለሙያዎች ማረጋገጫዎች መሰከተ፡፡	የተመናከሩ ንር የአንድ ማስከላል አገልግሎት ቅድሞ ባለሙያዎች ማረጋገጫዎች መሰከተ፡፡	የተመናከሩ ንር የአንድ ማስከላል አገልግሎት ቅድሞ ባለሙያዎች ማረጋገጫዎች መሰከተ፡፡	316	467	148	
1.6.2		167 አዲስ አንድ ማስከላሉት በመግንባት የዘርፍ ልማት አገልግሎት ቅድሞ እንደሸቦኑ ማረጋገጫ፡፡	የተቋቋሙ አዲስ ማስከላሉት ቅድሞ ባለሙያዎች ማረጋገጫ፡፡	100	148	148	
1.6.3		ብ1,799,539 ሲሆን ፈለጻዎች የአንድ ማስከላል አገልግሎቶች ተጠቃሚ በማድረግ ለሚሸጠው እና አጋል ፈጠራ ምንም ለማረጋገጫ መኖር፡፡	ብአንድ ማስከላል አገልግሎት ተጠቃሚ የሚሸጠው ሲሆን ፈለጻዎች ማረጋገጫ፡፡	1079724	1006954	93	
1.6.4		ብ103,640 ንርና ለአዲስ እንተርፕራይዞች የእናገን ድረሰን መሰረት ያደረገ የአንድ ማስከላል አገልግሎት ድረሰኝ እንዳሁዎች፡፡	አገልግሎት ድረሰኝ እንተርፕራይዞች ማዘጋጀት፡፡	77730	294561	379	
1.6.5		ብ9,902 በትክክለኛ የዘርፍ እ-መድቦች ቅድሞ ላይ የተሰጠው በታች በመለያት የዘርፍ ልማት መጋቢቱዋ ድጋፍ ተጠቃሚ ለማድረግ በአንድ ማስከላል አገልግሎቶች በ190 እንተርፕራይዞች በማረጋገጫ ወደ መደበኛ እንዳሁዎች፡፡	ወደ መደበኛ ቅድሞ የተሰጠው እንተርፕራይዞች ማዘጋጀት፡፡	500	2367	473	
	የቀበሌ ባህል ማቆጋር የፋይናንስ አቅርቦት ድጋፍ ለመ						
1.7	7:- የቀበሌ ውሳድ፣ የፋይናንስ አቅርቦትና አገልግሎት ማዘጋጀት	በበኩም ፍዴቤ በእንተርፕራይዞች ተደራሽተው ወደ ለሥራ ለማግበት አዲስ ንር እንቀሳቻች በር 5,055 በላይን እንዳሁዎም በየዘርፍ በጥቅምት በር 1,656,500 እንዳቻቻው በማረጋገጫ በር 2,307,963 እንቀሳቻች በር 6,740,655,534 በፊር በማመቻችን ቅድሞ ለሌ የተሰጠው ሆነ አዲስ የሚሰጥ በፊር 100% እንዲመለስ ይደረጋል፡፡					
1.7.1	በኢትዮጵያ ተደራሽተው ከሚገኘ ንርና አዲስ እንቀሳቻች በር 5,055 በላይን እንዳሁዎም ከከፍተኛ የትምህርት ተቋማት ቤር በመቀናዬት የየዘርፍና የኤክስቴና መ-ይና ትምህርት ለመስጠት ተቋማት ተማሪዎች ገና ለገበ በሚሰጠው የግብር ቅድሞ እረጋብቻን ተከተሏይ የዘርፍ ልማትና የቀበሌ ባህል ማቆጋር ቅድሞ በመኖርበት በተሰሳ ከሚልከለቶች ገና በፊር 1,656,500 እንዳቻቻው ድጋፍ፡፡	የዘርፍ እንቀሳቻች የተቀበሌ የፊር መጠን በላይን በፊር	30.84	35.99	117		
1.7.2		የተቀበሌ የፊር መጠን የተማሪዎች የቀበሌ መጠን በፊር	10733	2839	26		
1.7.3		የፊር ተጠቃሚ የሚሸጠው እና በበኩም ፍዴቤ በጥቅምት በፊር 4.39 በላይን እና ቅድሞ በፊር ያልተሰበሰበ ወጪና በፊር በር 173.9 ማለያን እንዳሰበሰበ ማረጋገጫ፡፡	የተሰበሰበ የፊር መጠን የተመዘገበው በፊር ተመለስ የሚሸጠው እና በፊር መጠን በፊር	1730973	439246	25	
		2.24	1.54	69			
		139.1	65.57	47.17			

ተ.ቁ	ስትራቴጂዎች ዋጋ	የጥርጉሪው ገብና ተግባራት	የመጠት አፈጻጸም ለመሳይች	የፍ ወር ዓመን	ከንዱን	ንግድ ብ%	የመሆኑ
1.7.4		በስራው በዚል አስፈላጊው ትግር ፊቶ የመሆኑን ስምምነት ለገቢ የአስራር መመራሽ በማዳደሪያ እና ሆኖታቸውን በመዘርጋት 8,031 እንተርፕራይዞች የሰጠው ተጠቃሚ እንዲሁም ማድረግ::	የወቅ የመሳይች መመራሽ በዚል በቀጥር	1	1	100	
			የመሳይች ለገቢ ሆኖታቸው የተዘረዘሩት የመመራሽ በኢትዮጵያው እንቀሳቸው በዚል በቀጥር	5019.38	2639	52	
			የመሳይች ለገቢ ሆኖታቸው የተዘረዘሩት የመመራሽ እንቀሳቸው በዚል በቀጥር	17820	13495	76	
የኢትዮጵያን አገልግሎት አስጣጥ ሆኖ							
1.8	711 12-የዘርፅና የሰው ሂሳብ ማቅረብና አቅም ማንጠበቅ	ብ15,860,636 ንብርና እኩል የኢትዮጵያው የንግድ ሲሆን አመራርና የተከናወነ ስልጠና እና 16,505,481 የመሆኑን የክርክር አገልግሎት ይጋፍ በመሰጠት እና 128,096 እንተርፕራይዞች የBDS አገልግሎት በመሰጠት ተወካይነትታው ዘዴት እንዲኖረው ይረዳል::					
1.8.1		ብ15,860,636 ንብርና እኩል የኢትዮጵያው አገልግሎት የንግድ ሲሆን አመራርና 16,505,481 ንብርና እኩል የኢትዮጵያው አገልግሎት የተከናወነ መሆኑ ስልጠና የተከናወነ መሆኑ ትምህርና ስልጠና ተቋማት እንዲያገኙ ማድረግ:: እንዲሁም 128,096 እንተርፕራይዞች የBDS አገልግሎት እንዲያገኙ ማድረግ::	የንግድ ሲሆን አመራር ስልጠና የገቡ አገልግሎት በዚል በዚል	1090710	575108	53	
			የተከናወነ ስልጠና የገቡ አገልግሎት በዚል በቀጥር	540239	730182	135	
			የBDS ተጠቃሚ የገቡ አንተርፕራይዞች በዚል በዚል	89668	94493	105	
1.8.2		ለጥቃቅና አነስተኛ እንተርፕራይዞች የተከናወነ ምንም የመሆኑን ተወካይነትታው 645 የመቋቋንቃን ማዘጋጀት::	የተከናወነ ምንም የመሆኑን ተወካይነትታው የመቋቋንቃን በዚል	430	771	179	
1.8.3		በየከልለ ታክክለኛ በተመመቻው የሥራ መሰኞች 806 የተካሳው የመሆኑ ተወካይነት ተመርተው ማዘጋጀት::	ተመርተው የተሰራው መሳይች በዚል	537	553	103	
1.8.4		ብ2,259,394 የጥቃቅና አነስተኛ እንተርፕራይዞች እንቀሳቸው እንቀሳቸው የመሆኑን የክርክር አገልግሎት መሰጠት::	የመሆኑ የጥቃቅና አገልግሎት የገቡ በኢትዮጵያ በዚል	1055577	699981	66	
1.8.5		ብ8,852 ጥናል እንተርፕራይዞች የከይናን ትግበራ ተጠቃሚ በማድረግ ተወካይነትታው ዘዴ እንዲሁም ይጋፍ ከት-ትል ማድረግ:: ለ650 ላጾችም የከይናን ሆኖ አመራር የሰነድዎች ስልጠና መሰጠት::	የከይናን ትግበራ ተጠቃሚ የገቡ እንተርፕራይዞች በዚል	6639	6639	100	
			የከይናን ሆኖ አመራር የሰነድዎች ስልጠና የገቡ እንዲሁም በዚል	650	403	62	

ተ.ቁ	ስትራቴجيያ ቋዕ	የጥርጋሪው ገብና ተግባራት	የመጠት አፈጻጸም አመልካች	የወጪ ዓመታዊ	ከንዱን	ንጽናር ቦ%	ጥርመራ	
1.8.7		በከላለ ዓይነ ከለ የጥ/ክ/ክ/ል/ክ/ሮ/ሙ/ቃቄ ወሰት 60% በሚሆነት የከላለን የሚሆር አመልካር ሆኖም እንደተገኘበት ማረጋገጫ::	የከላለን ስራ አመልካር የከላለ የከላለ ጥ/ክ/ክ/ል/ክ/ሮ/ሙ/ቃቄ በሆነ በመቶች	55	5	9.06		
1.8.8		በኢትዮጵያ ሌሎ የሚታየ የጥርጋሪው ተግባራት ከፍተኛችን ለመፈጸማት A290,515 አንቀፅዎች እና A42,330 የእነዚህ እንተርፕራይዝ የከላለን ሆኖ አመልካር ሆኖም መሰጠት::	የከላለን ሆኖ አመልካር አመልካት ሆኖም የጥ/ክ/ክ/ል/ክ/ሮ/ሙ/ቃቄ የኢትዮጵያ ሆነ በቀጥር	217886	155632	71		
1.8.9		የጥርጋሪው እንተርፕራይዝ የከላለን ትግበራ ፖርመኬ ተመክሮ በመቀመር በጥርጋሪው A5,897 እና የጥርጋሪው እንተርፕራይዝ የከላለን ሆኖ አመልካር እንዲተገኘ ድርጅቱ ክትትል ማረጋገጫ::	የከላለን ሆኖ አመልካር የተገኘ እንተርፕራይዝ በሆነ በቀጥር	5897	552	9.36		
		የመግለጫና የመሽጂ ቤት ዓይነ ሆኖ						
1.9	ገቢ 6:- የጥርጋሪው ጥርጋማትና የገበያ ፈማትና ማረጋገጫ	በከላለ ዓይነ በከተማ አስተዳደርች ለመግለጫና ለመሽጂ አገልግሎት የሚወል 6,288 ፔ/ር ቤት በማዘጋጀት 10,332 ሌሎች እና 390 ሁኔታዎች እንዲገቡ በማድረግ በበጀት ዓመት 982,211 አንቀፅዎች ወደ ሆኖ እንዲገቡ ይደረጋል:: የከላለ ወሰት ሌሎች 50 በመቶ ተጠቃሚ እንዲሆነ ይደረጋል::						
1.9.1		በኢትዮጵያ ተደራሱ ወደ ሆኖ ለሚገባው 982,211 አንቀፅዎች 6,288 ፔ/ር የለማ መፈት ተከራክሩ እንዲቀርቡ በማድረግ 10,332 ሌሎች እና 390 አገልግሎት ማረጋገጫ ሌሎች 50 በመቶ ተጠቃሚ እንዲሆነ ማረጋገጫ::	ወደ ስራ ለሚገባው አንቀፅዎች ሆነ በቀጥር	589327	235373	40		
1.9.2		ለሚገባው የመግለጫና የመሽጂ ከለስተር ማቆከለትን መሰረት-ፈማት 100 ጥርጋሪው እንዲሆነዋለሁ ማረጋገጫ::	መሰረት መማት የተሟላዋለሁ ከለስተር በሆነ	3518	1446	41		
		የመግለጫና የገበያ ፈማትና ማረጋገጫ						
1.10	ገቢ 6:- የጥርጋሪው ጥርጋማትና የገበያ ፈማትና ማረጋገጫ	የኢትዮጵያ ተግባራት የጥርጋማትና በማረጋገጫ እንዲሆነ ውለም አቶና እግዢያዎችንና ወርክክዎች በማዘጋጀት 0250,000 እንተርፕራይዝ ሌሎች 1,906,542 አንቀፅዎች የብር 9,139 በሌላን ሲገ ወሰት የገበያ ተከሳሽ እንዲሆነ ሌሎች 10,050 እንተርፕራይዝ 400 ማረጋገጫ ተር የወጪ ሲገ የገበያ አንዲሆነው ይደረጋል:: በጣም ተከሳሽ 50 በመቶ ሌሎች ተጠቃሚ እንዲሆነ ይደረጋል::						

ተ.ቁ	ስትራቴጂዎች ቋጥ	የጥርጉሪው ገብና ተግባራት	የመጠት አፈጻጸም ለመሳካች	የ9 ወር ዓመ	ከንዱን	ንግድ ብ%	የመሆኑ
1.10.1		በ250,000 ኢንተርፕራይት ሲተደረገ ላ1,906,542 ኢንቀፅዎች በሁንር ወሰን የዘመ የዘመ 9,138,566,610 እና ለ10,050 ኢንተርፕራይት ሲተደረገ ላ50,100 አንቀፅዎች በC400 ማለያን የወጪ አገር የገበያ ዕዳል መጽሑፍ፤	የእገር ወሰን የገበያ ትኩስ የተፈጻሚነቶ አንቀፅዎች በማት በቀጥር	1448.97	1081.11	75	
			የእገር ወሰን የገበያ ትኩስ የተፈጻሚነቶ አንተርፕራይት በማት በቀጥር	190,000	216,222	114	
			የተፈጻሚ የሀገር ወሰን የገበያ ትኩስ መጠን በበላይን በር	7.76	6.74	97	
			የወጪ አገር የገበያ እናል የተፈጻሚነቶ አንተርፕራይት በማት በቀጥር	7650	2475	32	
			የወጪ አገር የገበያ ትኩስ የተፈጻሚነቶ አንቀፅዎች በማት በቀጥር	38075	12375	32	
			በወጪ አገር የገበያ የተፈጻሚ ትኩስ በበላይን በር	304	263.86	87	
1.10.2		ከኢትዮጵን ከመ-ኢትዮጵን ተከናሽ ልማት እኝንሰ. ወር በመተባበር በተዘጋጀው የዋብ ጽርቃል ለ39 የሰሜን አገልግሎት ይርሱታ የኢትዮጵን (online) ሰራዊ እንዲያሸጠ ይጋፍ ማድረግ፤	በኢትዮጵን ልማት እንዲያሸጠ የተደረገት አንተርፕራይት በማት በቀጥር	26	15	58	
1.10.3		በኢትዮጵን ልተሰጣቸው እና አገልግሎት ይርሱታ ሲለቀለም አቅራ ታቦይት 4 የማጭበት ማስጨበበው ወርክስ ማዘጋጀት፤	የተካሂደ ሚኒስቴ ማስጨበበው ወርክስ ተ በመድረሻ በማት በቀጥር	3			ለማካኤል ሰነድ ንገድ ተዘጋጀ መረጃ የመሰረሰ በኋይ በመከራከ ለይ ነው
1.10.4		የቃቅናና አስተቶች ኢንተርፕራይት የሚሰተኞች ከሀገር ወሰን እና ከውጪ ሁገር ተቆሙት ተሞክር ሌሎች የሚችሉዋቸው 6 ቀንፋዎች ዓለም አቅራ አንተርፕራይት ማዘጋጀት፤	የተካሂደ ሚኒስቴ ወሰን እና ዓለም አቅራ የኢትዮጵን ውማት በቀጥር	4	3	75	
1.10.5		የሀገር አስተቶች አይደለ ይርሱታ ከይርሱታ ወር ተሰለፈው ሌሎች አገልግሎት የተፈጻሚነቶ የተፈጻሚነቶ ለመኖታት 15 የጋራ ይረዳው መቆረከት ማዘጋጀ፤	የተካሂደ የጋራ ይረዳው መቆረከት በማት በቀጥር	11			የጋራ ይረዳው ለማካኤል ሰነድ ንገድ ተዘጋጀ አገልግሎት የማሚነት
		የኢንተርፕራይት የመረጃ የመታማትን ለማዳደግ 10 የጥርጉሪው የገበያ የአስተ ለጋልጋል ለነድ እና የተጠነ ለ20 የጥርጉሪ የገበያ ማስጨበበው ለተዋዋዎች ከተተለፈ ይጋፍ በማድረግ ታቦይ-መልስ መሰጠት፡፡	ተማሪዎች የሚገኘ ከገር የአስተ ለጋልጋል የገበያ በነድ በቀጥር	20	16	80	

ተ.ቁ	ስትራቴጂዎች ቋዱ	የጥርጋሪያ ገብና ተግባራት	የውጭት አፈጻጸም ለመሳካች	የፍወር ቋልግ	ከንዃት	ንግድ ብ%	ማርመራ
1.10.6			አዲስ የተጠናና ተግባራዊ የሁኔታ የአዲስ ለንሰላት በሆነ በፊርማ ቅጽ	8			የሚፈጸመው ማርቶች የመዘገብ ስራ ተሰረጋቸው:: የገዢ ግን ቤቱ ከልተኛውን
2	የክተማት መልካም አስተዳደር አቅም ግንባታ ለራወች						
	የክተማ ለማት:: በጥቃትና ከንሰላትና ለከተማ የመልካም አስተዳደር ትግርቶች መኖች ለራ						
1	ገብ 29:: የአገብ አጭታና አጋርነት ማንበበት	በክተማት ተልዕኮዎች በበቃት መልካም የሚችል የክተማ ለማት ዘርፍ የልማት መልቀት ለመንግስት የሚሰጠው አገልግሎቶችን በማሽኑ የመልካም አስተዳደር ትግርቶችን እንዲቀረቡ ይደረጋል::					
1.1		በክተማት የመልካም አስተዳደር ትግርቶች ማጣራት አጠቃላይነት ይችላል ማንበበት::	የተዘጋጀ የዕቅድ ስነድ በዚ በቀጥር	1	1	100	
1.2		በዘርፍ የለውጥ መሬታት ግንባታ የተናበብ አድራሻዎች እና ወጥ ለሚኖሩት መዘገበ::	ተግባራዊ የሀና የለውጥ መሬታት ግንባታ ለሚኖሩት በመጀመሪያ	1	1	100	በረቃቁ ይረዳ ላይ የሚገኘ
1.3		የመንግስት እና የህንጻ ክንፋ በመልካም አስተዳደር ይችላል:: በልማትና የመልካም አስተዳደር አይገኙም እና በለውጥ መሬታት ግንባታ ዓለማ እና ፍጋድ ላይ በቀጣይነት ግንባበ እንዲጨረጥ በማድረግ ለማታዊ አመሌካቸን ማያዝር::	ግንባበ የመንግስት የመንግስትና የህንጻ ክንፋ በመጀመሪያ	1	1	100	
1.4		በክተማ ለማት ዘርፍ በህንጻ በመንግስት ክንፋ መከከል በዝኑሮ ጥምራት በመጀመሪያ በክተማት የመልካም አስተዳደር ለራወች እንዲገኘል ማድረግ::	በመንግስት ክንፋና በህንጻ ክንፋ ጥምራት የተከናወነ የመልካም አስተዳደር አይገኙም በቀጥር	3	6		ቦታ/እ/እና በስራ ዶክል ሂጻዎች በመጀመሪያ በጥቃት (መጀመሪያ --- አቅርቦት):: መመረጥ ልማት አቅርቦት:: ማዘጋጀ በታዋዎች ተደረሰበት:: አረጋግጫ ልማጀና ወቅትና ወጥ:: እና ከንሰላትና ንግድ እንዲሰነድ
1.5		የዘርፍ በርክክና ግልጋኝነትና ተጠቃሚነት ይለበት እንዲሁም ለማድረግ ያልተማካል አስተዳደር ለሚኖሩት ማስከናከር::	ወደ ታዋዎች የአስተዳደር አጭት ወርሃዎች መሠመት የእመራር አገልግሎቶች በመጀመሪያ	60	37.5	62.5	

ተ.ቁ	ስትራቴጂዎች ዋጭ	የጥርጋራው ገብና ትግበራት	የወጪት አፈጻጸም ለመሳሪያዎች	የወጪ አጭ	ከንዱት	ንግድ ብ%	ጥርጋራ
1.6	የጥርጋራው ገብና ትግበራት አስተዳደርነት አስፈላጊ መግባር:	ልማትዎች ባለቤትና የሚረጋገኙ የሚያጠቃቸው አስተዳደርነት አስፈላጊ መግባር:	የጥራሻና ባለቤት ለልማትዎች ባለቤት የተሰጠ አገልግሎት ቦመቶች	60	0	0	
1.7		በዘመኑ በክርቡ ስጋብጠት አስተዳደርነት ትግበር ላይ ቅጂዎች የእነተሰዎች የጥርጋራ ተግል መግባር:	ቀጂዎችና ያለው የክርቡ ስጋብጠት ለማድረግ የተተዘጋጀ የእነፈልጊ ሥርዓት በመቶች	60	0	0	
1.8		በኢትዮ ልማት ዘመኑ አገልግሎት አስማጥ ላይ ለማሳሰሉ የተለያየ ቅጂዎች መኖሩትና የሚሰጣበት እንዲሁም ለተቻቻ የመለከም አስተዳደር ትያቄ ፊጋሽ መሰረት ለመሰጠት የሚሰች ሥርዓት መዘርጋት:	በፊልድ በክልልና ከተሞች የተሰጠዎች የተፈጻሚ ቅጂዎች በመቶች	60	0	0	
የካተማና የክልል የሰው ቤታዊ ልማትና ትግበርዎች ሆኖ							
2	የጥርጋራው ገብና አስፈላጊ አቅም ማትልበት	፭፻ ፱፡ የሚከተሉ ቅጂዎች በጥራሻ አገልግሎቶች ለማቅረብ በ፭፻ የሚከተሉ ቅጂዎች አገልግሎት የመሆኑ መሰከት ላይ ፬ የሚከተማረው ስለዚህ እና ከበደርና አካላት ጥር እና የትብብር ስለዚህ እና ከዘመኑ ስለመኖቶችን የጥርጋራ የሰው ቤታዊ ልማት እንደተለበት ይደረጋል::					
2.1		በሚከተሉ ቅጂዎች የመሆኑ ወረዳዎች ላይ ባንበር ለማሰዕስ አስፈላጊ የሰው ቤታዊ አስፈላጊ ማስመያዎች እና የበደርና አካላት የአስፈላጊዎች ስለጠና መሰጠት::	የአስፈላጊዎች ስለጠና የወጪ አስፈላጊዎች ለለመሆኑ ቅጂዎች	100	100	100	
2.2		ለአዲሽና ፪ የሚከተሉ ቅጂዎች አገልግሎቶች መሆኑ የሚከተሉ ቅጂዎች 20 የሚቀት አሁን የሚከተሉ ቅጂዎች አገልግሎቶች የመሆኑ መሰከት ላይ 20 የመመዘኛ መሰራር እና ለ፭፻ የሚከተሉ ቅጂዎች አገልግሎቶች የመሆኑ መሰከት ላይ 6 የሚከተማረው መሆኑ ማዘጋጀት::	የጥርጋራ የሰው አሁን ወጪ የጥርጋራ የመመዘኛ መሰራር ወጪ የጥርጋራ የመመዘኛ ስለዚህ ዓይነት በቀጥር	20	25	125	
2.3		ከ፩፻፻፯፯ በጥራሻ 12 የሚከተሉ ቅጂዎች አገልግሎት የመሆኑ መሰከት ላይ 84 መሆኑ መሆኑ የሚከተሉ ቅጂዎች እና 34 የሚከተሉ ቅጂዎች ስለጠና መሆኑ እና 34 የሚከተሉ ቅጂዎች አንድዎች መሆኑ::	የሰለጠና መሆኑ መሆኑ ወጪ የጥርጋራ የመመዘኛ መሰራር ወጪ የጥርጋራ የመመዘኛ ስለዚህ ዓይነት በቀጥር	84	7	83	
2.4		ከ፩፻፻፯፯ በጥራሻ ትክክለኛ አስተዳደርነት መሆኑ ትምህርና ስለጠና አይደለም ከብቃት ማዘጋጀት (የበደርና አካላት) ጥር እና የትብብር ስለዚህ በሚከተሉ ቅጂዎች በየፍብብ ዓመቱ የትብብርና ትሰስ ችግኑት በመናጠር የጥርጋራ የሰው ወጪ ልማት መሆኑ እንዲሁም መሆኑ::	የጥርጋራ የትብብር ስለዚህ ወጪ የጥርጋራ የመመዘኛ ስለዚህ ዓይነት በቀጥር በየፍብብ ዓመቱ ከዚ የሚከተሉ ችግኑት ወጪ	1	1	100	

ተ.ቁ	ስትራቴجيዎች ቋዕቃ	የጥርጋሪያው ገብና ተግባራት	የመጠት አፈጻጸም ለመሳካች	የ9 ወር ዓመ	ከንዱት	ንግድ ብ%	የጊዜ
4.3	የጥርጋሪያው ገብና ተግባራት	5000 የከተማ ፈቃድ በታ አባላት፣ አመራርችና ባለሙያዎች በህዝብ ተሰጥቶና ንቅፏች ላይ የሚገበው ማስፈጸሚው ስልጣና እንዲያገኘ ማረጋገጫ፣	ግንዘብ የገኘ አመራርችና ባለሙያዎች በዘት	5000	5000	100	
4.4		በየቀመጥ የሚከበረውን የከተማች ልማት በዋል በህዝብ ጉዳች በማግኘበት የተመዳደሩ ክተማችን ቅጥር 2005 ዓ.ም ካለበት 132 መሉ 150 እንደሸጋል ማረጋገጫ፣	በከተማች ልማት በዋል ለይ የተሰተኝ ክተማች በዘት በቀጥር	150	182	121.33	ተጨማሪ ድርጅቶች ተሳትፈል
4.5		እኩልን ሲሆን ልማት እንዲያስከትና ነው፣ የሚያደርግውን ተሳትኝ ለማጠናና እና የፋስ ጥናት በማካሬው ተግባራዊ ማረጋገጫ፣	የቆሰ ጥናት ለነፃ	1	2	200	
5	የጥርጋሪያው ገብና ተግባራት በታክክልና ማስፈጸም	የከተማች ያልተማከለ መልካም አስተዳደር የጥርጋሪያውን 3 ማጠረዥዎች ማስተካድ አዘጋጅ በመተባበር አገልግሎቶች 80 በመቶ የሚሆነት በታክክል የመንግስት አስተዳደር እርከን እንዲሰጠ ይረዳል::					
5.1		የልተማከለ እንደሸያዎች ለማጠናና የሚያግቡ 2 ማስፈጸሚዎች / የእስራር ማንኛውም ማዘዴች፣	የተዘጋጀ ለነፃ ቁጥር በዘት	2	2	100	
5.2		60 ክተማች የደረሰ ለመቶ እንዲያገኘ ማረጋገጫ፣ 100 የገበር የገልግሎት መከናወ ማስከላከለ ሁኔታ የከተማነት ይመቀባል እንዲያገኘ ማረጋገጫ፣	የደረሰ ለመቶ የገኘ ከተማች በዘት በቀጥር	45	3	6.67	
			የከተማነት ይመቀባል የገኘ የገበር ማስከላከለ በዘት �ቀጥር	75	88	117.33	
5.3		በ50 ክተማች ከሚሰጠት የከተማ አገልግሎቶች መከናወ 80 በመቶ የሚሆነት በታክክል የመንግስት አስተዳደር እርከን እንዲሰጠ ማረጋገጫ፣	አገልግሎቶችን ወደታክክል የመንግስት መዋቅር ይወደሆነ ክተማች በዘት �ቀጥር	35	32	91.43	
			ወደታክክል የመንግስት መዋቅር የወረዳ አገልግሎቶች በመቶች	60	37.5	62.5	
	የሚከተሉ በታክክል አቅርቦት ላይ የሚታየ የመልካም አስተዳደር ከፍተኛነት በአገልግሎት ለማስፈል የሚከናወው ለሆኑ						
6	የጥርጋሪያው ተጠቀማትና ማስፈጸም	በተለያ የሚከተሉ በታክክል አቅርቦት በታክክል የሚከናወው አቅርቦት ለተንቀር በሚከተሉ በከተማች የሚሰጠ አገልግሎቶች እንዲሰጠ ማረጋገጫ፣					
6.1		የኤንታርን መመራት ያደረገ የሚከተሉ በታክክል አቅርቦት ለተንቀር በሚከተሉ በከተማች የሚሰጠ አገልግሎቶች እንዲሰጠ ማረጋገጫ፣	ተግባራዊ የተደረገበትው ከተማች በዘት በቀጥር	43	0	0	የሚከተሉ በታክክል አገልግሎቶች በሚካድርዎች በለመልሽ, ቁጥር መደ ከሚከናወው አስተኛውም
6.2		የእኩል መመራት በመኖር፣ ከእኩል የገብና በመወያየትና መግባት በመኖር የመልካም አስተዳደር ቅዱርች እንዲቀረብ ማረጋገጫ፣	ተግባራዊ የተደረገበትው ከተማች በዘት በቀጥር	43	0	0	
6.3		በከተማች የቅረታ ማስተናገድ ሲሆን በመዘርግኑ ከእኩል የሚቀርቡ ቁጥር እንዲፈፀም በማድረግ የሚከናወው እኩል እና እንዲሰጠ ማረጋገጫ፣	ተግባራዊ የተደረገበትው ከተማች በዘት በቀጥር	43	0	0	

ተ.ቁ	ስትራቴጂዎች ቋዱ	የጥርጉሪዎች ማስታወሻ ተግባራት	የውጭት አፈጻጸም ለመሳካች	የፍ ውር ቋዱ	ከንዱት	ንግድ ብ%	ጥርጉሪ		
		የሚከተሉት በታች አገልግሎት ስትራቴጂዎች የአፈጻጸም ካትትልና ምክንያት							
7	ገብ 19:- የአገልግሎት ስትራቴጂዎች ምክንያት ማስታወሻ	ከተመጀኑን ዓላማ ያረጋግጣት የሚከተሉት በታች አገልግሎቶችን መሰጠት አንቀጽ 12 ስትራቴጂዎች በሚከተሉት በ12 ካተማዎች ለለያዎች የሚገኘበት መዋቅር ተግባራዊ ይደረጋል::							
7.1		ለሚከተሉት አገልግሎቶች ስትራቴጂዎች በሚከተሉት በ12 ካተማዎች ለለያዎች የሚሆኑን 08 አገልግሎቶች መረጃ (Baseline data) በማስሰነድ በሚከተሉት በ12 ምክንያቶች አገልግሎቶች ስትራቴጂዎች ማስታወሻ::	የተከተለ የስትራቴጂዎች ለለያዎች በሚከተሉት በ12 ካተማዎች ለለያዎች የሚሆኑን 08 አገልግሎቶች መረጃ (Baseline data) በማስሰነድ በሚከተሉት በ12 ምክንያቶች አገልግሎቶች ስትራቴጂዎች ማስታወሻ::	የተከተለ የስትራቴጂዎች ለለያዎች በሚከተሉት በ12 ካተማዎች ለለያዎች የሚሆኑን 08 አገልግሎቶች መረጃ (Baseline data) በማስሰነድ በሚከተሉት በ12 ምክንያቶች አገልግሎቶች ስትራቴጂዎች ማስታወሻ::	12	12	100		
7.2		የአገልግሎት ስትራቴጂዎች ለመተዘጋጀ የሚያስቀር ቅንጻዎስ ለማስጨበጥ አንቀጽ አስፈላጊ ከከላለውና ከከተማዎች ለተመዝገበ 251 ተሳታፊዎች የከላለዋዎች ስልጣና መሰጠት::	የሰለጠኑ አመራርና የለመያዣ በቀጥር	የሰለጠኑ አመራርና የለመያዣ በቀጥር	251	26	10.4		
7.3		የተከተለ የሚከተሉት አገልግሎቶችን ወደታችው የመንግስት መዋቅር በማውረድ በ12 ካተማዎች ተግባራዊ ማድረግ::	አገልግሎቶችን ወደታችው የመንግስት መዋቅር ወደታችው አገልግሎቶች መዋቅር	አገልግሎቶችን ወደታችው የመንግስት መዋቅር ወደታችው አገልግሎቶች መዋቅር	12	0	0		
8	ገብ 19:- የአገልግሎት ስትራቴጂዎች ምክንያት ማስታወሻ	በከተመጀኑን ግልፅ፣ ወጪታማና ተጠቃሚነት ያለው አስጠጥና ለማስፈጸም አንድ የምክንያት ማንዋል በሚከተሉት በ132 ካተማዎች የአገልግሎት አፈጻጸም ምክንያት አንቀጽና የሚከተሉት በመቀመር 027 ካተማዎች አንቀጽና ይደረጋል::							
8.1		የከተማ አገልግሎት አፈጻጸም ምክንያት የሚያስቀር ማንዋል መንድ ማስታወሻ::	የተከተለ ለለያዎች በሚከተሉት በ12 ካተማዎች ለለያዎች የሚሆኑን 08 አገልግሎቶች መሰጠት::	የተከተለ ለለያዎች በሚከተሉት በ12 ካተማዎች ለለያዎች የሚሆኑን 08 አገልግሎቶች መሰጠት::	የተከተለ ለለያዎች በሚከተሉት በ12 ካተማዎች ለለያዎች የሚሆኑን 08 አገልግሎቶች መሰጠት::	2	2	100	
8.2		የከተማ አገልግሎቶች አፈጻጸም ምክንያት ለማስጨበጥ የሚያስቀር ምክንያት ከከላለውና ከከተማዎች ለተመዝገበ 256 ተሳታፊዎች መሰጠት::	የሰለጠኑ አመራርና የለመያዣ በቀጥር	የሰለጠኑ አመራርና የለመያዣ በቀጥር	256	26	10		
3	የመራት ሲማትና ማኔቻዎችን ለረመዳ								
3.1	የከተማ ሰነዶች መራት አጠቃቀም ለረመዳ								
3.10	ገብ 2:-የሚከተሉት ምርመራዎች ማስታወሻ	በከላለውና ከተማ አስተዳደርች የሚገኘ የከተማ ጥገና ተቋማት የጥገና በግዢትና አፈጻጸምን በተማለ መሰከ ለማከናወን የሚያስቀነውን አቅም ለማስሰነድ 67 የተለያየ የከተማ ማቋሙት እና የከለራር ማንዋል በሚከተሉት ተግባራዊውም ለይ ካትትልና የሚገኘ በማካራው ተሰራመሰለ አንቀጽ ይደረጋል::							
3.1.1		የከተማ ጥገና በግዢትና አፈጻጸም ምርመራዎች በተማለ የህግ ማቋሙት እና ማንዋል መሰረት አንቀጽናውን 16 የአካን ማቋሙት፣ 33 የከለራር ማንዋል መንድ ለለያዎች በሚከተሉት ተግባራዊውም በግዢትና አፈጻጸም ምርመራዎች፣ 6 ስትራቴጂዎች ማስታወሻ::	የተከተለ የህግ ማቋሙት መንድ ለለያዎች በሚከተሉት ተግባራዊውም በግዢትና አፈጻጸም ምርመራዎች፣ 6 ስትራቴጂዎች ማስታወሻ::	የተከተለ የህግ ማቋሙት መንድ ለለያዎች በሚከተሉት ተግባራዊውም በግዢትና አፈጻጸም ምርመራዎች፣ 6 ስትራቴጂዎች ማስታወሻ::	6	4	66.67		
		የተከተለ የህግ ማቋሙት መንድ ለለያዎች በሚከተሉት ተግባራዊውም በግዢትና አፈጻጸም ምርመራዎች፣ 12 ስትራቴጂዎች ማስታወሻ::	የተከተለ የህግ ማቋሙት መንድ ለለያዎች በሚከተሉት ተግባራዊውም በግዢትና አፈጻጸም ምርመራዎች፣ 12 ስትራቴጂዎች ማስታወሻ::	12	12	100			
		የተከተለ የህግ ማቋሙት መንድ ለለያዎች በሚከተሉት ተግባራዊውም በግዢትና አፈጻጸም ምርመራዎች፣ 9 ስትራቴጂዎች ማስታወሻ::	የተከተለ የህግ ማቋሙት መንድ ለለያዎች በሚከተሉት ተግባራዊውም በግዢትና አፈጻጸም ምርመራዎች፣ 9 ስትራቴጂዎች ማስታወሻ::	9	9	100			

ተ.ቁ	ስትራቴجيዎች በዚ	የጥርጋራው ጥብና ተግባራት	የመጠት አፈጻጸም ለመሳሪያዎች	የ9 ወር ዓመ	ከንዱት	ንግድ በ%	ጥርጋራ	
3.1.2		የሃገር አቀፍ የልማት ቅጂና እና የልማት ማሳከላለን ትሰብ ይደረግ የክተማ ለማት ሲከታ (National Urban Development Scheme) እና የአዲስ አበባ ከተማን ተወካፊል ሆኖ ማስቀመል ይሆን ይችላል ፖርቲ ማኅበር፤	የጥርጋራው የክተማ ለማት ሲከታ ትሰብ እና የልማት ማሳከላለን ትሰብ በመጀመሪያ	የጥርጋራው የክተማ ለማት ሲከታ በመጀመሪያ	66	45	68	
3.2.0	ቁ 16:- የክተማ ጥብና ተግባራት ትግበራን ማሻሻል	የክተማ ጥብና የጥርጋራው ከተማች የጥብና አፈጻጸም በክተማ ጥብና አዋጅ፣ ስትራቴجيዎች፣ ማኅዋል እና ስተምርመድ መሠረት ለለመሆኑ 0131 ከተማች የክተማና ምምጣዊ ሥራ በማከናወን ጥብና-መልስ ይሰጣል፡፡ የተሰጠው ጥብና-መልስ ተግበራዊ ለለመሆኑ በክተማ ያረጋግጣል፡፡						
3.2.1		061 ከተማች የክተማ ጥብና ተግባራት አፈጻጸም እንዲሁም የነጋጌና የቅርቡ አყራቷ እንደየከተማው የአድራሻ ያረጋግጣት ተቋማዋ የአድራሻው ሆኖ እንዲሁረዳቸው ማድረግ፤	በጥርጋራው የክተማ ለሚገኘው በዚ በቅርቡ	9	9	100		
3.2.2		061 የክተማ ጥብና ተግባራት ተቋማት የጥብና ጥራት ቁጥጥር ሥርዓት በመዘርጋት በጥቢዎች 149 ጥለም ለይም የጥራት ቁጥጥር በማድረግ ጥብና-መልስ መሰጠት፤	በጥርጋራው የጥብና-ቋማት በዚ በቅርቡ የጥራት ቁጥጥር በጥርጋራው ጥለም በዚ በቅርቡ	36	9	25		
3.2.3		ከፊደል እስከ ከተማች በሚገኘ የክተማ ጥብና ተግባራት የአፈጻጸም ክትትል፤ ምምጣዊ ሥራ-መልስ በሚያከናወን 148 ተቋማት ወጥ የሚነት የክተማ ጥብና መረጃ አያያዝ፤ አድራሻው ሆኖ ልዕሊ ሆኖ ማመርከር፤	መረጃው የጥብና-ቋማት ከተማች በቅርቡ	109	9	8.29		
3.2.4		የ84 ከተማች መሠረታዊ መረጃዎችን (Urban Profile) በማሳሌዎች በማድረግ በድጋፍ-ገጽ (በኢትዮጵ) ለተጠቀማቸው ህግ እንዲሁም ማረጋገጫ፡፡	መሠረታዊ መረጃዎች የጥብና-ቋማት ከተማች በዚ በቅርቡ	63	80	127		
3.3.0	ቁ 16:- የክተማ ጥብና ተግባራት ትግበራን ማሻሻል	በከልለ-ቋና በከተማች በሚገኘው 205 አስተኛ ከተማች መሰረታዊ ካርታ ጥብና፤ 35 መዋቅራዊ 119 የአካባቢ ለማት ጥለም እንዲሁም ለመንግስት የተዘዘዘሩት በሚገኘው 6 የመዋቅራዊ 6 አካባቢ ለማት ጥለም ለይ በየሩብ አመቱ ክትትልና ድጋፍ በማድረግ ጥብና- መልስ እንዲሰጥ ይደረገል፡፡						
3.3.1		በከልለ-ቋና እና ከተማ አስተኛዎች መሠረታዊ ካርታ እና መሠረታዊ የክተማ ጥብና ለሚገኘው በሚገኘው 205 አስተኛ ከተማች አስፈላጊውን የተከለከ ድጋፍ፤ ክትትልና ምምጣዊ በየሩብ አመቱ በማካሬድ የጽሁፍ ሥራ-መልስ መሰጠት፤	መሠረታዊ ካርታ የጥብና-ቋማት ከተማች በዚ በቅርቡ መሰረታዊ ጥብና የጥብና-ቋማት ከተማች በዚ በቅርቡ የጥብና-ቋማት የሚገኘው ለእድ በቅርቡ	100	130	130		
3.3.2		በ35 ከተማች በሚገኘው የመዋቅራዊ ጥለም ለይ አስፈላጊውን ድጋፍ፤ ክትትልና ምምጣዊ በየሩብ አመቱ በማካሬድ የጽሁፍ ጥብና-መልስ መሰጠት፤	የጥብና-ቋማት የመዋቅራዊ ጥለም ከተማች በዚ በቅርቡ	24	5	20.8		

ተ.ቁ	ስነድ-ቋዬው የበት	የጥርጋራው ጥብና ተግባራት	የመጠት አፈጻጸም አመለካች	የፋወር ውስጥ	ከንዱን	ንግድ ብ%	ማጠሪ
3.3.3		በከተማና በሚዘገበ 119 የአካባቢ, ልማት ተሳምቶ ላይ አስፈላጊውን ይጠቀስ ከት-ትልና ማምጣት በየሩብ ባሙና በማክሏድ የሽያጭ ብብረ-መልስ መሰጠት፡	የተዘጋጀ የአካባቢ, ልማት ተሳምቶ በዘመኑ በቀጥር	80	52	65	
3.3.4		10 የዚህ ልማት ተጨማሪውን፡ 10 የፋወር ተጨማሪውን እና 11 የሚቆበረ ተጨማሪውን ተግባራዊ በሚሆነው ከተማው በሚዘገበ 6 የመዋቅረውና 6 የአካባቢ, ልማት ተሳምቶ ላይ በየሩብ ባሙና ከት-ትል በማድረግ የሽያጭ ብብረ-መልስ መሰጠት፡	የተዘጋጀ መዋቅለ-ዋ ተሳምቶ በዘመኑ በቀጥር የተዘጋጀ የአካባቢ, ልማት ተሳምቶ በዘመኑ በቀጥር የት-ትልና ብብረ-መልስ ስነድ በዘመኑ በቀጥር	4 4 3	2 2 3	50 50 100	
3.4.0	ገዢ 12:-የዘርፍና የሰው ሂደል ማኅበትና አቶም ማስጠበቅ	በከተማ ጥላን በግዢናና አፈጻጸም ዘረዳ በተለያየ መሰከት በዘርፍ ለተለማና 522 አስፈላጊውን፡ ሌዕን የከተማ ጥላን የግል አማካይ ድርጅቶች በለመ-ያዥ፡ ሌዕን ከተማውን፡ ለሚ አስከታይና ባለመ-ያዥ እና ሌዕን 664 የዘርፍ በለመ-ያዥ በሌሎች ላይ ላይ ሪፖርት-መልስ በመሥጠት የመ-ያዥታው፡፡					
3.4.1		በ193 ከተማው የከተማ አመራርና ተሳምቶን በአካባቢ ተገናዘዴው እና እንዲያዘጋጀ ለማስታወሻ ለተመለከት በ222 አስፈላጊውን ይችላል እንዲያዘጋጀ ለማስታወሻ ለሌሎች መሰጠት፡	የከተማው በዘመኑ በቀጥር ስሌጠና ያገኘ ይገኘ ለሌሎች በዘመኑ በቀጥር	193 522	482 996	249 190	
3.4.2		ለ3,179 ከተማ ከተማውን፡ ለሚ አስከታይና ባለመ-ያዥ በሌሎች ከተማ ገለን አስተዋጅትና አተገበበ የግዢናው ማስጠበቅ ለሌሎች መሰጠት፡	ስሌጠና ያገኘ ከተማውን፡ ለሚ አስከታይና ባለመ-ያዥ ለሌሎች በቀጥር	3179	2623	82.5	
3.4.3		በመንግስት ተቋማት በጥላን በግዢናና አፈጻጸም ለተለማና 664 ባለመ-ያዥ በለሰው አካባቢው፡ በሌሎች አካባቢ፡ በሌሎች እና በፌ.ኤሌ.ኤሌ መ.ሮ ዝርፍ ለሌሎች መሰጠት፡	ሸሌጠና ያገኘ ለሌሎች በዘመኑ በቀጥር	458	499	108.9	
3.4.4		በከተማ ጥላን ስት-ፋይዎች ዘረዳ በአካልና በጥላለሁ አማካይነት ላ12,200 የህል መንግስትዋና መንግስታዊ ለሌሎች ተቋማት ተሰጥቷልዎች እና ሰ. አቶም የግዢናው ማስጠበቅ ለሚ አስከታይና ባለመ-ያዥ በሌሎች መሰጠት፡	የግዢናው ማስጠበቅ ተመግሮ- የተሰጠው ተሳምቶ በዘመኑ በቀጥር	12200	0	0	
3.4.6		በአዲስ አበባ ከተማ አስተዋጅር በጥራለት ይረዳ የመሬት ላይ የቅርቡ በዚህ በመቀቀው ከከተማው ለተመለከት 75 የቅርቡ ባለመ-ያዥ በ25 በድጋፍ/አሃድ በአማካይነት እና የሰው ይረዳ መሰጠት፡	የተደራሱ አሁን ተሳምቶ በዘመኑ በቀጥር	25	0	0	
3.2	የከተማ መሬት ልማት፡ ማኅበትና አና አስተዋጅር ሲሆዎች						
1	ገዢ 13:- የመሬት ልማትና ማኅበትና ማስጠበቅ	ለ360 ከተማው በግልጽ የሚታወቃ ወሰን እንዲኖራቸው እና 10,921 ልማት መሬት ተቋማት እንዲመዘገበ በማድረግ በዝርዝር ለማስታወሻ ማውጣት፡ ለጥቃቅና አገልግሎት፡ ለተመለከት የግዢናው እና የአርባና የግዢና መሬቶች እና ተመለከቶ ልማት 2,919 ተጠማዎች ቤት-ቋዬው የመቀቀለ ለነድ ተዘረዘሩ እና የሰው ይረዳ መሰጠት፡፡					

ተ.ቁ	ስትራቴጂዎች ቋዱ	የጥርጋራው ገብና ትግበራት	የመጠት አፈጻጸም ለመሳካች	የቅዱ ቋዱ	ከንዱት	ንግድ ብ%	ጥርጋራ
1.1	የጥርጋራው ገብና ትግበራት	የከተማኑን እውቅና ከተሰጣቸው ከተሞች ወሰን ለ360 ከተሞች በግልጽ የሚታወቁ ወሰን እንዲኖሩት በማድረግ የመሬት ማጋገዙዎች በሚገባ ማስቀመጥ እንደሆነ ማድረግ፤	ውሰን የከላሉ ከተሞች በዘት በቅጥር	250	215	86	
1.2		8360 ከተሞች የከተማኑ የመሬት ሁሉት ቅጂዎች ምዝገባ ለማቅረብ መመራት 10,921 ሂሳብ መሬት ቅጂዎች እንዲሁ ማድረግ፤	የተመዘገበ መሬት በቅጥር	7,000	6687	95.53	
1.3		በከተማኑ የአስተዳደር ወሰን ወሰጥ በንዑስቃለት ለማቅረብ ማውጣት ለጥቃቶች እናነትቶ፤ ለከተማ ውስጥና እና የእርሻና የግጤት መሬቶች እያተጣቀሙ ለማግኘት 2,919 ቅጂዎች ተመሳሳይ ለነፃ ቅጂዎች እንዲሰጥ ማድረግ፤	ንዑስ የመጠቀሚያ ለነፃ የጥቃቶች ቅጂዎች በዘት በቅጥር	1,500	1300	86.67	
2	ገብ 13:- የመሬት አማካና ማኔድመንት ማኔሳ	የደቀቀና የተገኘበት የከተማ አካባቢዎችን ከ45% ወደ 35% በመቀነስ ለተለያየ አገልግሎቶች የሚውል 231 እና በለላት አካባቢዎች 6,100 ሂሳብ መሬት ለማት ቅጂዎች እንዲሁታቸው በግልጽ 13 የአንድነት ሆኖች እንዲሰጥ ይረዳዋል፡፡					
2.1		በተለያየ የከተማ አካባቢዎች ለተለያየ አገልግሎቶች የሚውል 6,100 ሂሳብ መሬት መሬት ለማት ቅጂዎች እንዲሁታቸው ማድረግ፤	መሬት ለማት ቅጂዎች ለተለያየ መሬት በቅጥር	3,500	9226.16	263.60	
2.2		የደቀቀና የተገኘበት የከተማ አካባቢዎችን ከ45% ወደ 35% ለመቀነስ በ5 ተርሱዎች 231 ሂሳብ መሬት በተቀናይ የመሰለ ማልማት ለማ እንዲለማ ማድረግ፤	መሬት የተዘጋጀለዋው የመሰለ ማልማት ጥርሱዎች በዘት	6	5	83	የመሬት በማሽኑ በረዳት ለይ የለንቀሻን ማጠሪያት፣መሬት መስቀልበት
2.3		በከተሞች 13 የአንድነት ሆኖች እንዲሰጥ ማድረግ፡፡	የተከላሉ የአንድነት ሆኖች በዘት በቅጥር	6	5	83	
3	ገብ 15:- የመሬትና መሬት ለማቅረብ ማኔሳ	በከተሞች ያለ ለነፃ እልባ እና ሁን ወጥ ይዘታዎች ምርዓት እንዳይከተ ማድረግ፤ የመሬት ከራድ፤ የበት ገብና ተመን እና የለን መነሻ ወጪ በግልጽ በግልጽ 233 ከተሞች ወደ ለነፃ ለረሰን እንዳገቡ በግልጽ ለተለያየ አገልግሎት የሚውል 5,573 ሂሳብ መሬት በጨረቤት እና በምድብ እንዳተለፈ ይረዳዋል፡፡					
3.1		በከተሞች ያለ ለነፃ እልባ እና ሁን ወጥ ይዘታዎች 100% ምርዓት እንዳይከተ ማድረግ፤	0.2ወ የሀገት ለነፃ በመቶች	50	61	1.22	
3.2		በ42 ከተሞች ንዑስ የይዘት ማህደርና እንዳይፈቻ ማድረግ፤	ነዑስ የይዘት ማህደርና እንዳይፈቻ የተደረገበዋው ከተሞች ቅጥር	20	67	3.35	
3.3		ለነፃ ቅጂዎች ያለተደረገበዋው 233 ከተሞች ወደ ለነፃ ለረሰን እንዳገቡ ማድረግ፤	ወደፊት ለረሰን የነፃ ከተሞች ቅጥር	100	412	4.12	
		በከተሞች የመሬት ከራድ፤ የበት ገብና ተመን እና የለን መነሻ ወጪ በግልጽ በግልጽ ማድረግ፤	የለን መነሻ ወጪ የከላሉ ከተሞች ቅጥር	26	67	257.69	

ተ.ቁ	ስት-ራ-ቱክናው ማስታወሻ	የጥርጋራው ገብና ተግባራት	የውጭት አፈጻጸም አመልካች	የወጪ ዓላማ	ከንዱን	ንጽጽር ቦ%	ጥርመራ
3.4			የለን መነሻ ወጪ የዘጋጀ ከተማና በቀጥር	100	412	412	
			የመራት ከረዳ የበት ገብና ተመን የከለብ ከተማና በቀጥር	235	242	103	
3.5		በከተማና ለተለያየ አገልግሎት የሚመል 5,573 ምክታር መሬት በጨረቤታና ቦግድብ በማስተላለድ በወሰን መሰረት ስለመ&0.0ማቶው ከት-ትል በማድረግ ግብረ- መልስ መሰጣት::	ለተለያየ አገልግሎቶች የተለያየ መሬት በየዘጋጀ	2,500	4661.87	186	
4		የመራት ለማትና ማናይመንት ተርጋራውን ላይ የከመራፍንና የፈጸማውን ጉንዘብ በማሳደግ በከተማና ከተማና የሚከተሉ የመስቀል የሚከተሉ የሚከተሉ የሚከተሉ የሚከተሉ የሚከተሉ::		-			
4.1	ገብና 12-የዘጋጀ የለው ቻ&አ ማናይመንት አቅም ማንበበት	የመራት ለማትና ማናይመንት ተርጋራውን ለማስረጃዎች የሚያስችሉ የተለያየ መድረሻዎች በማስረጃዎች ለ317,023 አመራርች እና ድጋጌዎች (30% ሌሎች) ማንበበት ማስከበበው ሲሰጠና መሰጣት::	ገንዘብ የገኘ ተከታታይ በቀጥር	317023	249	0.08	
4.2	ገብና 13- የመራት አማትና ማናይመንት ማንበበት	በከተማና 146,059 ከተማና የመስቀል የሚገባው ል.ቁድ ተዘጋጀ እንዲሰጥ ማድረግ::	የተለያየ የሚገባው ል.ቁድ በዘመኑ በቀጥር	97373	0	0	
4.3	ገብና 23- ተንሸቻዊ አስራርና ማንበበት	በተሰጠ የሚገባው ል.ቁድ እና 909 ላይ በየራሳ ታመክ ከት-ትልና ይጋብ በማድረግ ግብረ-መልስ መሰጣት::	የሚገባው ል.ቁድ ላይ የተለያየ የሚረመልስ መነሻ	3	0	0	
3.3	የተቀናጅ መራትና መራት ንዑስ መረጃና ተከናወጫ ሥርዓት ነርጋታ ሥራዎች						
7.1	ገብና 14- የመራትና መራት-ሕክምና ማንበበት	በ23 ከተማና 1,846 የቅጥር መቆጣጠሪያ ነጥበቻን በመዘርጋት እንዲሁም የአየር በረራ የተደረገባቸው ከተማና በተተለያየ ሲተረዥ ምስ 44 የከተማና መሰረታዊ ካርታ እንዲከታይ በማድረግ ለከተማና የእድሜ ሥርዓት ትምህር መሰረት የሚጥል እና ከተማና እና ማናይመንት ይዘጋጀል::	በከተማና የተዘረዘሩት የቅጥር ንጥቦች በቀጥር	1384.5	1158	83.6	
7.1.1							
7.1.2							
7.20	ገብና 12-የዘጋጀ የለው ችል ማናይመንት አቅም ማንበበት	በከተማ መራት ለማትና ማናይመንት ወርቅ ያለውን የለው ሆኖ አጥረት ለማቻላ እንዲታል በበደበት ተቋማት በመፈመራይ ይገኙ፣ በማስተርስ እና በተከናወጫ 3 ሥርዓት ትምህርና ተቀርብ ተግባራዊ ይደረገል፤ ስለጠናም ይሰጣል::	የተዘረዘሩት የእድሜ ሥርዓት ትምህር ሲተማርጓል በዘመኑ በዘመኑ	1	1	100	
7.2.1		በከተማ መራት ለማትና ማናይመንት ወርቅ በስራው ችል ተቋማት በመፈመራይ የገኘ፣ በማስተርስ እና በተከናወጫ 3 ሥርዓት ትምህርና መቆረጥና ተግባራዊ ማድረግ::	ስርዓት ትምህርና የተፈረጋለዋው ይረዳም በዘመኑ	3	3	100	

ተ.ቁ	ስነድ-ቋሚው ቋጥት	የጥርጋራው ገብና ተግባራት	የወጪት አፈጻጸም ለመሳሪያዎች	የ9 ወር ዓመታዊ	ከንዱት	ንግድ ብ%	ጥርጋራ
7.2.2		የመሬት ልማትና ማቅረብዎችን ተርጋራውን ለማሰራገም የሚያስቀል 242 የመመ መዋዎችን ስልጠናና የወጪት 1,711 የአዋጅና 1,225 የመከከለኛ ገዢ የሰው ይቻል አንዳሰላጥን ማድረግ፣ ከዚህ ወሰኑ 30% ለታች አንዳይሆነ ማድረግ፡፡	የሰለጠኑ መራ መማቅረብ በወጥ በቀጥር	242	0	0	
			የአዋጅ ገዢ ስልጠና የገዢ ለሌማቅረብ ሥነት በቀጥር	1450	986	68	
			የመከከለኛ ገዢ ስልጠና የገዢ ለሌማቅረብ ሥነት በቀጥር	1225	685	55	
7.3	ገብ 4:- የመረጃ አያዝ፣ አፈጻጸም፣ አውጭና ደህንነት ማስኅል	የተቀናዣ የከተማ መራትና መራት ነት ቁጥር 300 የመረጃ ለሥርዓት ለመዘርግት አንዳቻል የቃያዣ መረጃ አያዝ ስርዓት እና መረጃ ቁጥር 042 ከተማች በማዘረጃዎች በመራት ቁጥር፣ የለን መል ከተኩል እና የመራት ካርድ የወጥ ገብር ትመና 2 ለፍትሏዴች አንዳለመ ይደረገል፡፡					
7.3.1		የቃያዣ መረጃ አያዝ ስርዓት እና መረጃ ቁጥር 042 ከተማች አንዳቻል ማድረግ፡፡	የመረጃ ቁጥር የተዘረዘሩትው ከተማች ሥነት በቀጥር	42	31	75.6	
7.3.2		የመራት እና መራት ነት መረጃዎች ለተጠቀማዎች ለማድረግ የሚደረሰ የሚያስቀል አንድ አገልግሎት የወጥ ስርዓት እና ማድረግ፡፡	በተዘረዘሩ አገልግሎት ስርዓት የሚፈጸም ሥነት በቀጥር	1	1	100	
3.4	የከተማ የመራት ይዘት መብት ምዝገባና ማቅረብዎች ሥርዓት ስርዓት ሲሆን መራዎች						
8.1	ገብ 14:- የመራትና መራት-ነት ምዝገባ ማስለበት	3 የህጻዊ ካይሰተር የህግ ማቆቂና፣ የምዝገባ ተቋሙን ማቆቂዎች 4 ስታንፋርድ እና 4 ማነዋለች በመዘረጃዎች በተለያየ መደረሰችን 141,612 ተሳታፊዎች ጉንዘብ በማስካበት 50,000 የከተማ መራት ይዘት በለመብት አካላትን በማደራሻት በይዘት ማረጋገጫ ሥርዓት ትግበራ ላይ ተሳታፊ አንዳይሆነ ይደረገል፡፡	የተዘረዘሩ መመረጃዎች በቀጥር	3	3	1	
8.1.1			የተዘረዘሩ ማመራጃዎች በቀጥር	4	3	1	
8.1.2			በተዘረዘሩ ማነዋለች በቀጥር	4	2	0.5	መጠናቀና ሚሆነበት ገዢ
		የከተማ መራት ይዘት መብት ምዝገባ ለማቅረብዎች የሚያስቀል የተለያየ መደረሰችን በማዘረጃዎች 141,612 (30% ለታች) ተሳታፊዎች ጉንዘብ አንዳይሆነ ማድረግ፡፡	ገንዘብ የገዢ ተሳታፊዎች በቀጥር	99612	13880	114	የደንብና መመራጃ ማጠናቀች የመጠበቅ ከፍተናና በከላሉት ያለው ተኋማነት ሥነት፡፡

ተ.ቁ	ስነድ-ቋሚው ዓይነት	የጥርጋራው ገብና ተግባራት	የመጠት አፈጻጸም እመለከታች	የፏዴራል ዓይነት	ከንዱን	ንግድ በ%	ማርመራ
8.1.3	ገቢ 14:- የመረጃና መረጃ-ነት ምዝገበዎች መነሻነት	50,000 የክፍያ መሬት ይዘዋል በሰመሰባት አስተኛው በጥርጋራው በይዘዋል መሬታዊ ስርዓት ተግባራ በቀጥታ ተሰጥቷል እንዲሁም ማድረግ፡፡	በቀጥታ ተሰጥቷል የሆነ የባለ ይዘታዎች በቀጥር	15000	0	0	የህግ ማቅረብ በለመስጠናዊ ምክንያት አይደለም አላማ ላይ ወደ ሆኖ መግባት በለመስቸላል፡፡
8.1.4		በ23 ካተማዎች በአዲስ አበባ ከተማ የመሬት ይዘዋል እስተዳድር የተለያ ነበር 37,500 ይዘዋል 4,880-ን አካውሃ ክፍለተር መሰረታዊ ካርታ እና የቆራሽ መሬት ላይ ከድ ጋር ማሳተፊል፡፡ እኩልያውን መግባሪያና ለወጪዎች መግባሪያዎች ይጠናል፡፡	የተለያ ነበር ይዘዋል 4,880-ን በማት በቀጥር	24000	0	0	ተጠናቀ በለመስጠና፡፡
8.2	ገቢ 14:- የመረጃና መረጃ-ነት ምዝገበዎች መነሻነት	ከተሞች 50,000 የመሬት ይዘዋል በጥርጋራው /Adjudication/ ካተረጋገጧ ይዘታዎች ውስጥ 37,500 ይዘታዎች እንዲመነባለ በጥርጋራው የባለቤትነት ማረጋገጧ በመሰጣት 246,675 የተደራሱ ነበር የመሬት ይዘዋል መረጃ ከወረቀት ወደ አሁን መረጃ እንዲለውጥ ይረዳዋል፡፡					
8.2.1		ከተሞች 50,000 መሬት ይዘዋል በጥርጋራው /Adjudication/ ለምዝገባ ነገሮች ማድረግ፡፡	አምዝገባ ነገሮች በተደረገ ይዘታዎች በማት በቀጥር	24000	0	0	ደረሰውና ተብሎ የህግ ማቅረብና ምርጥ ምረዳት አለመስጠናዊ፡፡
8.2.2		ከተረጋገጧ ይዘታዎች ውስጥ 37,500 ይዘታዎች መመዘኛውን የባለቤትነት ማረጋገጧ በመሰጣት ጥራ-ኩን የጠበቀ መረጃ እንዲኖር ማድረግ፡፡	የፋይታል በተደረገ ይዘታዎች በማት በቀጥር	14000	0	0	የፋይታል ማረጋገጧ ሆኖ በለመስጠና፡፡
8.2.3		ደረሰውን የጠበቀ 750 የጥርጋራ እንዲከሰ ካርታ ማዘጋጀት፡፡	የተዘጋጀ የጥርጋራ እንዲከሰ ካርታ በማት በቀጥር	150	150	150	
8.2.4		246,675 የተደራሱ ነበር የመሬት ይዘዋል መረጃ ከወረቀት ወደ አሁን መረጃ እንዲለውጥ ማድረግ፡፡	ወደ አሁን የተቀናዣ ነበር ይዘታዎች በማት በቀጥር	111675	48000	43	-በኢትዮ-ቃድመ ነገሮች ወጥ አለመሆነ፡፡
4	የመጀመሪያ ቤቶች ለማትና የመንግስት ህንጻዎች ከንሰተራ-ከሰን ሥርዓቶች						
4.1	የቤቶች ለማት ስነድ-ቋሚዎች ሆኖ ገዢ የሚከተሉ ሲሆን						
9.1	ገቢ 24:- የእነ ማቅረብና ዓይነት ምዝገባ	የቤት ለማት ስነድ-ቋሚ ተግባራዊ ለማድረግ እና የቤት ለማት ስነድ-ቋሚ የሚከተሉ እንዲሁም ለማስከታ የሚረዳ 11 ስነድ ይዘጋጀለ፡፡					
9.1.1		በክፍያ ቤት አቅርቦ ስነድ-ቋሚ ሰነድ ላይ የተቀረቡትን የቤት ለማት ስነድ-ቋሚ ተግባራዊ ለማድረግ 2 የሰነድ-ቋሚ ዕቅድ ስነድ ማዘጋጀለ፡፡	የተዘጋጀ ስነድ-ቋሚ ሰነድ ሕጻናት በማት በቀጥር	2	1	50	
9.1.2		የቤት ለማት ምርጥ እስተዳድር ሆኖ የተከተሉ እንዲሁም ለማስከታ 9 የህግ ማቅረብና ምዘጋጀለ፡፡	የተዘጋጀ አዋጅ በማት በቀጥር የተዘጋጀ ድጋጌ በማት በቀጥር የተዘጋጀ መመራዎች በማት በቀጥር	2	2	100	
				2	1.5	75	
				2	3	150	

ተ.ቁ	ስትራቴጂያዊ ግዢ	የጥርጋሪያ ገብና ተግባራት	የውጭት አፈጻጸም እመሰካች	የወጪ ንግድ	ከንዱን	ንጽናር ቦ%	ጥርመራ
4.2		የበታቸው እና የህንጻ ቃንጣት አቅም ቃንጣት ሆኖ					
9.2	ገብ 12፡የዘርፍ የሰው ንድል ማኅበበት አቅም ማኅበበት	በተለያየ ከንሰተራከነን እና በዚመናዊ ተርሱት ለመሆኑ 5,134 እመራርና ባለሙያዎች ሲሰጠኝ መሰጠት::					
9.2.1		በዚሁ ልማት:: በስፋር ልማት:: በ10 አዲስ ዘንብርናዎች:: በሚያስረዳ ቁጥር በታቸው ቃንጣት:: በለበታቸው:: በፊልግ-ኤሌክትሪክ በከላል የሚከራይ እና በመንግሥት ሆኑዎች ለመሆኑ 71 አስፈላጊ ባለቤቶች:: 989 ለመ ተቋራጭ:: 55 አማካይዎች እና 2,801 አስተኛ አንተርፕራይዝ እመራር:: ባለሙያዎችና ተከተሉይዎች የከሳሽ ሲሰጠኝ መሰጠት:: ከሚከተው የከሳሽ ሲሰጠኝ 1,218 ለቶች ተጠቃሚ መሆናቸውን ማረጋገጥ::	የከሳሽ ሲሰጠኝ ተጠቃሚ የወጥ እና አማካይዎች በዚሁ በቀጥር	48	115	240	
9.2.2		የጥርሱት መሰራታዊ ለወጥ አንዳይመጠ የሚያስችል ወመናዊ የጥርሱት ለመ- እመራርና የከራይነት አስራር ሲሰጠኝ ለ468 ባለሙያዎች በመሰጠት:: 057 ጥርሱት ሌሎች ተግባራዊ አንዳይመጠ ማረጋገጥ::	የከሳሽ ሲሰጠኝ ተጠቃሚ የወጥ የጥርሱት እና አስተኛ በቀጥር	855	880	103	
			የከሳሽ ሲሰጠኝ ተጠቃሚ የወጥ አማካይዎች በዚሁ በቀጥር	47	123	262	
			የከሳሽ ሲሰጠኝ ተጠቃሚ የወጥ የጥርሱት የጥርሱት እና/እና በቀጥር	2380	0	0	
			ከከጠቃላይ ሲሰጠቸው የከሳሽ ሲሰጠኝ ተጠቃሚ የወጥ ሌሎች አስተኛ በቀጥር	1118	121	10.8	
9.3	ገብ 10፡ የግብኩና መሰራታዊ አቅርቦችና እጠቃቀሚያ ማኅበበ	በመንግሥት ለሚከተው የበታቸው የህንጻ ቃንጣት የሚያስፈልጉ የተለያየ የግብኩና አይነቶች አንዳጠው እና አንዳርርሱ በሚደረግ የሚገኘውም አካሄይድ ቁጥር 10,320 ቅን ሥርት አንዳይመርት ይደረጋል::	የከራይነት አስራር የተደረገበው ጥርሱት አስተኛ በቀጥር	396	480	121	ንኩረሰ አስራ የከራይነት አስተኛ ወጪ
4.3		የበታቸው እና የህንጻ ቃንጣት ቃንጣት ተቀባዩ አቅርቦት ሆኖ					

ተ.ቁ	ስትራቴጂዎች ቋጥ	የጥርጉሪዎች ገብና ተግባራት	የውጭት አፈጻጸም ለመሳካች	የፍ ወር ቋል	ከንዱን	ንግድ ብ%	ማርመራ
9.3.1		በበት ልማት፣ በስነጋር ልማት በቶች ታንበታ፣ በ10 አዲስ የነበረሰባቸዋን ታንበታ፣ በማግበደያ ፍ.በረከ በቶች ታንበታ፣ በፋይራልና በክልል ለማኑሮች የመንግሥት ሆንጻዎች ታንበታዎች የ25 ዓይነት ባለቤቶችን ይለሳሉና አቅርቦት ጥናት ማኅበድ፣	ፍላጊ የጥናት የተከሣወጥው ባለቤቶች በዚ በቀጥር	15	1	6.67	የጥናቱን ቤት ተግባር ተዘጋጀቶ መረጃ የተሰነሰበ አሁን የማይራሱትና የማግበደያ ስራ በመከናወን ሌጅ ይገኘል::
9.3.2		በመኖሩም በት ልማት፣ በስነጋር ልማት በቶች ታንበታ፣ በ10 አዲስ የነበረሰባቸዋን ታንበታ፣ በማግበደያ ፍ.በረከ በቶች ታንበታ፣ በፋይራልና በክልል ለማኑሮች የመንግሥት ሆንጻዎች የሚያስፈልገት 6 ዓይነት የጥናት ባለቤቶች እንዳቀርቡ ማኅበድ፣	የቀረበ ሲጠና ብቻ (ቦቶት) የቀረበ አርማት ብሬት (ቦቶት) የቀረበ ስራተኞና እለትትርክክል ዕቃ ምች (በሌት በዘት) የቀረበ አጥቢ ስቶን በጥ኏ል በዚ በቀጥር የቀረበ ቁጥረኛ ትራንስፖርት በዘት በቀጥር	392247 80480 55499 421137 55499	291923 40755 39538 411442 23651	74 51 71 98 43	
9.3.3		የጥናት ጥርቃኑት አገርሰኑን ሥርዓት ፍላጊ እንዳማለ ለማኅበድ ፍ ማሻሻል በመለ አቅማቸው እንዳያመርሱ ማኅበድ፣	በመለ አቅማቸው የሚያመርሱ ማሻሻል በዚ በቀጥር	8	8	100	
9.3.4		የመግለጫዎም አካባይና 4-በር 20,000 ቅን ሥርዓት እንዳያመርሱ እና እንደ የመግለጫዎም አካባይና 4-በር እንዳቆሙ ማኅበድ፣	የተመረተ መግለጫዎም አካባይና ብቻ	14999	9563	64	
9.3.5		በበት ልማት ታንበታ የሚውል 578 ምክታር የለማ መራት እንዳቀርቡ ከት-ትል ማኅበድ፣	በበት ልማት ታንበታ የቀረበ መራት በዝክታር	491.3	-	-	
4.4	የቦች እና የህንጻ ታንበታ የፊይና ተናትና አገልግሎት ሪፖርት ሚራ						
9.4	ግብ 17-፡ የተጠና መኖሩ በት አቅርቦት ማኅበድ	በማስናፈጥና በመሰለ ማልማት አካባይዎች ላይ የሚሰራውን ምርመራ አነስተኛ ገብ ለተቋሙ የህ/ሰነ ከፍለት መሬ ቁጥር 8ዢት 53 አካይና እና የተገኘበት ስታናወርድ የቦች ያዘረኛቸው ይዘረዋለ::					
9.4.1		በከላለምና በሁለቱ ከተማ መስተዳደርች በማስናፈጥና በመሰለ ማልማት አካባይዎች ላይ ለማኅበድ አነስተኛ ገብ ለተቋሙ 3 (10/90)፣ 3 A20/80፣ 3 A40/60 እና 4 በበት ሁጻዊ ሚራ ማሆበት ለማኅበድ በቶች (G+0, G+1, G+2 (94 እና 72 ነጥሯ), G+3 እና G+4) የሚውል አካይና የማሽናያ ስታናወርድ ያዘረኝቸው እንዳሁርቃና እንዳማጣመ ማኅበድ፣	በከላለ የተዘጋጀና የተጠማሙ ያዘረኝቸው በዚ በቀጥር	14	14	100	
9.4.2		መሬ ቁጥር 8ዢት 810 አዲስ የነበረሰባቸዋን ቁል 3ኛ ሥርዓት የመሰረት አገልግሎት የህንጻ ታንበታ 2 ዕቅድ ማኅበድ በማግበደያ የማግበደያ፣	በፋይራል የተዘጋጀ የኤቅድ ማኅበድ በዚ በቀጥር	2	2	100	
4.5	የመናፈጥ በቶች እና የመንግስት ሆንጻዎች ታንበታ ሚራ						

ተ.ቁ	ስነድ-ቋሚው ቻች	የጥርጋራው ገብና ተግባራት	የወጪት አፈጻጸም ለመሳካች	የ9 መር ዓመ	ከንዱን	ንግድ ብ%	ምርመራ
9.5	ገቢ 17፡ የክተማ መኖሪያ ቤት አቅርቦትና ማሻሻል	የጥቃቅና አስተዳደር አንተርፕራይሮች ሲሆን፡ የሰኔር እና ማሻሻለ ፊብርና ቤቶች፡ ቅድመው የተቋሙና እና አዲስ የየጋራ መኖሪያ ቤቶች በፊት በፊጥና 150,523 ቤቶች ይጠናሉ፡፡ በመንግስት ገበና ተረክክቶች አፈጻጸም ላይ ያዋና ካትትል ይፈላጋል፡፡					
9.5.1		ቀድሞ ሰራ በከልለትና በፈረም አስተዳደር የተቋሙና 12,396 እና በአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደርች ባንበሩታው የተቋሙና 71,127 የጋራ ቤቶች በፊጥና 83,523 መኖሪያ ቤቶች አንፃጠናቀቁ ማሻረግ፡ እንዲሁም በአዲስ አበባ የተቋሙና ቤቱ 24,288 የ10/90 የአስተዳደር ገቢ ለተቋሙ የጋራ ቤቶች አንፃጠናቀቁ ማሻረግ፡	በከልለት በተጠናቀቀ የጋራ ቤቶች ቤቶች በዋና በቀጥር	6198		በኢትዮ የሰተመናቀቀ በቶታን አስመልክቶ የመንግስት ወሰኑ ይፈልጋል፡፡	
9.5.2		በ2006 በፊት ቀመን ቁጥጥር መሰረት የፊርት በ40/60 ቤቶች ተርጋራው 12,000 ቤቶች፡ በ20/80 የበኩታ ተርጋራው 50,000 ቤቶች እና በማህበራት ለማድረግ 5,000 መኖሪያ ቤቶች በፊጥና 67,000 ቤቶች አንፃጠናበት ማሻረግ፡	የ40/60 ቤቶች የገንዘብ አፈጻጸም ድረጃ በመታች	68.74	28.4	41	
9.5.3		ቀድሞ ሰራ በፈረም ባንበሩታው የተቋሙና 14 የመንግስት ህንጻዎች ማሻሻለቁ፡ አዲስ 8 የመንግስት ህንጻዎች ባንበሩ፡ በከፍተኛ የመንግስት የጋለጋነት ላይ ለነበሩ በለፈው 6 የመኖሪያ ህንጻዎች እና 1,280 የጥቃቅና አስተዳደር አንተርፕራይሮች ሲሆን 232 የአገልግሎት መሰጣዊ ማሻሻለት አንፃጠናበት ማሻረግ፡፡	14 የመንግስት ህንጻዎች የገንዘብ የአፈጻጸም ድረጃ ቤመታች	27	59.45	220.18	5፡ ተጠናቀዋል
			8 አዲስ የመንግስት ሀንጻዎች የገንዘብ የአፈጻጸም ድረጃ በመታች	15	0	0	በታ ባለሙያዎች አፈጻጸም
			6 የጋለጋው ህንጻ የገንዘብ የአፈጻጸም ድረጃ ቤመታች	15	0	0	የቤት አስና ወል ተፈወምና ወል ግንዘብ አያተገብ ነው

ተ.ቁ	ስትራቴጂዎች ቋዕ	የጥርጋዎች ገብና ተግባራት	የውጭት አፈጻጸም ለመሳሪያዎች	የ9 ወር ዓመ	ከንዱት	ንግድ ብ%	ምርመራ
			የሰራተኞች ማሻሻል በንግድ የግንባታ የአፈጻጸም ድረጃ በመታወች	35	0	0	የጥ/ክ/ክ/ክ/ክ የሚመለከተ በመሆኑ ከነህ ዕቅድ እንዲወጣ ተደርጋል
9.5.4		ለስኬር ልማት 4,368 ቤቶች፣ ለማይበራሪያ ፍ-ብርቱ 500 ቤቶች፣ ለለንዳሽነት በንግድ ልማት 4 መንፈርቶች እና ተንቀሳ አገልግሎት መሰጠ ተቃማት የተቋሙናትን በማጠናቀቍ አድልና እንዲገቡ ማሻረግ፣	የሰኬር ቤቶች የግንባታ የአፈጻጸም ድረጃ በመታወች	31	17.25	55.6	
			የማይበራሪያ ቤቶች የግንባታ የአፈጻጸም ድረጃ በመታወች	15	-	-	ማንበታው በነህ ባመት ስለማይችልመ ዕቅድ ወጥቃል::
			የኢንዲስት በንግድ የግንባታ የአፈጻጸም ድረጃ በመታወች	73	55.26	75.7	
9.6	ግብ 27:- የሥራ ዕድልን ማስተካት	በዚህ ልማት፣ በስኬር ልማት ቤቶች፣ በ10 አፍስ የኩብርኩውች፣ በማይበራሪያ ፍ-ብርቱ ቤቶች፣ በፈረሰልና በላል የሚከናወል እና በመግኘሁት ህንጻዻ ከንሰነትኩነትን የተጠናና የሥራ ተከናወ በማድረግ 138,438 የሥራ ዕድል ይጠናና::					
9.6.1		በዚህ ልማት ሌሎች የሰራ ዕድል መኖር::	የተሸጠረ የሰራ ዕድል ብዛት	6151	24643	401	
9.6.2		በዚህ ልማት የሚከናወል ሌሎች ሌሎች ሌሎች የሰራ ዕድል መኖር::	የተሸጠረ የሰራ ዕድል ብዛት	59835	73078	122	
9.6.3		በዚህ ልማት የሚከናወል ሌሎች ሌሎች ሌሎች የሰራ ዕድል መኖር::	የተሸጠረ የሰራ ዕድል ብዛት	149	410	275	
9.6.3		በዚህ ልማት የሚከናወል ሌሎች ሌሎች ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ዕድል መኖር::	የተሸጠረ የሰራ ዕድል ብዛት	37689	55393	147	
4.6	ግብ 17:- የተመዘገበ ዕድል ቤት አቅርቦና ማሻሻል	የሰራት ዓመታት የተመዘገበ እና አፍስ የሚገቡ 45,396 ቤቶች ባንክ ባንክ በማጠናቀቍ ለተጠቀሱም መተላለቁ ይረጋግጣል:: ቅድመ ለሌ ካውድ ሲያዊ መጠና ከተደረገው በር 2.5 በለምን በኋር እንዲመለስ ይደረጋል::					
9.7		የሁሉም ማሻሻል ቤት የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ማሻረግ::	የቀጠበት ማሻሻል ቤት የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ማሻረግ::	4	4.1	102.5	
9.7.1		የሁሉም ማሻሻል ቤት የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ማሻረግ::	የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ማሻረግ::	50	69.3	138	
9.7.2		ለዚህ ልማት የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ማሻረግ::	የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ሌሎች የሚከናወል ማሻረግ::				

ተ.ቁ	ስትራቴጂያዊ ግዢ	የTCጌራም የብና ተግባራት	የውጭ አፈጻጸም አመሰግቸች	የውጭ አፈጻጸም ንግድ	ከንዱን	ንግድ ስ%	ጥርመራ
9.7.3	የTCጌራም የብና ተግባራት	በኢትዮጵያ የጌራም መሆኑን በታች ጥርጉራም ቁልጾም ሲል ታንሳታቸው ለተክሙና 95,415 በታች ባንበት እና 02006 ካይደለሁ ማረጋገጫ 67,000 በታች ቅድመ በግዢ ሲሆን በጠቀላለ ለ162,415 በታች በር 6 በለምን የቦንድ ምድያ በመሆኑ-ጥብቅ መሠረት ተቆም ላይ እንዳውል ክትትል ማድረግ፤	ለቦንድ ምድያ የቀረብ በር መጠን በበለምን	4	3.7	93	
9.7.4		የተዘረዘሩት የቦታ ማስተካላለኝ የፋይናንስ ሥርዓት በማጠናከር ቁልጾም ሲል ከቦንድ ምድያ መጠን ከተደረገው በር 2.5 በለምን የፍር እንዳመለሰ ማድረግ፤	ከቦንድ ምድያ ተመሳሽ የተደረገው በር መጠን በበለምን	2	2.49	124	
9.7.5		በከልሎች እና በኢትዮጵያ አበባ በታች ባንበት ጥርጉኑን ለተንደሚነገው በታች ግዢ በኋላ ወጪ የተከለለ የተጨማሪ እኩት ተከለ በር 400 ማረጋገጫ ተመሳሽ እንዲሆነ ማድረግ፤	ከተጨማሪ እኩት ተከለ ተመሳሽ የወንድ በር መጠን በበለምን	250	99.41	40	
9.7.6		የተቀናጅ የቦታ ማስተካላለኝ የፋይናንስ ሥርዓት በግዢ ሲል በኢትዮጵያ አበባ፤ በድረሻ በከልሎች ባንበት ተመሳኔ በታች እና እኩት የሚገነባ 45,396 በታች ለተጠቀማቸው ማስተካላለኝ፤ ከዚህ ወጪ በግዢ 30% በታች ተጠቀማ መሆናቸውን ማድረግ፤	የተለለኝ በታች በግዢ በቀጥር	20696	3864	18.67	
4.7	የክተማ በታች መረጃና አስተዳደር ለመ						
9.8	ግብ 4፡ የመረጃ አያያዝ፣ አይነት አውጭና ድንብት ማስሳሌ	የክተማ አቅራቢ የክተማ በታች መረጃና አስተዳደር ያለበትን ሁኔታ የሚያሳይ የወሰን ተናት በማካሂድ እና የጌራም መረጃ በፍት ወር ማግለጫ በከልሎች በክተማ አስተዳደርች ለማጥታ 31,335 የመግባት በታች ይህን ማረጋገጫ ከርም ውጥናቸው እንዲመዘገበ ይረዳዋል፤					
9.8.1		በኢትዮጵያ የክተማ በታች አስተዳደር ያለበትን ሁኔታ የሚያሳይ የወሰን ጥናት ማካሂድ፤	በተዘረዘሩት የመግባት በታች መረጃ የጥናት ለነና በቀጥር	1	1	100	
9.8.2		የክተማ በታች መረጃ በተመናገሩ ተከተሉት ለማረጋገጫ የሚያሳይ እና የጌራም መረጃ ለፍት-ወር ማግለጫ በከልሎች በክተማ አስተዳደርች ተግባራዊ ማድረግ፤	የሰማ ለፍት ወር ማት በቀጥር	1	0	0	
9.8.3		በከልሎች በክተማ አስተዳደርች ለማጥታ ከርም ውስጥናቸው ለ31,335 የመግባት በታች የወሰን ማረጋገጫ ከርም ውጥናቸው እንዲመዘገበ ማድረግ፤	የተመዘገበ የመግባት በታች ማት በቀጥር	20890	3304	15.8	
5	የክተማ የተቀናጅ መሠረት-ልማት አቅርቦችና ማኅድመንት ጥርጉራም						
1	ግብ 25፡ የፋይናንስ የንግድ ማስከት	11 ጥርጉኑን በመቅረብ ከተለያየ አስገኘ ለገንዘብ ያረጋግጣት የፋይናንስ ምንጫዣን በማረጋገጫ የማመቻቸው በር 2.785 በለምን ለተተመቻ አቅም ባንበት (ለመሠረት-ልማት ባንበት ለለለኝ አገልግሎች) እንዳውል ይረዳዋል፤					
1.1		የጥርጉኑን የማስረዳግ አቅም ለማስረዳግ በጥርጉኑን ቁልጾም በግዢ ተግባራዊ አና ጥርጉኑ አስተዳደር፤ ይጋል አውቀም ለ827 አመራርቸው በለምን የወሰን ስልጠና ይሰጣል፤	ስልጠና የገንዘብ አመራርቸው የለምን የወሰን ማት-በቀጥር	827	426	51.5	
1.2		በዚህ የክተማ የጥርጉኑን ለገንዘብ ለማስረዳግ በጥርጉኑን ቁልጾም በግዢ የማስረዳግ አቅም ለማስረዳግ በጥርጉኑን ቁልጾም በግዢ ተግባራዊ ማኅድመንት በመሆኑ ለመፈጸም ለገንዘብ የጥርጉኑን ምንጫዣን በማረጋገጫ መፈጸም ለመፈጸም ለገንዘብ በመሆኑ ለመፈጸም ለገንዘብ የጥርጉኑን ምንጫዣን በማረጋገጫ መፈጸም ለገንዘብ	የጥርጉኑን ለገንዘብ የወሰን ማት-በቀጥር	11	4	36.36	

ተ.ቁ	ስትራቴጂዎች ቋዱ	የጥርጋራው ገብና ተግባራት	የመጠት አፈጻጸም ለመሳካች	የ9 ወር ዓመ	ከንዱት	ንግድ ብ%	ጥርጋራ
1.2			የተሰለሰ ገንዘብ መጠን በበላየን በርሃን	2.02	7.4	366	በተደረገ ስምምነት መሳሪት ላይ አጠቃላይ አንቀጽ
2	ባን 18:- የከተማች መሰረት ፈጻሚ አቅርቦች ማኅጋዊ መስራት	የተቀናዣ የመሰረት-ልማት አቅርቦት ማኅጋዊያዊ የህግ ማቆቻና ስነድ ተከታታይ በሥራ ላይ በማዋል 048 ከተማች የተለያየ የከተማ መሰረት-ልማት ቤትታማች ይከናወናል::					
2.1		በከተማች ለሚከናወነው መሰረት ለማቶች ተቀናዣ-ተው እንዲፈጸሙ ለማድረግ የሚፈጸሚ የመሰረት ልማት ሆኖት የሚዘገበ ለሚገኘት የህግ ማቆቻና ስነድ ተከታታይ በሥራ ላይ በማስታወሻ 11,151 የከልልና የከተማ አመራርችና በለመጀዴች ስልጣኑ መሰጠት 048 አተማች ተግባራዊ ማኅጋዊ::	የተዘጋጀ ስነድ በሚተብቀጥር	1	0	0	
2.2		የመንበራ-ዋና አካባቢ ድንጋጌትን መመራት ያደረገና የጥራት ድረጃዎችን የጠበቀ 1361.53 ዓ.ሜ መንገዶች የጠበቀ ድንጋጌ፡ 1040.95 ዓ.ሜ መንገዶች በጠበቀ፡ 1233 ዓ.ሜ ጥርጉት መንገዶች፡ 77.02 ዓ.ሜ መንገዶች በእነዚአሌ፡ 151 ድልደየችና ካልሰርች፡ 694.13 ዓ.ሜ የነርፍና የወሄ ማስወገድ መሰመርች፡ 399.5 ዓ.ሜ የመንገዶች መብራት መሰመር ገርጋቸ፡ 372 ዓ.ሜ እና የወሄ መሰመር ገርጋቸ እንዲገቡ ይረዳል::	የተሰራ የፋይ ድንጋጌ/Cobblestone/ ገብር መንገዶች ለገዢ በክሏ	141.31	110	77.84	
2.3		የመንበራ-ዋና አካባቢ ድንጋጌት መመራት ያደረገ 144 የደረሰና 88 ዓላሽ ቅዱ ማስወገድ በታወች እና 754 የሀገሪቱ መልካም ቤት ይገኙል::	የተሰራ የሀገሪቱ የጋራ መረጃዎች ቤት በሚተብቀጥር	354	31	8.76	
2.4		የመንበራ-ዋና አካባቢ ድንጋጌት መመራት ያደረገ በከተማች 243 የጠበቀ ማስከላት፡ 24 የመስጠና ሲደቃቃ፡ 10295 የማምረች ሲደቃቃ፡ 10 መጠናዕያ፡ 13 የወጣቶችና ሁሉ ማስከላል፡ 91 ጥርጉት እረጋገጫ በታወች፡ 2 የእሳት እና የመከላከል መቆጣጠሪ ጥበቃ እንዲገቡ ይረዳል::	የተገዢ የገበያ ማስከላት በክሏ በሚተብቀጥር	6	10	166.7	
			የተሰራ የመስጠና ቤታች በክሏ በሚተብቀጥር	4	11	275	

ተ.ቁ	ስትራቴጂዎች ግዢ	የጥርጋራዎች ገብና ተግባራት	የመጠት አፈጻጸም ለመሳካም	የቅርቡ አጭ	ከንውን	ንግድ ብ%	ጥርጋራ
6		የተገቢት-ሸቦን አንቀጽ-ሰነድ ልማት-ቃል አቅም ባንበታ ሚራፍ:					
10.10	ግብ 29:- የአገባብ አጭታዊ አቅርቦች ማሳወቅ	በተጠቀ ልማት፣ በተቻቃ ከተገቢት-ሸቦን ማረጋገጫ አገልግሎት አለበት ነው የሚሰጥው የመለከም ለስተዋፋር ግዢ ይፈጸማል፡፡					
10.1.1		የሥራ ተቋራጭ፡ እምባራዊ እና ማሽንጭ ምግባር የሚታየውን የክርድ ለበለቤት በቀጣይነት ለመታገል የሚያስቀል ስትራቴክ በማዘጋጀት ማረጋገጫ፡፡	በቀጣይነት የተካሂደ የክርድ ለበለቤት ተግል በመቶ	65	65	100	
10.1.2		የጥ/ር መ/ቤት የሥራ ተቋራጭ፡ በሰመድ-ቃል፡ የተገቢት-ሸቦን መሰራቶች ምግባርና ፊቃድ አለበትን በተመለከት አድራሻችን በመሆኑን ማስተካከል፡፡	የተስተካከለ አድራሻችን የእሌኔ ሥርዓት በመቶ	100	50	50	
10.2	ግብ 8:- የተቋራጭና የአማካይና ተወካይነት ማሳደግ	በተገቢት-ሸቦን ንርፍ የሚገኘትን ተዋናን አቅም በመገኘትና ይፈጸማውን በማድረግ 105 ሚራ ቋራጭ፡ 42 እምባራዊ እና 323 መከከለኛ ሚራ ተቋራጭ ይቻቃ የISO በታኅኖች አድራሻችን እና 4 ሚራ ተቋራጭ አለው እና ተወካይነት አንቀጽ-ቃው ይፈጸማል፡፡					
10.2.1		ለመንግድ፡ ለበሌኔ መከከለ እና ለሥራ ማመንጻ የጥንበታ ታሪክ የሚጠቀው 3 የመዋዙሪያ መከከለት ሲሆን በማሽንል ተጨማሪ ሚራ ተቋራጭ የውጭና ድፊድ አንቀጽ-ቃው ማድረግ፡፡	የተካሂደ ለነፃ በሁት በቀጥር	3	2	75	
10.2.2		በልማት ተጠናከር ወሰኑ ለማሳተኞ ንርፍ ሚራ ተቋራጭ፡ 42 እምባራዊ እና 323 መከከለኛ ሚራ ተቋራጭ ይቻቃ በማድረግ የISO በታኅኖች አድራሻችን አንቀጽ-ቃው ማድረግ፡፡	የISO ቤንበት የጥና ለራ ቋራጭ በሁት	105	136	131	
10.2.3		በመመለከታቸው ከልማት በቃ ለየዚጊዢል የገዢ አከላለ መንገድ ተጋራዎች ስነት 57 እምባራዊ ይፈጸማል፡፡ 129 መከከለኛ ተቋራጭና 37 መከከለኛ አማካይና አንቀጽ-ቃና ሲሆበና አንቀጽ-ቃው ማድረግ፡፡	የተደራሱ መከከለኛ እምባራዊ ውጭ	57	0	0	
10.2.4		የእሌኔ፡ ተቋራጭ እና ፊቃድ ተቋማት ለተጠናከር የጥና አለበት እና አመለሰለ የሰነድ መመሪያ ከ6 ከልማት የጥና አማካይ በማዘጋጀት በሥራ ለይ አንቀጽ-ቃው ማድረግ፡፡	በከልዕት ተማጥቻ የጥና ለነፃ	6	1	16.67	
10.2.5		በበኩት ቀመቱ በጥና የአቅም ባንበታ ተጠናከር በማድረግ አፈጻጸም አለመለከት በማዘጋጀት ሲሆን ወሰኑ የጥና ተሰናናና ተጠቀማንት አ00 ተጋንዘት የጥና ይፈጸማል አንቀጽ-ቃው ማድረግ፡፡	የጥና የጥና ተተካሂድ በመቶ	100	100	100	
10.3	ግብ 10:- የሞጣትና መሰራቶች አቅርቦች አጭቁጥር ማሳደግ	የአንቀጽ-ሰነድ ማማት ለማሳደግ ከከተማ ተሞህርት ተቋማት የጥና በመተባበር በማድረግ ይቻቃ፡፡ በተከናወቃው ስምም፡ በአማካይ ፊቃድ እና በመሰራቶች አቅርቦች (በተከናወቃው ስምም የጥናን) እና 12 በአገባብ ተከናወቃው ላይ ተቀኑ የጥና በማድረግ ሚራ ላይ አንቀጽ ይፈጸማል፡፡ 1020 የጥና ይቻቃ የጥና ይቻቃ ተጥርር ይፈጸማል፡፡					
10.3.1		ከ5 የዚጊዢ የጥና ስምምነት ማቀረብ እና አሁን የዚጊዢ የጥና ስምምነት (5ክ.ለና ይሆና ከምጋብ) የጥና በአገባብ የጥና ተቋማት ላይ የጥና ስምምነት ማቀረብ ጥና ማድረግ፡፡	ጥና የጥና የጥና ስምምነት	5	3	60	

ተ.ቁ	ስትራቴጭ የወንጀል	የጥርጉሪው ጥብና ተግባራት	የውጭት አፈጻጸም አመሳካች	የወ ወር ዓላማ	ከንዱን	ንእናር ቦ%	የጊዜ
10.3.2	ገብ 8:- የተቋሙትና የአማካይነት ተወስኑት ማረዳች	6 አዲስ እና የተሰለ መሆኑ ቅዱስ የጥናት ባብኩታና በሚጠቅም እንደሆነ ማረዳች፡	የተዘጋጀ ባብኩታና በሚጠቅም እንደሆነ ማረዳች፡	4	1	25	
10.3.3		4 አዲስ የተዘጋጀ እና 5 ዓላማ የውጭትውና 16 የተሰለ መሆኑ ቅዱስ ባብኩታና ተክናለሁ ማረዳች፡	የተዘጋጀ ባብኩታና ተክናለሁ ማረዳች፡	2	2	100	
10.3.4		እንደሆነ በውጭትው 20 የጥናት ዕቃዎች ላይ የጥናትና ዓላማ ቅዱስ አንድሆነ ከተትልና ይጋፍ ማረዳች፡	የጥናትና ዓላማ ቅዱስ የጥናት ዕቃዎች፡	20	20	100	
10.4	ገብ 8:- የተቋሙትና የአማካይነት ተወስኑት ማረዳች	ከተምህርት ማረዳች እና በጥናት በመሰራትና 236 መሆኑን በማናራት 700 ባለሙያዎች ለልጥነው ወደ ሆኖ አንድሆነ እና የለበት ወልሆኑን ምዕራፍ አንድሆነ ስልጣን ለማግኘት 500,000 ሂዕተኛና መለሰተኛ ባለሙያዎች የቃድመ ምዕራፍ ምዝገባ በማናራድ 377,400 የመጀመሪያ ዝርዝር ምዝገባ በማናራት ሲቀ ለሚሆኑት 256,632 የበቃት ማረዳች የምስክር መረጃ አንድሆነ ይረዳል፡፡					
6.4.1		የገዢ-ተኞች እና ከፍተኛ ባለሙያዎች የመጀመሪያዎች በማናራት የሂሳር እና ዓላማ ማቅረቢ፡	የተዘጋጀ የባለሙያዎች ዓላማ በመቶች	100	50	50	
6.4.2		ከተምህርት ማረዳች እና በጥናት በመሰራትና 236 መሆኑን በማናራት 700 ባለሙያዎች ለልጥነው ወደ ሆኖ አንድሆነ ማረዳች፡	መልጥነው ወደ ሆኖ የገዢ-ተኞች እና ሆኖ መሆኑን በሚጠቅም በቀጥር	136	136	100	
6.4.3		500,000 ሂዕተኛና መለሰተኛ ባለሙያዎች ቁጥር ምዕራፍ ምዝገባ በማናራት እና የገዢ-ተኞች እና የለበት ወልሆኑን ምዕራፍ አንድሆነ ለማግኘት ምዕራፍ ምዝገባ በማናራድ የሂሳር እና የለበት ወልሆኑን ምዕራፍ ምዝገባ በማናራት ማረዳች፡	የቀረቡ የትንተና ማኅድ በሚጠቅም	1	1	100	
6.4.4		ከተምህርት ማረዳች እና በጥናት በመሰራትና ለልጥነው የገዢ-ተኞች እና የለበት ወልሆኑን ምዕራፍ ምዝገባ በማናራት ማረዳች፡	የተመዘገበው ባለሙያዎች በሚጠቅም በቀጥር	500000	78996	15.79	
6.4.5		የመጀመሪያ ዝርዝር ምዝገባ ለተሰናቸው ሲ120,768 ሂዕተኛና መለሰተኛ ባለሙያዎች የከሱስለት ማመራ የከ-የንግድ የት-በብር ስልጣን አንድሆነ ከተትልና ይጋፍ ማረዳች፡	በመጀመሪያ ዝርዝር የተመዘገበው ባለሙያዎች በሚጠቅም በቀጥር	176400	51018	28.92	
		የበቃት ማረዳች የምስክር መረጃ ያገኙ ባለሙያዎች በሚጠቅም በቀጥር	የበቃት ማረዳች የምስክር መረጃ ያገኙ ባለሙያዎች በሚጠቅም በቀጥር	136632	23926	17.51	
		የመጀመሪያ ዝርዝር ምዝገባ ለተሰናቸው ሲ36768 ሂዕተኛና መለሰተኛ ባለሙያዎች የከሱስለት ማመራ የከ-የንግድ የት-በብር ስልጣን አንድሆነ ከተትልና ይጋፍ ማረዳች፡	የከ-የንግድ ስልጣን ያገኙ ባለሙያዎች በሚጠቅም በቀጥር	36768	0	0	

ተ.ቁ	ስነድ-ቋዬው ባለት	የጥርጋራው ገብና ተግባራት	የውጭ አፈጻጸም አመለካች	የፍ ወር ዓላማ	ከንዱን	ንግድ ብ%	ምርመራ
6.50	ገብ 24:- የሰነድ ማቀነና ድጋፍና ማኅበል	የከንዱ-ሸክናን አንቀሳረው ውጥ በሆነ ማተዳደሪያ ሥርዓት አንቀጽ ለማድረግ የሚያስተካክለ 20 የህል መረ ልነድችን (አነስተኛ ድንብ፣ በታንካይሩት፣ ማንዋሪ-ቋና መመራያዎች) ማዘጋጀትና የሚሰራውንም ሥርዓት ዝርዝር በሆነ እኔ መዋለን ማከተላልና ቁጥር ይረዳግል፡ የለም ተተመና ተጠቃሚነትም 50 በሙሉ አንቀጽን ይረዳግል፡፡					
6.5.1		ለኢትዮጵያው አስፈላጊ የጥኑ 20 ድንብ፣ መመራያዎችና በታንካይሩት ማዘጋጀትና ቁጥር ማድረግ፡፡	በፊርማ የተዘጋጀ ለነድች በብት	19	21	110	17 የመጨረሻ ላይ ደረሰ ላይ ያለ 4 የዘረፅ
6.5.2		3 የሥራ ተቋራዩት፣ የሰማካሪ ድርጅቶች እና በለመ-ያዥና የምንጠቅ አዋጅ፣ እንዲሁ መመራያዎች ከወጣ ሁኔታዎች ጋር ተማጥመው አንቀሰለሁ ማድረግ፡፡	የተከለለ ለነድች ለብት በቁጥር	1	2	200	2 የምንጠቅ መመራያ ከወቱና ሁኔታ ጋር ተማጥመ ያደረግ የምንጠቅ አዋጅ የመረጃ ላይ ተዘረዘሩል
6.5.3		ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመተባበር የከንዱ-ሸክናን በለመ-ያዥና የምንጠቅ፣ የወጪ መጋቢት እና የሥራ ተቋራዩት፣ በውጭና ስንብት ሥርዓት ተቀርቦ ወደ ሥራ አንቀጽ 2 ለነድች ተተክለው አንቀሰለሁ ማድረግ፡፡	የተከለለ ለነድች ለብት በቁጥር	1	1	100	
6.5.5		የንኩስ ሥራ ተቋራዩት፣ የተባበር (Local Counterpart) እና የሽጠር (Joint Venture) አስፈላጊ በከንዱ-ሸክናን ተማጥመ አንቀሰንናና ወደ ለራ አንቀጽ ማድረግ፡፡	የተዘጋጀ ለነድች በቁጥር	1	1	100	ተዘረዘሩ ለውጭና ለበላይ አካል የቁረጋ
6.5.6		የፊርማ አካላት የሚሰተኞበት በከናዬው የከንዱ-ሸክናን አንቀሳረው ወደ ለራ አንቀቀም ማድረግ፡፡	የተቋቋሙ በከናዬው የምንጠቅ በብት በመቶች	100	50	50	በማቋቋሙ ሂደት ለይ ያለ
6.5.7		በከንዱ-ሸክናን ሲተርጋገጠ እና ማስተካከለ አንቀሳረው መረጃ ለከንዱ-ሸክናን ሲተጥና የሚደረግ ተማሪር 100 ተርጉንት ቁጥርናት አንቀሳረው ማድረግ፡፡	ለሁባብ ክፍት የተረዳግ የከንዱ-ሸክናን መረጃ በመቶች	75	50	66.67	
6.60	ገብ 11:- የግንባታ አፈጻጸምና ድህንነት ማኅበል	የሰንጻ አዋጅ፣ ድንብ እና ተጋና መመራያዎችን ተግባራው በማድረግ የሚጠናቀው 6,020 የጥናት "ክ" ህንጻዎች የመጠቀሱ እና 12,741 የሚጠው ሲጋዥ ል.ቁ አንቀጽ ይረዳግል፡፡					
6.6.1		የሰንጻ አዋጅ፣ ድንብ እና ተጋና መመራያዎችን 100 ተርጉንት ተግባራው ማድረግ፡፡	ተግባራው የተረዳግ የህንጻ ማኅበል ሲመቶች	100	100	100	
6.6.2		የሰንጻ አዋጅ ተግባራው በሚሆንበትው 66 ክተማዎች አስፈላጊ አፈረሰዎች አንቀሳረው እና ወደ አፈቀም አንቀጧ ማድረግ፡፡	የህንጻ አዋጅ ተግባራው የሆነባቸው ክተማዎች ለብት በቁጥር	66	80	143	
6.6.3		የሰንጻ አዋጅ ተፈጻሚ በሚሆንበትው 271 ክተማዎች የሚጠናው 12,741 የሚጠናው አንቀዋዎች በመሆኑ የግንባታ ል.ቁ ያገኘለ፣ በአዋጅ መመራት ክተማ እና ቁጥር ይረዳግባቸዋል፡፡	የግንባታ ል.ቁ ያገኘ የህንጻዎች ለብት በቁጥር	11277	8018	71	
6.6.4		የህንጻ ለት በሚሆንበትው 271 ክተማዎች ወሰኑ የሚጠናቀው 6,020 የጥናት "ክ" ሁኔታዎች የመጠቀሱ ል.ቁ አንቀጽ ማድረግ፡፡	የመጠቀሱ ል.ቁ የተሰማው ሁኔታዎች ለብት በቁጥር	5346	194	3.62	

ተ.ቁ	ስትራቴጂያዊ ግዢ	የጥርጋሪው ገብና ተግባራት	የመጠት አፈጻጸም አመሰግቸዋል	የወጪ ዓመታዊ	ከንዱን	ንጽናር ቦ%	ጥርጋሪ
6.6.5		ለ256,632 አነስተኛ ባለሙያዎች፣ 30,000 መሰረተኛና ከፍተኛ ባለሙያዎች፣ 7,889 ሆኖ ተፈጻሚዎች፣ 356 አማካይዎች፣ 2,000 የከንስተራከሻን መሰረቶዎች ትመታዊ ምዝገባ ማኅበድ፤	የተመዘገበ አነስተኛ ባለሙያዎች በብት	81632	0	0	ለምሳሌ ባለሙያዎችው
			የተመዘገበ መሰረተኛና ከፍተኛ ባለሙያዎች በብት	21000	22717	108	
			የተመዘገበ ሆኖ ተፈጻሚዎች በብት	6089	3815	62.65	
			የተመዘገበ አማካይዎች በብት	251	220	87	
			የተመዘገበ የከንስተራከሻን መሰረቶዎች በብት	1540	1505	97.72	
7	የክተማ ገብና የክተማዊ ዘመኑና ወጪ ለመሆኑ						
7.10	7.10 24- የአካል ማስቀመጥና ድጋፍና ማስኬጃ	በክተማ ዘመኑና ወጪ ተፈጻሚ ለከተማው እና ለግብና ዝርዝር አቅም ጉባኤ የሚያስገል የተለያዩ 64 ትናፍቶች፤ የአካል ማስቀመጥና ማተዋላዎች በማዘገበዎች መደረግበት እንዲያስገቡ ይረዳል፤					
7.1.1		የደረሰ ቅዱስ አያያዝና አውጭና ለሥርዓት ለማሽበል የሚያስከት ወጪ ተፈጻሚ እና የአስራር ማተዋላዎች በማዘገበዎች ተግባራዊ ማኅበድ፤	የተዘጋጀ የተደረገ በለምሳሌ በቀጥር	8	8	100	
7.1.2		የኔዕሰ ቅዱስ አያያዝና አውጭና ለሥርዓት ለማሽበል የሚያስከት ወጪ ተፈጻሚ መፈጸምና የገዢ መታወቂያ በቻ በተጨማሪ እና 14 ትናፍቶች በማዘገበዎች ተግባራዊ ማኅበድ፤	የተዘጋጀ የተደረገ በለምሳሌ በቀጥር	9	8	89	
7.1.3		ከመስተኛ እረንጋጌዎት ለማት ፈርማ በተያያዘ 31 የሚፈጸም የተደረገ፤ የህግ ማስቀመጥ፤ በተጨማሪ እና ማተዋላ በማዘገበዎች ተግባራዊ ማኅበድ፤	የተዘጋጀ የህግ መስቀመጥ በሰነድ ቅጥር	15	12	80	
7.20	7.10 12-የዘርፋ-7 የሰው ቃይል ማኅበድና አቅም ማስጠበቅ	በክተማው የደረሰ ቅዱስ አያያዝና አውጭና ለሥርዓት ለክተማ ዘመኑና እረንጋጌዎት ለማት ተፈጻሚ በ727 ከተማው ለማጥና ለ7,103 አመራርና ለጋሚዎች የተቀናዙ የግንባብ መፍጠረዎ እና አመሰካከትን ለማሳደግ የሚያስከት ሲልጠና ይሰጣል፤					
7.2.1		በክተማው የደረሰ ቅዱስ አያያዝና አውጭና ለሥርዓት ለማት ተፈጻሚ እረንጋጌዎት ለማጥና ተፈጻሚ በ727 ከተማው ለማጥና ለ5,613 አመራርና ለጋሚዎች ተፈጻሚ መፍጠረዎ መጽሑፍ ማኅበድ፤	የሰላምዎች በብት በቀጥር	5613	2257	40.2	
7.2.2		የደረሰ እና ቅዱስ ቅዱስ አያያዝና አውጭና ተፈጻሚ ለማት ተፈጻሚ እረንጋጌዎት ለማሳደግ የሚያስከት ሲልጠና መሰጠት፤	በሰነድ የገዢ ለለምሳሌ በብት	1490	2257	151	
7.2.3		የደረሰ ቅዱስ ቅዱስ፤ በእንደገለ ለማት በመስት ስትራቴጂያዊ ዘፈጸም በኢትዮጵያ አማካይነት ለ12,200 የሀል መንግስትዋና መንግስትዋና ለለምሳሌ ተፈጻሚ ተስተካወች እንደ አቅም የግንባብ መሰጠበት ለሁ ማኅበድ፤	እንደ አቅም የግንባብ ማስጠበቅ ተፈጻሚዎች በብት በቀጥር	12200	0	0	

ተ.ቁ	ስነድ-ቋሚው ቋጥ	የጥርጋራው ገብና ተግባራት	የወጪት አፈጻጸም ለመሳካች	የፋወር ቋል	ከንዱን	ንግድ ብ%	የጊዜ
7.2.4		በከተማ ድሃን (sanitation) በተከተሉና መሆኑ ከምህርት ተቀማዋል ለ229 ስልጣቶች ስልጠና እንዳለጥ ማድረግ::	የሰጠው ስልጣቶች ቅጥር	115	-	-	ሥራው-ወደ ቋክናኩር መ- ተቀማት የተለከ በመሆኑ አልተከናወገም
7.2.5		በከተማ ወ-ብትና አረንጋጭ ማድረግ (Beautification and Gardening) በተከተሉና መሆኑ ከምህርት ለ302 ስልጣቶች በልዕ዗ እንዳለጥ ማይኑ::	የሰጠው ስልጣቶች ቅጥር	151	-	-	
7.3.0	ገብ 20:- የከተማች ቆዳትና መብትና አረንጋጭናት ማቅረብ	የደረሰ እና ቅጂዎች አያያዝ አውጭነት ለሚገኘው የተዘጋጀ ሁኔታ: ሲታረጋረቸቱ እና የአሰራር ማት-ዋጭ መሠረት በሚገኘው 736 የህዝብ መረጃዎች መታወቂያ በታች ተግባራ: 141 ዘመናዊና ወጪ ቁጥር የደረሰ እንዳሆሙ 75 የፍሰሰ ቅጂዎች ማስወገድ በታች ተዘጋጀለ::					
7.3.1		የደረሰ እና ቅጂዎች አያያዝ አውጭነት ለሚገኘው የተዘጋጀ ሁኔታ: ሲታረጋረቸቱ እና የአሰራር ማት-ዋጭ በሚገኘው ለይ ለለ መዋላቸው በ85 የከተማች ከት-ትልና ድጋፍ በማድረግ የዶሁኑ ግብረ-መልስ መሰጠት::	የአሰራር ለርዓት የተገበሩ ከተማች በሚገኘው ቅጥር	65	65	100	
7.3.2		አብዛኛለበትና ለለታች የሚመለከትቸውን አካላት በማሳተፍ: 0279 ከተማች በዘመናዊና ወጪ ቁጥር 141 የደረሰ ቅጂዎች እንዳሆሙ 75 የፍሰሰ ቅጂዎች ማስወገድ በታች ተግባራ በሚገኘው ለለአረንጋጭው-ም ከት-ትልና ድጋፍ በማድረግ የዶሁኑ ግብረ-መልስ መሰጠት::	የተዘጋጀ የደረሰ ቅጂዎች ማስወገድ በታች ቅጥር	95	67	71	
7.3.3		በከተማች 29 የፍሰሰ ቅጂዎች ማስወገድ ተሽከርካሪ ግብና እንዳሆሙ ከት-ትል ማድረግ::	የተዘጋጀ የፍሰሰ ማስወገድ ተስከርካሪ ቅጥር	29	16	55	
7.3.4		አዲስ አበባ ሁኔታ በከተማች 736 የህዝብ መረጃዎች መታወቂያ በታች አንዳንብ፡ በሚፈልጊው የጥር-ት ያረጋ (Standard) መሰረት ለለመገኘቸው እና (ቅድጊው የጥር-ት ሁኔታ) በአግባቡ ጥቅም ለይ ለለመዋልቸው ከት-ትልና ድጋፍ ውማድረግ ግብረ-መልስ መሰጠት::	የተገበሩ የህዝብ መረጃዎች መታወቂያ በታች ቅጥር	183	108	59	
7.3.5		በተመራው 49 የከተማች ከእኔባቢ ጥበቃ ባለቤልዕና ጥር በመቀናዚት ከኢትዮጵያውያት፡ አገልግሎት ሰጪ ተቀማዋል እና ለለታች የሚገኘው አድጋኝ ቅጂዎችን የመቀነበ፡ በከተማች በጥብቅ በመከላከልና በመቆጣጠር ግብረ-መልስ መሰጠት::	የከተማች ቅጥር	38	21	55	
7.3.6		የደረሰ ቅጂዎች አያያዝ አውጭነት ሲሆን በከተማች 15,226 ቤት የሚፈልጊው የሚገኘው ቅጥር፡ 50% ለታች ተቀማዋል እንዳሆሙ ማድረግ::	የተፈጻሚ የሰራ ዕድል ቅጥር	3920	2674	68	
			የደረሰ ቅጂዎች በሚገኘው	50	48	96	

ተ.ቁ	ስነድ-ቋሚው ገዢ	የጥርጋራው ግብና ተግባራት	የወጪት አድራሻዎች	የወጪት አድራሻዎች	ከንዱን	ንግድ ብ%	ምርመራ
7.4	ገብ 20:- የከተማች ዕቅድ፣ መሰኞና አረንጋጭነት ማስቀል	በ102 ካተማች የአረንጋጭነት መሰረት-ልማት አይነቶችን (green Infrastructure components) መሰረት ይደረግ የአረንጋጭነት ለማት እቅድ ተዘጋጀት እንዲተገበር በማድረግ 893.88 ልብታር በታ የተገኘው ድካይነት መሰረት ይደረግ መሰላት እንዳለም ይደረግል፤ በ115ዥ ለ2704 ለምች የሥራ ዕድልም ይፈጸማል (ከሚፈጸመውም የሥራ ዕድል 50% ለታች ተጠቃሚ ይሞኑል)::					
7.4.1		በ102 ካተማች የአረንጋጭነት መሰረት-ልማት አይነቶችን (green Infrastructure components) መሰረት ይደረግ የአረንጋጭነት ለማት እቅድ እንዲያዘጋጀ ማድረግ፤ የአረንጋጭ ካትትልና ቅጂጣጣ ሲሆዎችን በሚከናወን ጉብረ-መሰሉ መሰጠት፤	የከተማች ዕቅድ በቅጥር	76	65	85.5	
7.4.2		በ89 ካተማች ከከተማው መሰኞና አረንጋጭ በታች ላይ በተያያዘ በሚፈጸማል እና እንዲወሰደ የወጪ እንተኩና ስታዊሮች በአማካብ እናተተገበሩ ለለመሆኑ የአረንጋጭ ካትትልና ቅጂጣጣ ሲሆዎችን በሚከናወን ጉብረ-መሰሉ መሰጠት፤	የከተማች ዕቅድ በቅጥር	69	65	94.2	
7.4.3		ከከተማው መሰኞና አረንጋጭነት ለማት ላይ በተያያዘ በከተማች 893 ልብታር በታ የለንድበኩ ዕቅድን ይደረግ መሰላት እንዳለም ማድረግ፤	በአረንጋጭነት የለማ መሰራት በቅጥር	670	570	85	
7.4.4		ከከተማው መሰኞና አረንጋጭነት ለማት ላይ በተያያዘ በከተማች ለ2,704 ሌታች የሥራ ዕድልም እንዲሸጠው ማድረግ፤ ከሚፈጸመውም የሥራ ዕድል 50% ለታች ተጠቃሚ ማድረግ፤	የተፈጻሚ የሰራ ዕድል ዕቅድ በቅጥር	2028	2022	99.7	የሥራ ዕድል ዕቅድ የሚፈጸመበትው የሰነድ ከሰነድ ማስቀመጥ የአመጣቸው፤
III.	የአገልግሎት ገዢ ዕድል/Customer Relation/						
1	የሚፈጸመው መ/ቤቱ የአገልግሎት አስቦት ሌዩ የሚሰተዋለ የመልካም አስተዳደር ቅጂዎች ማስቀመጥ ለመሆኑ						
1.1	ገብ 29:- የአገልግሎት አስቦት አረጋግጣት መተለበት	በከተማ ለማት በታች ከከተማው መፈጸመ አገልግሎት አስቦት ሌዩ የሚሰተዋለ የመልካም አስተዳደር ቅጂዎች ይፈጸማል::					
1.1.1		የሚፈጸመው መሆኑ በታች የአገልግሎት አስቦት አረጋግጣት ለመሆኑ ማስቀመጥ፤	የተፈጻሚ የአገልግሎት አስቦት በሙያች	65	65	100	
1.1.2		ተገልጻው አስቦት በሌ አገልግሎት አስቦት ባልዕ መረጃ እንዲያደርግው ማድረግ፤	ገልጽ የተፈጻሚ መረጃዎች በሙያች	65	65	100	
1.1.3		በታዊሮች በሚለ ጥሏችን በሙያው መሰላት የግዢ ምድር በተፈጻሚው ጊዜ ማቅረብ እና የንብረት አስተዳደር ለመሆኑ የተፈጻሚ እንዲሸጠው ማድረግ፤	የተፈጻሚ የግዢ እና የንብረት አይም በሙያች	75	0	0	
1.1.4		ቀልጻና ባቻት ያለው የተፈጻሚው፤ የተፈጻሚ የበር አገልግሎት በማስረጃ፤ የተፈጻሚ የበር አገልግሎት በማስረጃ፤	ተፈጻሚው የተፈጻሚ የጠቅላላ አገልግሎቶች በሙያች	65	60	92.3	

ተ.ቁ	ስትራቴጂዎች ቋዱ	የጥርጉሮ ጥብና ተግባራት	የውጭ አድራሻዎች ለመሳሪያዎች	የፋወር ቋዱ	ከንዱን	ንግድ ብ%	ምርመራ
1.1.5	በሚ/C መ/ቤቱ የጥርጉሮ በይት አጠቃቀም እና የአዲታዊ አሰራር ላይ የሚታየ ቋዱዎች እንዲሰጥናል ማረጋገጫ፡፡	የተሰኞነት የጥርጉሮ በይት አሰራር በመቶች	65	60	92.3		
1.1.6		በሚ/C መ/ቤቱ የሰው ሆኖ የደረሰ አድገት እንዲሆኑ የሰለጠናና የትምህርት አለማት ዘላጊነትና ተጠዋቂነት የሰጠበት እንዲሆኑ ማረጋገጫ፡፡	ግልጽነትና ተጠዋቂነት ለማሳደግ ሆኖ ላይ የዋል ሥርዓት በመቶች	65	50	76.9	
2	የትምህርትና ልማታዊ ከሚናከሻን እና ህዝብ ተፈናቸው ሥራዎች						
2.1	ግብ 29፡ የአገልግሎት አካላትና አጋልጊዢ ማንጠበቅ፡፡	የከመናወ የአለትርሱዎን ማረጋገጫ እና የሀትመት መጠቀችን በመጠቀም የከተማ ልማትና ከሚከተሉት ዘርፍ የተከናወነ ወና ወና ተግባራት በይት ለአጠረጋገጫ እና ለማረጋገጫ አካላት በስተት ተፈናሽ እንዲሆኑ ይረዳች፡፡					
2.1.1	በዚህ የአገልግሎት አካላትና አጋልጊዢ ማንጠበቅ፡፡	በዚህ የአገልግሎት አካላትና አጋልጊዢ በይት የሀትመትና ከሚከተሉት መጠቀችን በመሆኑ 14 መግባቶች፣ 12 ድክመናትና ሪልሞችን እና 64 የፊርማ/የኤሌክትሮንክ ተርጉሮዎችን ለሁጠረተሰቦ ተፈናሽ እንዲሆኑ ማረጋገጫ፡፡	የተዘጋጀ መግባት በዚት	10	12	120	
			የተዘጋጀ በርሃኬና በይት መቀት በዚት በቀጥር	54	54	100	
			የተዘጋጀ ይከመናወ ሆኖ ፊልም በዚት በቀጥር	6	5	83.33	
			የተዘጋጀ ፈፊም /የኤሌክትሮንክ ጥርጉሮ በቀጥር	48	53	110.42	
2.1.2	የተለያዩ የሀትመትና አለትርሱዎን ማረጋገጫ ለሁዝብ ተፈናሽ እንዲሆኑ ማረጋገጫ፡፡	ለሀትመት ማረጋገጫ የተለከ ዕስና ላይት በቀጥር	108	120	111.11		
		በአለትርሱዎን ማረጋገጫ አገልግሎት የተፈረገ የጥርጉሮ በዚት በቀጥር	108	120	111.11		
		በጽሁፒ ገጽ የተለቀቀ የመረጃ በዚት	36	50	138.9		
2.1.3	ዓለማቀቅዎች፡ አገልግሎት ከሚገኘው ሆኖ በመጠቀም የከመናወናዎችን እንዲከናወነ ማረጋገጫ፡፡		በተለያዩ ሆኖታች አመጣዎች፣ የተለለ የመልዕክት በዚት በቀጥር	18	50	277.8	
2.1.4	የዘርፍ ልማትና መሰኞዎች አለተቋርጓል ሥራዎች በተመለከተ በየራሳ ቃመቱ ጽሑፍ መግለጫ እንዲሆኑ በየወሩ ካናወች እንዲዘጋጀ ማረጋገጫ፡፡	የተዘጋጀ የዘርፍ በዚት በቀጥር	108	108	100		
		የተሰጠ ጽሑፍ መግለጫ ውሃት በቀጥር	36	6	16.67		
2.1.5	በዚህ በሚሰሩ ሆኖዎች በየደረሰው የከመናወናዎች ሆኖ ከተትል ባጋግጣ ግብረመስቀል ሆኖዎችን በየራሳ ቃመቱ የከናወነ-		የራጋርነት ለነፃ በዚት	36	36	100	

ተ.ቁ	ስነድ-ቋሚው ቋጥ	የጥርጋራው ገብና ተግባራት	የወጪት አፈጻጸም ለመለከታቸው	የወጪት አፈጻጸም ቋል	ከንውን	ንግድ ብ%	ጥርጋራ
2.2	ገቢ 29:- የአገበብ አክታና አርጊትና ማንሳበት	አገበብ በጥቃት ማማት የሚያስቀሉ የተለያየ ስሌዳችን በመጠቀም ስነቴ ልማትና ከንሰነድ ክፍል ዘርዝር የተከናወነ ወና ወና ተግባራት ዘረኛ ለአገበብ እና ለበላይር አካላት ሲሆን ታደኑ የመኖር ሆኖ ይሰራል::					
2.2.1		በዚህ የፊርማ እንቅስቃዣዎች ዘረኛ 11 የሀገሪቱ መጽሑፍዎች፣ 24 የጥናል ወጪቶች፣ 2 ዓይነቶች እና 24 ገብናዎች የተለያየ መጽሑፍዎች በማዘጋጀት ግንዘብ እንዲመበጥ ማረጋገጫ::	የተዘጋጀ የሀገሪቱ መጽሑፍዎች በዚህ በጥቃት	5	0	0	
2.2.2		በዚህ የተቀመሩ 24 የጥናል ተሞክሮችን በመለያትና በማስፋት 12 የፊርማ ሥራዎች በአገል እንዲጠበቅ ማረጋገጫ::	የተሰኞና የጥናል ተሞክሮ ስነድ በጥቃት	18	18	100	
2.2.3		በዚህ በማመሰሰነት የሚቀርቡ የሀገሪቱ አስተያየቶችንና የሚፈጸም ላይ በማዘጋጀ መረጃ በማስቀባበና በመተገናገኘ ዘጋሁ መልስ በየራሳ ዓመት እንዲሰጥ ማረጋገጫ::	የተዘጋጀ የፊርማ ሲኖር በዚህ በጥቃት	1	1	100	
3		የፖለቲካው ማዘዣ					
3.1	ገቢ 28:- የአገበብ ተመሳሳይና ማንሳበት	የተጠቀ ልማት እና የከንሰነድ ክፍል ተቋማት በማይክሮችው የፊርማ ማዘዣ ለመለከት በከንውን በመጠቀም ለተቋማት ወጪቶች፣ አረጋውቶች፣ የአገል ተተማች እንዲሆም ተሟል ከሰለት የዚህ ተጥተቃ ተሳታፊና ተጠቀሙ መሆናቸው ይረጋግጣል::					
3.1.1		በዚህ በማመራው የኢትዮጵያ ቢሮታዊ ሪፐብሊክ እና የሀገሪቱ እና ተመሳሳይ አገል ለተቋማት ወጪቶች በማዘጋጀ 11 የፊርማ ላቀዳች ወሰጥ የተከተተ ለለመጠጥ እንዲረጋግጣ ማረጋገጫ::	የቆቅድ ሲኖር በጥቃት	11	11	100	
3.1.2		የኢትዮጵያ ከፍተት ለማጥበብ የፋይና እርምጃውን (Affirmative action) ተፈጻሚነት ይረጋግጣል የለቻች ወይ ወሰና ለተቋማት ለማጥበብ እንዲሆም የለውን ለከናወነ አመራር ከሚሰጠው ለለወጪ ወሰና ለተቋማት እንዲሆነ አመራር ከሚሰጠው ለለወጪ 50% ለተቋማት እንዲሆም በየደረሰው በየራሳ ዓመት በዚህ በማዘጋጀ 44 የኢትዮጵያ ለፖርቶች ወሰጥ መከተቱ እንዲረጋግጣ ማረጋገጫ::	የፖርት ሲኖር በጥቃት	22	22	100	
3.1.3		በቆቅድ በመተ ሂሳብ ማዘዣ ተመሳሳይ ተመሳሳይ ወሰና ለተቋማት ወሰና የሚመሩት የኢትዮጵያ የኢትዮጵያ ለተቋማት ወሰና ለተቋማት ወሰና መከተት ሲኖር በጥቃት 11 ለተቋማት ወሰና መከተቱ እንዲረጋግጣ ማረጋገጫ::	የወጪቶች የሚመሩት የኢትዮጵያ የኢትዮጵያ ለተቋማት ወሰና መከተት ሲኖር በጥቃት	11	11	100	
3.1.4		የአገበብ የፊርማ ማዘዣ የአገበብ የሀገሪቱ ተግባራት ወሰና ለተቋማት ወሰና የሚዘጋጀ 11 እቅዱና 44 የኢትዮጵያ ለፖርቶች ወሰና መከተቱ እንዲረጋግጣ ማረጋገጫ::	የአገበብ የፊርማ ማዘዣ የሀገሪቱ የሚዘጋጀ የፊርማ ማዘዣ	33	10	30.3	

ተ.ቁ	ስትራቴجيያ ግዢ	የTCማሪው ገብና ተግባራት	የውጭ አፈጻጸም አመለካች	የዚህ ንጂዢ	ከንዱን	ንጽሑር ብ%	ጥርመራ
3.1.5		የሚገባው ሁኔታውን ማህበረው ተቋማት ለእረጋዊያን ለክልል ተቀባዩ የሚመለከት ነው፡ መሆኑም ከሚዘጋጀ 11 እቅድ ተቋማት ለ44 የአዲስ ሪፖርት መዝግበው እንዲረጋግጣ ማድረግ፡፡	የሚገባው ሁኔታውን ለእረጋዊያን ለክልል ተቀባዩ የሚመለከት ነው፡ መሆኑም ከሚዘጋጀ የሚተካት የቆኗኝ የደረሰው ለእረጋዊያን ለክልል	33	33	100	
3.2	ገብ 28:- የአገባብ ተጠቃሚነት ማሳሌዎት	በጥቃትና አስተኛ እንተርፕራይት ልማት የዘርፍ የሚመለከት የውጭ የሚመለከት የሚገባው ሁኔታውን ከሚዘጋጀ ለአገባብ ተበና ልማት፣ የኢት.ኤ.ቢ. ተያዋ አንድሆነ በማድረግና ተስፋዬ ተጠቃሚነት እንዲረጋግጣ ይረዳል፡፡					
3.2.1		የዘርፍ የሚመለከት የውጭ የሚገባው ሁኔታውን ከሚዘጋጀ ለአገባብ ተበና ልማት፣ የኢት.ኤ.ቢ. ተያዋ አንድሆነ በማድረግና ተስፋዬ ተጠቃሚነት እንዲረጋግጣ ማድረግ፡፡	በፊቃድ የተካተቱ በለፈርድ በዚህ ተያዋ በመቶች	100	100	100	
3.2.2		ከገንዘብ መኖሪያ ተርክክቶች የC በማሬሽ ለ306,781 የዘርፍ ልማት እንቀሳቀሸ በበርካት ይታ፡፡ አገል ተቀባዩ የአገባብ ተበና ልማት እና በእች አገል ስ. ተያዋ ላይ ባንክ እንዲያደርግ ማድረግ፡፡	በኢት አይዲ ላይ ባንክ የተፈጻሚለዋው ተስተሙዋ በዚሁ	100	100	100	
3.2.3		የዘርፍ እንቀሳቀሸ ከሚፈለግ ድጋፍ የለዋቹ ተጠቃሚነት ወደ 50% ማሳሌ፡፡	ተጠቃሚ የዚሁ ላቀቃና አገል ተቀባዩ ላዘሁ በመቶች	208,043	345963	166	ለአገል ተቀባዩ ከተፈጻሚው የዘርፍ ዕድል ማካተ የኢት ድጋፍ የሚያስተው
3.2.4		31,010 የዘርፍ ልማት አስፈላጊና እንቀሳቀሸ በአገባብ ተበና ልማት ተሰጥቶ የነው ተስተናው እንዲያደርግ ማድረግ፡፡	በአገባብ ተበና የነው ተስተናው ያደረገት በለመሆኑ እና እንቀሳቀሸ በዚሁ	27	52	192.56	
3.2.6		አዲ ድጋፍ የሚገኘ ፍቃድ ከሰላም የሚሰልጋው እቅም በመገኘት አሁን ከሰላም የዘርፍ ልማት የአድራሻ ይረዳ በ 20% እንዲያደግ ተከተታይነት ይለው ድጋፍ ማድረግ፡፡	የደን የሚሰልጋው እቅም በመቶች	17,055	98239	576	
3.3	ገብ 28:- የአገባብ ተጠቃሚነት ማሳሌዎት	የዳር ድጋፍ እቅድ በማግኘትና ከአራጋው ከልል ከተማዎች የC ተሰነር እንዲፈጸም እስፈላጊውን ድጋፍ በመስጠት ላል ድጋፍ የሚገኘ ከልል ከተማዎች የሚሰልጋው እቅም እንዲገባበት ይረዳል፡፡		11	15	136.36	
3.3.1		በዚሁ ዓመቱ የሚሰነበር መሰራው በፍት ሲሆዙት መሰራት ይደረግ ሪፖርት የሚሰልጋው የተቀናዙ ወል ድጋፍ እንደ ይችል በማግኘት ተግባራው ማድረግ፡፡	የተዘጋጀ የፊቃድ ላቀቃና በዚሁ በቀጥር	1	1	100	
3.3.2		አዲ ድጋፍ በማግኘት ከሰላም የደን ከተማዎች ልማትና መሰከም እስተዳደርና ለማሰራት የሚያስቀል እኩረጃዎችና የሚሰልጋው እቅም እንዲፈጸም በ8 ከተማዎች 2 በላ ድጋፍና ከተማዎች ማድረግ፡፡	ድጋፍና ከተማዎች የተፈጻሚለዋው ከተማዎች በዚሁ በቀጥር	4	4	100	በጠዋቱ እኩረጃ እኩረጃ እኩረጃ በዚሁ በቀጥር
3.3.3		ሁሉት ላል ድጋፍ የሚገኘ ከልል ከተማዎች ከአራት የሀገር ወሰኑ እኩረጃዎች ከልል አተማዎች የC ተሰነር በመሆኑ በ2 ላይ የደን ከተማዎች እንዲፈጸም ማድረግ፡፡	ትሰነር የተፈጻሚለዋው አተማዎች በዚሁ በቀጥር	1	3	300	ቋርቃ ከእኩረጃ ለጠዋቱ ወሰኑ አደጋው የሚያስቀል በላ እኩረጃ
IV.	የዋና ውና ድጋፍ ግቦች ዕይታ/Finance/						
1	የTCማሪው በደረሰ በግዢ እኩረጃዎች ከተማዎች የሀገር ወሰኑ መሆኑት						

ተ.ቁ	ስትራቴجي ወጪ	የጥርጉሪው ጥብና ትግበራት	የወጠት አፈጻጸም አመለካች	የወጠት አፈጻጸም አመለካች	ከንዱት	ንግድ ብ%	ጥርጉሪ
1.1	70 26- መጠታዊ የቦታ አጠቃቀምን ማትልበት	የጥርጉሪው ማስረዳበት ሁሉትን በማረጋገጫ፣ መጠት እና መሠረት ይደረግ የጥርጉሪው በይቶን በማዘጋጀነት መጠቅም ተሰጥቶ እና የቦታ አጠቃቀም ተናት በማኅድ በሚኑስኬር መ/ቤቱ የተዘዘዘት ሂደትና ፍለማች እንዲከተሉ ይደረጋል፡፡					
1.1.1		በደረሰው የጥርጉሪው በይቶ መሠረት የ2006 በይቶ ዓመት የጥራ ጉባኤ ተስት ቆቻዎች የጥርጉሪው በይቶ የሥራ መሆኑ-በርሃር በማዘጋጀነት በርሃም በይታውን ወደ መምረጥና ጥብ እንዲያዙርኝ ማረጋገጫ፡፡	የጥርጉሪ መነሻ በዚት በዚህ	1	1	100	
1.1.2		የጥርጉሪው በይቶ አፈጻጸም ሂደት የቦታ አጥረት በታየዎችው መጠቃቸ ሆኖ መቀጥኔ የቦታ አርብዕት የቦታ አውጭ በዚህው መኅፏድና ተጨማሪ በይቶ ለማያስፈልጊቸው ሆኖም በይቶ እንዲፈረግ ይደረጋል፡፡	የቦታ አውጭ መጠን በዚህ	75	75	100	
1.1.3		የመኑስኬር መ/ቤቱን የ2005 በይቶ ዓመት የክተታ በይቶ አነስተኛ አፈጻጸምና (61.8 በመቶ) ለማሽኬል የማሽኬል የጥርጉሪው በይቶ አሁኔር መኅፏድ በግዢት ተጠናቸው ለማመለከታቸው አካላት በማስረጃዎት ተግባራዊ ማረጋገጫ፡፡	የጥርጉሪ መነሻ በዚት በዚህ	1	1	100	
1.1.4		የመኑስኬር መ/ቤቱን የ2007 በይቶ ዓመት የጥርጉሪው በይቶ ዕቃድ በማዘጋጀነት ለጥንቃቄ የአካባቢዎች ለማቅረብ መኑስኬር መሳሪያ፡፡	የጥርጉሪ መነሻ በዚት በዚህ	1	1	100	
1.1.6		የዘርፍ ሆኖ አስመልክና ማስተባበር ሆኖም በይቶ የተስተዋለ ቅጽርናን የሚሰጠው እና ማነቀቃቸን የመኖጥ የዘርፍ ሆኖ አስመልክና የተሰጠው የመሆናቸ በኋት ተሰዕስ እንዲከተሉ አፈጻጸሙ ወደ ነጥ ይረዳ እንዲደርሰ የግምገማ ጥሩት መኅፏድ፡፡	የጥርጉሪ መነሻ በዚት በዚህ	1	0.1	10	
2	የሣጠት ሥራ አመራርና ማስተባበር ሥራዎች እና የተስተዋለ ቅጽርናን የሚሰጠው እና ማነቀቃቸን የመኖጥናት ሥራ						
2.1	70 28- የአገልግሎት ተጠቃሚነት ማትልበት	የመኑስኬር መ/ቤቱ የተሰለ የአሁኔር ሆኖም በመዘርጋት ተልወካና መጠታዊ የሆነ የፋይናንስ፣ የሰው ሟቃት፣ ቀጥና የሚጠቃት አስተዋጅና እንዲሁም የጠቅሞ አገልግሎትና ተራጋግጧት በዚህ በስተኞቃድ መሠረት አገልግሎትና በመስጠት የመሆናቸ በኋት ተሰዕስ እንዲከተሉ አፈጻጸሙ ወደ ነጥ ይረዳ እንዲደርሰ የግምገማ፡፡					
2.1.1		የሣጠት ሥራ አመራርና ማስተባበር በር ተጠንተና በወደቀው እና ስ መዋቅር መሠረት የግምገማ መኅፏድ፡፡	የሣጠት ሥራ መነሻ በዚህ	1	1	100	
2.1.2		የአገልግሎት አስቀጣት በተመናከሩ ተከተሉ በመሆናቸ ይረዳውን በመቀበል ተልወካና ቁልጠና እና ተገልጻው ተከተል በዚህ መልከ የሆነ አስቀጣት እና የተቀበጠና ከኋይ አፈጻጸም እንዲያር በማድረግ የተገልጻው ይረዳትን መኅፏድ፡፡	የተገልጻው እርከታ ይረዳ በዚህ	73	96	131	
2.1.3		በታናቀሱን ተመሳሳይ የተሰጠው መሠረት ይደረግ መልከ በ150 ክፍት መቆጣቸ ላይ በዚህ በመቀበር በዚት ይለው የሰው ዘዴል ለማቅረብ አቅርቦት እንዲያር ማረጋገጫ፡፡	የተገልጻው እርከታ ይረዳ በዚህ	73	98	134	
2.1.4		በታናቀሱን ተመሳሳይ የተሰጠው መሠረት የጥናና የሚጠቃት አስተዋጅና ሆናቸን መኅፏድ የማሽኬል ሆኖም በመዘርጋት የተገልጻው ይረዳትን መኅፏድ፡፡	የተገልጻው እርከታ ይረዳ በዚህ	73	70	95	
2.1.5		ቁልጠና በዚት በሰው የትራንስፖርት አገልግሎትና በዚህ በተመናከሩ የሆነ አገልግሎት እና በሚከተሉ መግለጫ አገልግሎትና ላይ መግለጫ የተከተሉ ሆናቸን በመዘርጋት የተገልጻው ተፈጻሚ መኅፏድ፡፡	የተገልጻው እርከታ ይረዳ በዚህ	73	60	82	